

Naqqiut

Siunnersuut 15. august 2017-imik ullulerneqartoq taarserpaa

Tunngavilersuut

Naqqiummi ilaatigut Inatsisartut allattoqarfianni inatsisilerinikkut misissuineq tunngavigalugu inatsisip oqaasertaanni aamma nassuiaatini arlalinnik erseqqissaaviusunik inatsisilerinermullu tunngasunik allanngortitsisoqarpoq. Nassuiaatit ilaatigut inatsisip oqaasertaanni iluarsiinernut naapertuuttumik iluarsineqarput.

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Siunnersuummi siunertaavoq aktiatigut aamma pappiaqqat nalillit ilaannit iluanaarutinit akileraarusiisarnermik atuutsitsilernissaq (pappiaqqat nalillit iluanaarutigineqarnerannit akileraarut). Iluanaarut assersuutigalugu tassaavoq aktiap nalinga qaffappat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi pissarsiarineqartoq aammalu pissarsiarineqartoq ilanngullugu tunineqarpat, iluanaarutaasusaaq.

Inatsisissatut siunnersuut inatsisissatut siunnersuutitut pingasunut ilaavoq, taakku tamarmik ataatsimoorlutik aningaasanit iluanaarutit akileraaruserneqartarnissaannut tunngasuullutik. Siunnersuutit ilaqarput maannakkut pineqartoq inatsisissatut siunnersuummik, pensioninit aningaasaatinit iluanaarutinit aalajangersimasunit iluanaarutinit akileraarusiisarnissamut tunngasoq aamma aningaasaatinit iluanaarutinit aalajangersimasunit akileraarusiisarnissamut siunnersuut.

Inatsisissatut siunnersuummit matuminnga Naalakkersuisut kissaatigaat akileraarusiisarnissamut malittarisassanik iluanaarutit pillugit akileraarusiisarnissamut tunngasunik, ilaatigut aktianit aamma obligationinit, ajornanngitsunik malittarisassanik saqqummiusserusullutik. Inatsisissatut siunnersuummut tunngaviusoq tassaavoq ataqatigiissunik akerlilerneqarsinnaanngitsunik akileraarusersueriaaseqarnissamik qulakkeerinninnissamut kissaateqarneq, isertitat assigiiaartumik pineqarsinnaasunngorlugit isertitat qanorluunniit ikkaluarpata.

Aallaaviusariaqassaaq inuit Kalaallit Nunaanni isertitaminnit akileraarusersorneqartarnissaat, tassunga ilanngullugit aningaasaatinit iluanaarutinit inuup Kalaallit Nunaanni akissarsiarisaanit. Aningaasaatinit iluanaarutinit akileraarusersuisoqanngippat tamanna akileraaruserinermi amigaataasutut taaneqartariaqassaaq innuttaasut aningaasaliisarnernannit

illuartsinermut pissutaaqataasinnaasoq aningaasaliinernut naliliutit qaffannerat pissutigalugu isertitaqarfiusunut paarlaalluni, tamakku ullumikkut akileraarutaasanngillat, paarlattuanik agguagarsianut aamma ernianit isertitanut il.il. ullumikkut akileraarusersorneqartunut.

Siunnersuummi iluanaarutini akileraarusiisarneq atuuttoq annertuumik annertusitinneqarpoq allanngortinneqarlunilu, tassami inuk aktianik il.il. iluanaaruteqarfiusumik tunisippat, siunnersuutip atuutilernerani aallaaviatigut akileraarusiisoqartussanngussalluni. Ullumikkut tunisineq inuussutissarsiornermut ilaatillugu pisimappat imaluunniit pineqartumut aningaasannanniutaasimappat, taamaallaat akileraarusiisoqartarpoq. Pisassarisanut tunngatillugu, pisassarisaq minnerpaamik ernialiussassaq aalajangersarneqartoq atorlugu akileraaruserneqanngippat, aatsaat akileraarusiisoqartussanngortussaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi aammattaq siunertaavoq erseqqissunik malittarisassaqaarnissap qulakkeerneqaarnissaa, tamanna Kalaallit Nunanni aningaasaliisarnissamut kultureqarnerup pitsaasuunissaanut ineriartortitsinermik siuarsaasinnaassaaq. Anguniagassaasoq tassaavoq assigiiaartumik akileraarusersuisarnissap qulakkeerneqaarnissaa, qanorluunniit ingerlatseqatigiiffimmit aningaasanik aniatitsineq ingerlanneqarpat, akissarsiatigut, iluanaarutitigut imaluunniit kursitigut iluanaaruteqaarnikkut.

Aktianik obligationinillu pisineq aamma nioqquteqarneq il.il. sapinngisamik pigisap akileraartarnermit iliuuseqarfigineqarneranit pissuteqartariaqanngilaq, innuttaasumillu nalilerneqaarnissaanut apeqqutaassalluni aningaasaliineq qanoq ittoq aningaasaliissutip nalorninartoqarsinnaaneranut atatillugu iluanaarutaalluarsinnaanersoq. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi pingaartinneqarpoq akileraartarnermut tunngatillugu iliuuseqarfigineqarnera naleqqutinngitsumik assigiinngitsumik saatsitsisoqaarnikkut iluanaarutininik akileraarusiinerup kinguneqarsinnaanerata annikillisarneqaarnissaa, taamaaliornikkut innuttaasut aktianik pisinermut aamma nioqquteqarnermut aalajangiinerat aningaasaqarniarnikkut piviusumik tunngaveqartumik aallaaveqaarnissaa akileraaruteqaarnissaaq pinngitsoorniarsarinagu.

Siunnersuummut ingammik tunngaviuvoq tassaavoq Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa 2011-meersoq. Isumaliutissiissummi nassuiaatigineqarpoq kalaallit akileraartarnerisa annertuumik nutarterneqaarnissaanut siunnersuut. Taamaattorli siunnersuummi matumani isumaliutissiissummi inassuteqaatit tamakkerlugit tunngavigineqanngillat, tassa matumani maannakkut akileraaruteqartarnermut atuuttut aallaavigineqarmata.

1.1 Inatsisit atuuttut

Aktiat aamma piginneqataassutit il.il.

Agguagarsiat ingerlatseqatigiiffimmit aktiaatilinnut il.il. tunniunneqartartut ullumikkut agguagarsiatut akileraaruserneqartarput tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat §§ 86-92.

Akerlianik inuit aktianit iluanaarutinit il.il. aallaavittut akileraaruserneqartanngillat, tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat § 34, imm. 1, normu 2. Taanna aallaavigalugu ilanngunneqanngilaq iluanaarut tassaappat tamanna inuussutissarsiuteqarnermut ilaappat imaluunniit iluanaarniutaappat, taava akileraarusiisoqassaaq tak. § 34, imm. 1, normu 2.

Aalajangersagaq inuussutissarsiorneq imaluunniit iluanaarniarneq pineqarnermaq pillugu eqqarsaatiginnilluarnissamik kinguneqassaaq. Oqaatsit sukumiinerusumik nassuiarneqarput aalajangersakkamut oqaaseqaatini, tassani imatut allassimammat:

“Inuussutissarsiuteqarnermik’ oqarneq imatut paasineqassaaq, pigisaq pineqartoq tuneqqinnissaa siunertaralugu akileraartussaataasumit, pigisamik pineqartumik iluanaaruteqaataasumik tuniniaanermik inuussutissarsiuteqartumit, pissarsiarineqarsimasoq.
‘Iluanaarniarnermik’ oqarneq imatut paasineqassaaq, pigisaq pineqartoq tuneqqinneqarnerani iluanaaruteqarnissaaq, imaluunniit siunertani arlaqartuni ilaasutut siunertaralugu, pigisat pineqartut assinginiq nioqquteqarnermut atasuunngitsumik, ataasiaannartumilli iliuuseqarnikkut, pissarsiarineqarsimasoq. Iliuuseq inuussutissarsiuteqarnermi pineqartumi pissarsiniarnermut ilaanngilaq.”

Aalajangersakkami soorlu assersuutigalugu aningaasaliissuteqarnermik inuussutissarsiortut namminersortut aamma iluanaarniarnermit pisut ilaasinnaapput. Inuussutissarsiornermut imaluunniit iluanaarniarnermut atatillugu iluanaaruteqarneq ullumikkut akileraaruserneqassapput naliliutinik tunisinermi akileraarusiineq aallaavigalugu.

Inuussutissarsiornermik aamma iluanaarniuteqarnermik pisoqartillugu akileraarusiisarnerup saniatigut aammattaaq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat aktianit iluanaarutiniq akileraarusiisarnermik immikkut ittunik malittarisassaqqarpoq. Aalajangersakkat allanik aalajangersakkanik illersuisuusutut isikkoqarput.

Aktianik amerlanernik pigisaqartoq atorunnaarsitsinermi pissarsiaminit akileraartinneqassaaq ingerlatseqatigiiffik atorunnaarsinneqartoq akiliisinnaajunnaarsinneqarpat, tamatuma siornatigut naliliutit ingerlatseqatigiiffimmut allamut tunisimappagit ingerlatseqatigiiffimmiu tassani aktianik amerlanernik aammattaaq pigisaqartuulluni. Taamatut pisoqartillugu aktianik amerlanernik pigisaqartoq agguagarsiaminit akileraartinneqassaaq atorunnaarsitsinermi pissarsiaminit § 86, imm. 2 naapertorlugu. Pissarsiat agguagarsiat akileraarutaata annertoqataanik akileraaruserneqassapput.

Aammattaaq § 87, imm. 1-imi malittarisassaqqarpoq ingerlatseqatigiiffiup sulisup aktiaataanik sulisunut allanut nioqqutigeqqinnissai siunertaralugu utertitsilluni pisineranut tunngasumik.

Aammattaaq § 87, imm. 4-mi malittarisassaqqarpoq kinguaariit nikinnerannut atatillugu aningaasanik agguaassinermut tunngasumik. Assersuutigineqartuni kingullerni marlunni iluanaarutinit akileraarusiisoqassaaq, akileraarutissatut procentip aamma ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaata procentiata assigiinnngissutaat tunngavigalugit.

Aningasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 57 naapertorlugu kinguaariit nikinnerani akuerineqarpoq sulisup aningaasarsiami ilaanit ingerlatseqatigiiffimmi aktianik pisisinnaanera. Taamatut aktianik pisiaqarneq aatsaat akileraaruserneqassaaq aktiat nioqqutigineqarpata, imaluunniit inuk Kalalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaajunnaarpat. Aalajangersakkap aningaasarsianit akileraartitsinissamik kinguartitsivoq, tassa aktianik pisinermut atorneqarsimasunik, kisianni inuk aktiatigut iluanaaruteqassagaluaruni aalajangersagaq naapertorlugu akileraartinneqassanngilaq.

Obligationit

Inuit ilivitsumik obligationimit imaluunniit pissarsiassarisaninnit iluanaarutit isertitaminnit akileraaruteqassapput, tak. § 13 aamma § 14, imm. 1, normu 2, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat.

Inuk inuussutissarsiortuuppat soorlu assersuutigalugu obligationinik, qularnaveeqqutinik taarsigassarsinermi allagartanik il.il. pisisartuulluni nioqquteqartartuullunilu, taava inuk iluanaarutiminit akileraaruteqartussaavoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni malittarisassat nalinginnaasut naapertorlugit.

Akerlianik aallaavigineqarpoq inuit inuussutissarsiummik ingerlatsisuunngitsut iluanaarummit imaluunniit annaasaqaatigisamit imaluunniit obligationimik tunniussinermi imaluunniit pissarsiassarisanit tigusinermi akileraartussaannngillat, tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 18. Tamannali taamaallaat atuutissaaq obligationit imaluunniit pissarsiassarissaaq piffissami pissarsiassarisap atuutilerfiani ikinnerpaamik erniassanik ikinnerpaanik aalajangersimasumik ernialersorneqarpat.

Obligationip ernialersorneqarnera piffissami atuutilerfiani ikinnerpaamik aalajangersimasumik erniaanit ikinnerusunik, inuk kursimit iluanaarutiminit akileraaruteqartussanngussaaq. Iluanaarut naatsorsorneqassaaq tunisinerup nalaani pisiarinerata akiata aamma tunniunneqarnerata akiata assigiinnngissutaatut. Annaasaqaatigineqartoq ilanngaatigineqarsinnaanngilaq.

Minnerpaamik erniaritinneqartussap annertussusia siornatigut nationalbankenimit naatsorsorneqartaraluarpoq. Tamannali nationalbankenip unitsippaa, taamaattumillu minnerpaamik erniaritinneqartuusaq ukiut affakkaarlugit akileraaruserivimmit aalajangersaavigineqartarluni piffissani januaari - juunimut aamma juuli - decembarimut. Minnerpaamik erniaritinneqartussaq 2016 tamakkerlugu 2 procentiuvoq.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 18-imi malittarisassani pingaarnerit tassaapput obligationit, qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsinermi allagartat, naalagaaffiup taarsigassarsiaanun uppersarsaatit pappiaqqanut nalilinnut ukioq ataaseq inorlugu atuuttussaasunut uppersarsaatit aamma suliffeqarfiit taarsigassarsiaanun uppersarsaatit, tak. § 18, imm. 2. Aalajangersakkamili ilaapput suulluunniit aningaasatigut pissarsiasarisat, taarsigassarsiarineqartut imatut katitigaasut taarsigassarsisitsisup tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik iluanaarutai kursitut iluanaarutitut saqqummersinneqarpata.

Tulliuttuni oqaaseq 'obligation' ataatsimut taaguutitut atorneqassaaq oqaasertaani allamik taasisoqanngippat.

2. Siunnersuummi qulequttat pingaarnerit

Siunnersuutigineqarpoq inuit aktianit il.il. iluanaarutaannit akileraarusiisarnissap atuutilersinneqarnissaa. Uani immikkoortumi inatsisissatut siunnersuummi pingaarnerit nassuiaatigineqassapput.

Pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutinit akileraaruteqarnermut inatsisip iluanaarniutaanermut piumasaqaat § 34, imm. 1. normu 2-miittoq, pappiaqqanut nalilinnut assigiinngitsunut inatsimmi pineqartunut ilaasunut tunngatillugu periarfissaarutissavaa. Taamaalilluni akileraarusiinermi, pappiaqqat nalillit iluanaarniapilunermut ilaatillugu pissarsiarineqarsimanersut, apeqqutaassanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi ilaatinneqanngillat inuit inuussutissarsiuteqartutut aktianik aamma obligationinik pisisut nioqquteqartullu, tassa taakku aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni maleruqaqusat nalinginnaasut malillugit akileraaruserneqartarnissaat ingerlaannassammat.

Pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutinit akileraaruteqartalernissap atuutilersinneqarnerata kingunerissavaa inuit ullormiit 1. januaarimiit 2019-imi atuutilersumi naliliutit qaffannerannit akileraaruteqartinneqartalernissaat.

Tamatuma kingeneraa 1. januaari 2019 aallarnerfigalugu niueruterineqarnerani nalingata assigissagaa akileraarusiinikkut pisiarineqarnerani akia, tamanna siunissami iluanaarutit aamma annaasaqaatit akileraaruserneqartarnerannut naatsorsuinermit tunngaviussaaq. Nalingata qaffannera imaluunniit iluanaarut qaammatisiutini ulloq taanna tikillugu pisimasoq taamaalilluni akileraarutitaqanngilaq.

Akileraarusiineq aktiat niuerutigineqarneranni nalingat tunngavigalugu pissaaq. Aktianut niuerfinni malittarisassaliuunneqarsimasumi aktiat nalingi atorneqassapput.

Illuatungeriit soqutigisaqaqatigiittut akornanni niuernermi nalinga aammattaaq niuernermi nalinganik tunngaveqartinneqassaaq, tassa imaappoq aktiap akiata takutissavaa illuatungeriit attaveqatigiinngitsut qanoq isumaqatigiissuteqarsimanissaat. Akigitinneqartoq isumaqatigiissutaasup akileraarnermi naatsorsuinermut tunngavilersuutigineqarsinnaangippat niuernermi akiata nalinganik aalajangersaaneq pissaaq aktiat il.il. nalinginik aalajangersaaneq pillugu maleruagassat malillugit Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu aalajangersaavigineqartoq. Naatsorsuutigineqarpoq aktiat aamma piginneqataassutit nalingisa aalajangersaavigineqartarnerat pillugu maleruqqusunik saqqummiussisoqarnissaa, danskit aktiat nalingisa aalajangersaavigineqartarnerat pillugu ilitsersuutaannut taamaattunut assingusunik naleqqussarneqartussanilli.

Sulisooq sulisitsisumit aktiamik akeqanngitsumik pissarsippat imaluunniit aktia niuerutigineqarnerani nalinganik nalikinnerusumik pissarsiarippagu, taava aallaavigineqassaaq sulisooq aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 13 naapertorlugu, sulisup aktiamut akiliutaata aamma niuerutigineqarnermini nalingata assigiinngissutaa tunngavigalugu akileraartinneqassaaq. Pissarsiaqarneq kinguaariit nikinnerannut atatillugu pippat, tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 57, taava akileraaruteqarnissaaq tamanna kinguartinneqassaaq sulisup aktiamik tunniussinissaata tungaanut. Aktiap nalinga qaffassimappat kingusinnerusukkut tunniussineq siunnersuut manna naapertorlugu akileraarusiisooqassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi aktiat aammattaaq piginneqataassutit saniatigut ilaatinneqarput obligationit aningaasannagortinneqarsinnaasut aamma aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiit ilaanni aningasaliinermut uppersaasatit. Oqaaseqaatini oqaaseq ”aktiat” pappiaqqannut nalilinnut assigiinngitsunut tamanut ataatsimut taaguutitut atornerarpoq, imaangippat oqaasertani piviusumik allamik taasisoqarluni.

Aktiat il.il. aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut
Aallaavigineqarpoq aktianut niuerfinni malittarisassiunneqarsimasunut aktianit il.il. naliliutinik tunisinermi akileraarusiinerup atuutilersinneqarnissaa.

Aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartut tassaapput aktiat aktianut niuerfinni malittarisassiunneqarsimasumi niuerutigineqartut. Inatsimmi nassuiaatip assigaa Pappiaranik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarnermik il.il. inatsimmi § 16, Kalaallit Nunaannut atulersitaasumi kunngip peqqussutaatigut (ANG nr. 839 af 14/08/2012).

Naliliutinik tunisinermi akileraarusiineq ilaapput atuutsitsilernermi aamma atorunnaarsitsinermi sunniutit pitsaanngitsut, tassami innuttaasut kajumissaarneqassammata aktiat iluanaarutaasut sapinngisamik sivisunerpaamik tigummissallugit akileraarnissaaq kinguarsarniarlugu, naak aammattaaq allanik aningaasaliiffissaqaraluartoq iluanaarutaanerusinnaasunik. Atuutsitsilernermi aamma atorunnaarsitsinermi sunniutit

tassaapput, innuttaasup aktiat nioqqutigisinnaassammagit annaasaqarluni, annaasarlu ilanngaatigalugu.

Naliliutinik tunisinermi akileraarusiinerup iluaqutigaa tassani akileraaruteqartartumut akileraarusiisarneq sukangannginnerummat. Tamatuma saniatigut tunniussinermi akileraarut atulertarpoq tamatumalu kingunerisaanik isertitanik pissarsiaqarnerup nalaaniittarluni.

Aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni aamma ingerlatseqatigiiffinnik il.il. uppersaatinut aamma piginneqataassutit

Aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni aningasaliinermut uppersaatinut il.il. aallaaviussaaq taakku naliliutinik tunisinermi akileraarusiineq tunngavigalugu akileraaruserneqassammatt aamma assinganik iliuuseqarfigineqassallutik, soorlu assersuutigalugu aktiani aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni annaasaqaatinut tunngatillugu.

Aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffeqarnermi aningaasaliissuteqartut ataasiakkaat aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiup ilaanik piginnittuuvoq, tassa assersuutigalugu aktianut aamma obligationinik il.il. aningasaliisarnernik ingerlatsisuusq.

Aningaasaliissuteqartarnermut il.il. peqatigiiffiit assigiinngitsut arlaqarput soorlu aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiit amerliartortitsisut aamma aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiit agguaassisartuusut.

Siunnersuutigineqarpoq maleruaqqusat ajornanngitsut pigiinnarnissaat mianeralugit aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiit tamakku assigiinngitsorpassuit assigiimmik iliuuseqarfigisarnissaat.

Aktiat il.il.nalunaarsorneqarsimannngitsut

Aktiat il.il. niuerfinni malittarisassiuunneqanngitsuniittut pillugit siunnersuutigineqarpoq aktiat naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqartarnissaat soorlu aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut assigalugit. Tamatuma kingunerissavaa ukiormi aktiat tunniunneqarneranni iluanaarutaasinnaasussat akileraarutigineqarnissaat.

Naliliutinik tunisinermi periuseq

Naliliutinik tunisinermi periutsip kinguneraa aktiat akileraaruserneqartarmata iluanaarutip piviusunngortinneqarnerata nalaani, nalinginnaasumik aktiap tunniunneqarnerani.

Akileraarusiineq pisarpoq agguaqatigiissitsinermi periuseq naapertorlugu tamatuma kinguneraa, tassa iluanaarut naatsorsorneqartarpoq aktiat nioqqutigineqartut nioqqutigineqarnerisa nalingisa aamma agguaqatigiissitsilluni aktiat pisiarineqarneranni nalingisa assigiinngissutaattut. Agguaqatigiissitsilluni pisinermi nali naatsorsorneqartarpoq

ingerlatseqatigiiffinni ataasiakkaani aktiat tamarmik pisiarineqarneranni akiisa agguaqatigiissinnerat.

Tunniussineq

Aktiamik il.il. tunniussinermi ilaapput aktiamik tunniussaqqarneq qanorluunniit ittuugaluarpat il.il. soorlu assersuutigalugu nioqquteqarnermi, tunissuteqarnermi imaluunniit kingornussinermi. Taamaattorli siunnersuutigineqarpoq, tamatumunnga ilaatinneqanngitsutut, katissimallugu aapparisaq sivisunerusumik inuusooq kingornussassanik agguaaassisoqanngippat katissimallugu aapparisaq toqukkut qimaguttup aktianut tunngatillugu akileraaruserneqartarneratut inississinnaasoq.

Akileraarutip annertussusia

Siunnersuutigineqarpoq aktianit iluanaarutit inunnut akileraarutissat procentiannik atuuttumik tamakkiisumik akileraaruserneqartarnissaat. Taamaaliornikkut qulakkeerneqassaaq aktianit iluanaarutit aningaasaatinit isertitatullu akileraaruserneqartarnissaat, soorlu assersuutigalugit ernianit isertitat aamma iluanaarutit.

2018-imi ataatsimut katillugu 36-44 procentimik akileraarusiisoqassaaq, apeqqutaalluni akileraaruteqartussaaq kommunimi sorlermi najugaqartuunersoq.

Akileraarutip annertussusia kalaallit aktiaataannut

Siunnersuutigineqarpoq kalaallit aktiaataannut nalunaarsorneqarsimannngitsunut sukangannginnerusumik akileraarusiisarneq atorneqalissasoq.

Sukangannginnerusumik akileraarusiineq tassaavoq akileraarutaasut tamarmiusut, tassa ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaa aamma aktianit iluanaarutinit akileraarneq, ataatsimut katillugit inuup akileraarutaata missaanut qanillattortinneqassasoq.

Aalajangersakkani taamaallaat pineqarput kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aktiat il.il., aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni ingerlatseqatigiiffik nalunaarsorsimanersoq imaluunniit nalunaarsorsimannnginnersoq apeqqutaatinnagu.

Sukangannginnerusumik akileraarusiinissaq ilanngunneqanngippat taava inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa ataatsimut isiginnilluni kalaallit ingerlatseqatigiiffiisa qaffasinnerusumik akileraaruteqartinneqarnerat, tassami Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut akileraarut (31,8 procent) qaffasinnerummat, tassa nunanut Kalaallit Nunaata nalinginnaasumik imminut assersuuttagaanut sanilliussilluni,

Kalaallit aktiaataannut appasinnerusumik akileraarusiinermi siunertarineqarpoq, immikkoortitsinani aamma assigiiaartumik akileraarusiisoqarnissaanik siuarsaanissaq, tassani assigiisinneqassapput aktiaatillit ingerlatseqatigiiffinnit assigiinngitsumik isertitaminnik pissarsiaqartarnerat. Tamatumani isiginiarneqarpoq Kalaallit Nunaanni

ingerlatseqatigiiffinnut akileraarut 31,8 procentiuvoq. Akileraarut katitigaq, ingerlatseqatigiiffimmu akileraarut aamma pappiaqqat nalillit iluanaarutigineqarneranni akileraarut 15 procent 2019-2020-mut, taamaalluni 42 procentit missaaniilissaaq.

Siunertaavortaaq nunani allamiut ingerlatseqatigiiffiini aktianik piginnittuunermit iluanaarutit kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aktianik piginnittuunermit iluaqutissartaqarnerunissaat ataatsimut isigalugu nunani allani ingerlatseqatigiiffiit akileraarutikinnerusarnerat pissutigalugu.

aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinnianingaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni Inatsisissatut siunnersuummut tusarniaassutigineqartumut naleqqiussilluni inuit sukanganninnerusumik akileraartinneqartussat amerlisinneqarput, tassami sukanganninnerusumik akileraarteqartartussatut tusarniaassutigineqartumi pineqartut taamaallaat tassaammata inuit aktianik amerlanerussutilinnik pigisaqartut. Allanguutaasumut arlallit tunngavilersuutigineqarput: Siullermik tusarniaaffigineqartut tikkuarpaat nalorninartut tassa kalaallit aktiaataanik piginninneq annertuumik allanguuteqarsinnaanera, tassa aktiaateqartut tamarmik ima iliuuseqarsinnaammata tamarmik aktianik amerlanerussutilinnik pigisaqartut inissinnissaminnut. Aappaattut periuttip kingunerissammagu aktianik amerlanerussutilinnik pigisaqartup akileraartinneqarnera aktianik ikinnerussuteqartunik pigisaqartumut sanilliussilluni annertuumik assignngissuteqassammata. Tamakku saniatigut allangortitsineq aammattaaq tunngavilersorneqarsinnaavoq kalaallit ingerlatseqatigiiffiinnut aningaasaliisarnissamut annertunerusumik siuarsaanissaaq.

Annaasaqaatit

Siunnersuutigineqarpoq annaasaqaatit suunerat apeqqutaatillugu ilanngaatigineqarnissaannut periarfissap killilerneqarnissaa.

Aktiatiqut annaasaqarneq aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni obligationinit aamma aktianit, aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni iluanaarutinit ilanngaatigineqarsinnaapput. Taamatutaaq aktiatiqut nalunaarsorneqarsimannngitsutigut annaasaqaat, taamaallaat aktianit nalunaarsorneqarsimannngitsunit ukiumi tulliuuttumi iluanaarutaasunit ilanngaatigineqassapput. Kalaallit aktiataannit nalunaarsorneqarsimannngitsunit annaasaqaat taamaallaat kalaallit aktiataannit nalunaarsorneqarsimannngitsunit nioqquteqarnermit iluanaarutinit ilanngaatigineqarsinnaapput.

Annaasaqaat pisuni tamani taamaallaat ukiuni 10-ini ingerlateqqinneqarsinnaavoq.

aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni Ilangaatiginninnissamut periarfissat suminngaaneerfiinik killiliinissamut siunertaavoq, annaasaqaatini akileraarutitigut aningaasannanniarsinnaanerup aarlerinaateqarnerata annikillisinissaa. Tamanna

pingaartumik aktiat nalunaarsorsimangitsut aammalu aktiat aningaasanut niuerfimmi nalunaarsorsimasut akornanni aarlerinaateqarpoq.

Tamatuma saniatigut aalajangersakkat aktianik annaasaqaatit pillugit nunat killeqarfiisa akornanni peqquserlunniarsinnaaneq killilersussavaa, kalaallit aamma nunani allanik aktiat nalunaarsorneqanngitsut pillugit tamatumunnga ilanngullugit danskit aamma savalimmiut ingerlatseqatigiiffii.

Obligationit il.il.

Siunnersuutigineqarpoq obligationinut kursinit iluanaarutit akileraaruserneqartalernissaat. Akileraarusiinissami apeqqutaajunnaassaaq obligationi il.il. erniamik minnerpaamik imaluunniit naamik ernialersorneqarnersut.

Akileraaruteqarnerup inunnut akileraarutissat procentiannik atuuttumik tamakkiisumik akileraaruserneqartarnissaannut assigiisinneqassaaq.

Aalajangersakkap aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 18-imi taamaattunut pissarsiassarisanut aamma obligationinut, inatsisissatut siunnersuummi pineqartunut, malittarisassaq taarserpaa.

Aningaasatigut pissarsiassarisat, inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqanngitsut, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 18-imi suli malittarisassaqartinneqarput. Tassani soorlu assersuutigalugu pineqarput qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsinermi allagartat illumut qularnaveeqqutaanngitsut, aamma allat aningaasatigut pissarsiassarisat taarsigassarsinermut tunngatillugu imatut aaqiiffigineqarsimasut kursitigut iluanaaruteqarfiusussanngorlugit.

Obligationit inatsisissatut siunnersuummi ilaasut

Tulliuttuni obligationit assigiinngitsut il.il. inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqartut: Obligationit, naalagaaffiup taarsigassarsiaanup uppernarsaatit, pappiaqqanut nalilinnut ukioq ataaseq inorlugu atuuttussaasunup uppernarsaatit aamma suliffeqarfiit taarsigassarsiaanup uppernarsaatit aamma qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsinermi allagartat illumut qularnaveeqqutaassutit. Pingaartinneqarpoq obligationit assigiinngitsut, aningaasaliissuteqartarnermi nalinginnaanerusutut isigineqartut, akileraaruserneqarnissaat.

Taaneqareersutut pissarsiassarisat suli arlaqassapput aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 18-imi akileraaruserneqartussat. Taamaammatt piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu nalilersuinissaq pisariaqartinneqassaaq pissarsiassarisat assigiinngitsut arlaqartut pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutit akileraaruserneqartarnerannut ilanngunneqassanersut. Aammattaaq inatsisissatut siunnersuut manna immi aningaasatigut pissarsiassarisanit assigiinngitsunit aningaasaliissuteqarnissamut kajumissarisuusooq pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutit akileraaruserneqartarnerannut ilaanngitsunik.

Taamaattumik piffissap sivilisunerup ingerlanerani imaassinnaavoq inatsisissatut siunnersuutimut massumunnga allannguutissamik pisariaqartitsisoqartoq aningaasaatinit iluanaarutit akileraaruserneqartarneq annertusineqarluni taamatut aningaasaatigut pissarsiassarisat assigiinngitsut arlaqartut ilanngunneqarlutik.

Inatsisissatut siunnersuummut takussutissiaq – pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat:

	Iluanaarut	Annaasaqaat	Akileraarusiineq
Aktiat il.il. aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorsimasut	Naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqassapput	Aktianit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorsimasunit, obligationitigut aamma aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni uppersaataatigut iluanaarutinit ilanngaatineqarsinnaavoq. Annaasaqaat ukiut 10 tikillugit ingerlateqqinneqarsinnaavoq	Inuttut akileraarutip annertussusiatut
Niuerfinni malittarisassiuunneqanngitsuni aktiat il.il. (aktiat il.il. nalunaarsorsimanngitsut)	Naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqartartut	Aktianit niuerfinni malittarisassiuunneqanngitsuni iluanaarutit ilanngaatineqarsinnaasoq. Annaasaqaat ukiut 5 tikillugit ingerlateqqinneqarsinnaavoq	Inuttut akileraarutip annertussusiatut
Aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiit aningasaliinermut uppersaataat aamma piginneqataassutit il.il.	Naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqassapput	Annaasaqaat ukiut 10-t tikillugit ingerlateqqinneqarsinnaavoq. Naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqartartunit ilanngaatineqarsinnaapput	Inuttut akileraarutip annertussusiatut
Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinni nalunaarsorneqanngitsuni aktiat il.il.	Naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqartarsapput	Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinniaktianit il.il. nalunaarsorneqanngitsunit iluanaarutinit allanit ilanngaatineqarsinnaapput.	Akileraarutip annertussusia 15 pct. i 2019-2020.

		Annaasaqaat ukiut 10-t tikillugit ingerlateqqinneqarsinnaavoq	
Obligationit il.il.	Naliliutinik tunisinermi akileraaruserneqartas-sapput	Obligationinit aamma aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni iluanaarutinit ilanngaatineqarsinnaapput. Annaasaqaat ukiut 10-t tikillugit ingerlateqqinneqarsinnaavoq	Inuttut akileraarutip annertussusiatut

Nunasineq (Kalaallit Nunaannut nuunneq)

Inuit Kalaallit Nunaannut ilivitsumik akileraartussanngortut aningaasaatinit iluanaarutaasunit, nunami matumani akileraartarnermini pissarsiarisaminnit, akileraartassapput.

Avalanneq (nunamut allamut nuunneq)

Aningaasaatinit iluanaarutaasunit, nunami matumani pissarsiarineqartunit, inuit akileraartarnerat assigalugu avalannermut atatillugu akileraarusiisoqartalernissaa siunnersuutigineqarpoq. Inuup nunami maani akileraartarnerata taamaatinneranut atatillugu aktiat aamma obligationit inuup piffissami avalannermi nalaani pigisai tunniunneqartutut isigineqarput.

Aalajangersakkani Kalaallit Nunaata aamma naalagaaffiup allap, Danmarkip imaluunniit Savalimmiut akornanni marloriaammik akileraartussaagaluarneq pillugu isumaqatigiissutaat malillugu inuit Kalaallit Nunaata avataani angerlarsimaffeqartut akileraaruteqartussaanageratut tamanna naligiissillugu unissaaq, tassa imaappoq Kalaallit Nunaata avataani akileraartarnikkut angerlarsimaffeqalissaaq. Avalannermi akileraarusiineq pillugu maleruaqqusani pineqarput obligationit aamma aktiat il.il. assigiinngitsut tamarmik Inatsisartut Inatsisaanni matumani pineqartut.

Inuit aktiatigut iluanaarutaannik akileraartinneqartarnissaat siuarsarniarlugu tassa inuk Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartartuunerani isertitaanit, siunnersuutigineqarpoq aktianik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunit avalannermut atatillugu akileraaruteqarnissaaq, tamanna atuutilissaaq inuup aktiataasa 50.000 koruunit qaangerpatigit. Killiussaaq aalajangersarneqarpoq ukiumoortumik Kalaallit Nunaannut nuuttartut aallartartullu amerlangaatsiarnerat mianeralugu.

Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut tunngatillugu piffissamik ammut killiliisoqassanngitsoq, tassa inuup qanoq sivisutigisumik aktiatigut iluanaarutininik Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartuusimaneranut tunngatillugu avalannermi akileraarutit atuutilernissaat sioqqullugu. Aningaasat killilerneqarnerat aalajangersarneqarpoq pinngitsoorniarlugu inuit aktiaatimik ilaannik tunisisinnaanerat aningaasanut killiussaasoq ataanniarlugu taamaaliornikkullu avalannermut atatillugu akileraanngitsoorlutik. Tamatuma saniatigut aningaasanik killiliineq aalajangersarneqarpoq allaffissorneq eqqarsaatigalugu aamma avalannermut atatillugu akileraarutit amerlavallaartut annikitsuinnarmik akileraarutitigut isertitassat pinngitsoorniarlugit.

Tamatuma saniatigut aalajangerneqarpoq akileraarutit 500 koruuninik imaluunniit tassanga ikinnerusunik nalillit akilersinneqassanngitsut. Tamatumunnga patsisaavoq akileraaruseriffiup inunnit nuussimasunit akileraarutininik akiliisitsiniarnerminut aningaasartuutaasa akileraarummit isertitassanit annertunerulersinnaanerat. Tamatuma saniatigut aalajangersakkami siunertaavoq akileraarutininut akiitsut akiligassaareersut annertusiartornissaannut millisaaneq.

Aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut nalinginnaasumik naliliutit nioqqutigiuminartuupput taamaattumik nalinginnaasumik periarfissaavoq pigisat ilaannik tunisaqarnissaq nuunnermut atatillugu akileraarummik aningaasaliinissamut. Tamatuma saniatigut akileraarut naatsorsoruminartuuvoq tassami niuerutigineqarnerani nalinga avalannerup nalaani nioqqutigineqarnerani kursiata nalinganut aalajangersarneqartarpoq.

Aktiat allat suussusiinut tunngatillugu, tassa imaappoq aktiat il.il. aamma obligationit nalunaarsorneqanngitsut, tassani piumasaqaataavoq avalannermi akileraaruserneqarnerup atuutilersinneranut piumasaqaataavoq inuk aningaasaatinit iluanaarutinit Kalaallit Nunaanni akileraaruteqartarsimappat piffissani aalajangersimasumi imaluunniit piffissani aalajangersimasuni ukiuni kingullerni qulini katillugit ikinnerpaamik ukiuni 7-ini. Aammattaaq inuup aktiaatai aamma obligationiutai piffissami avalannerup nalaani ikinnerpaamik 100.000 koruuninik naleqarpata. Piumasarineqartumut kingullermut allaffissornermi mianerisassat pissutaapput.

Piffissat killeqarnerannut ilaatigut siunertarineqarpoq inunnut Kalaallit Nunaannut nuuttartunut imaluunniit Kalaallit Nunaata nunallu allat akornanni suliartorlutik nuuttunut akimmiffiit annikillisinneqarnissaat, nuuttunik akileraarusiisarnerup malitsigisinnaasai. Piffissarititaasut danskit aktianit iluanaarutinit akileraaruteqartarnermut aamma kursinit iluanaaruteqarnermut danskit inatsisaanni atuuttuusut assigaat.

Avalannermut piумаqaatit naammassineqarpata aktianit aamma obligationinit iluanaarut ajunaarutaasorlu naatsorsorneqassapput inatsimmi maleruaqqusat nalinginnaasut malillugit, tassa piffissami avalannerup nalaani nalinga tunniunnerata akianut taarsiullugu.

Ilanngaaseereerluni iluanaarutitut naatsorsorneqartunit taamaalilluni akileraarutissaq naatsorsorneqassaaq. Akileraarutissat naatsorsorneqartoq inaarutaasuusutut aallaaveqassaaq. Aktiaatillip avalannermut atatillugu akileraarut akilerpagit taava akileraarut inaarutaassaaq, kiisalu aktiaatillip kingusinnerusukkut aktiat tunniuppagit allanngortitsilluni naatsorsueqqittoqarsinnaanngilaq.

Akileraarutinit naatsorsorneqarsimasunit kinguartitsigallarnissamut akuersisoqarsinnaavoq iluanaarutit aamma annasaqaatit aktianut aamma obligationit nalunaarsorneqarsimannngitsunut tunngappata, kisianni pisut ilaannit kinguartitsigallarneq qularnaveeqqusiinikkut taamaallaat akuerineqarsinnaavoq. Aningaasanut kinguartinneqarallartunut qularnaveeqqusiinissamut piumasaqartoqarsinnaavoq avalanneq, nunat avannarliit ikioqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarfiusut avataaniittumut, nunamut ingerlappat. Akiligassanik kinguartitsigallarnissamut piumasqaataavoq akileraaruseriffimmut nammineerluni nalunaarsuinermik tunniussaqaarnissaq.

Akiligassaq kinguartinneqarallartoq akilerneqassaaq aktiat aamma obligationit avalannermi akileraaruseriffimmut ilaatinneqartut nioqqutigineqarpata. Tamanna atuutissaq qanorluunniit aktiat aamma obligationit piffissami kingusinnerusukkut annasaqaatigalugit nioqqutigineqarpata. Aammattaaq akiligassatut kinguartitaq akilerneqassaaq akileraartussaataasooq toquppat.

Kalaallit Nunaannut uterluni nuunnermi kinguartinneqarallartut kontuat aammattaaq kinguartinneqarallartut kontuanni erniat, akileraaruseriffimmut qinnuteqarnerup kingornatigut atorunnaassapput, Inuup avalannermi nalaani aktiat pigisimasai aamma suli pigisat nalunaarsorneqarfianni allassimasut, tamatumunnga pissutaalluni inuup avalalluni nuunnerminut atatillugu akileraarutitik akiligassaminik kinguartitsigallarsimanagera, kiisalu inuup suli taakku pigalugit inuk Kalaallit Nunaannut uterluni nuunnermini, aktiat taakkua pisiarineqarnermini aallaqqaataaniilli naligisimasatik pigiinnassavaat. Inuit aktiamit niuerutigineqarsimannngitsumik iluanaarutaasutut akileraartinneqarsimagunik, soorlu assersuutigalugu nunamit allamik nuunnermut atatillugu taavalu kingusinnerusukkut Kalaallit Nunaanni akileraartinneqarlutik aktiamik tunniussinnermut atatillugu, taava nalorninarsinnaavoq iluanaarutaasup 2-riarluni akileraartinneqartinneqarsinnaanagera, tassa Kalaallit Nunaanni aamma nunami allami pineqartumi. Taamatut pisoqartillugu akileraaruseriffik nunami allami akileraarummut akilerneqarsimasumut tunngatillugu oqilisaassissaq inatsisissatut siunnersuummi tamanna pillugu aalajangersakkat naapertorlugit.

Kinguartitsigallarnissamik aqqissuussinermut siunertarineqartoq tassaavoq inuit aningaasatigut pisassarsiassarissallit aamma aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimannigitsunik aktiaatillit aktianik il.il. piviusunnngortitseqqaaratik avalannissaminut periarfissaqartinnissaat. Kinguartitsigallarnissamik malitassaq siunnersuutigineqartoq imatut katitigaavoq inunnut Kalaallit Nunaannut ukiut arlaqartut amerlavallaanngitsut iluanni ukiut 10-t tikillugit uternissaminut pilersaaruteqartunut ingammik atuuttussanngorlugu. Inuk Kalaallit Nunaannut aningaasaatit iluanaarutaannit piffissap kinguartitsigallarnerup nalaq qaangiutsinnagu nutaamik akileraartussaataaalerpat akiligassat kinguartinneqarallarsimasut sinneruttut aamma erniat atorunnaassapput.

Inulli Kalaallit Nunaannut uternissaminunut pilersaaruteqanngippat kinguartitsigallarnermik aaqqiinermi siunertaaneruvoq inuup ukiut arlaqartut ingerlaneranni akiligassat kinguartinneqarallartut akilersornissaanut periarfissinneqarnissaanik, taamaaliornikkut aktiaatit il.il. piffissami avalannerup nalaani piviusunnngortinneqartariaqarnatik.

Akileraarutininik iluanaarniapiluttoqarnissaata aammalu akileraarutininik atorluaaniarluni eqqarsalernissap pinngitsoortinneqarnissaa siunertaralugu, siunnersuutigineqarpoq avalannermi akileraarummut tunngatillugu allanik aalajangersakkanik illersuisuusutut ittunik atuutsitsilernissaq, tassa kinguartitsigallarnermut aqqissuussinernup atornerlunneqarsinnaaneranut nalorninarartoqarmat. Tamanna soorlu assersuutigalugu pisinnaavoq inuk nunamut annikitsuinnarnik akileraaruteqartarfiusumut nuuppat kiisalu aningaasanik agguaassineq aamma iluanaarutit aqqutigalugit ingerlatseqatigiiffik naliliutaanik imaarpagu taamaalillunilu ingerlatseqatigiiffik nalikillitillugu. Ingerlatseqatigiiffik nunanit allaneersuuppat, Kalaallit Nunaannut pissarsiassanit akileraarut akilerneqassanngilaq, tassami inuk Kalaallit Nunaanni akileraartussaataaangimmat. Kisianni ingerlatseqatigiiffik Kalaallit Nunaanneersoq pineqarpat, pissarsiassanik tunniussineq Kalaallit Nunaannut pissarsianit akileraaruteqarnermik malitseqassaaq. Tulliullugu inuk Kalaallit Nunaannut uterluni nuuppat akiligassaq kinguartinneqarallartuq atorunnaassaaq. Aktianik kingusinnerusukku piviusunnngortitsinermi inuk taamatut aktianik tunniussinermi akianik appartitsisimassaaq iluanaarutaanillu Kalaallit Nunaanni akileraarnissani pinngitsoortillugu.

Aalajangersakkat illersuisuusutut ittut naatsumik oqaatigalugu akileraaruteqartartoq uterluni nooqqinnermini akileraaruseriffimmut qinnuteqaateqassaaq akiligassat kinguartinneqarallartut aningaasartaasa atorunnaarnissaannik. Tamatumunnga atatillugu akileraaruseriffiup nalilerpagu ingerlatseqatigiiffimmi iliuseqartoqarsimasooq, ataatsimut isiginnilluni ingerlatseqatigiiffiup nalinganik appartitsiniartoqarsimalluni iluanaarutininik Kalaallit Nunaanni akileraaruteqarnissaq pinngitsoorniarlugu, taava akileraaruseriffiup aalajangersinnaava akiligassat kinguartinneqarallartut tamakkerlutik imaluunniit ilaat erngerlutik akilerneqartussanngussasut, imaluunniit aktiat il.il. pissarsiarineqarneranni nalingat appasinnerusumut inissinneqassasooq, tassuuna ersersinneqarluni aktiat nalikinnerulernerannik kinguneqartumik inuup pineqartup aallarsimanerata nalaani iliuseqartoqarsimanera.

Iluutsinut assersuutit ingerlatseqatigiiffiup nalinganik ajornerulersitsisinnaasut tassaasinnaapput piginnittunut agguaassineq, taakku niuernermit nalinginnaasutut inngippata. Pissuseq tamatumunnga akerliusinnaasoq tassaasinnaavoq inuk pineqartoq Kalaallit Nunaannut akileraarnissani pinngitsoorniarsinnaavaa nunami allami akileraarummut akiliisimalluni, taannalu ima qaffasitsigaluni minnerpaamik Kalaallit Nunaannut akileraarnissamut assingulluni.

Nammineerluni nalunaarsuineq

Nammineerluni nalunaarsuisussaataitanermi akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaanni maleruaqqusat malinneqarput.

Qulakkeerniarlugu aktiat aamma piginneqataassutit nalunaarsorneqanngitsut nalingata ilisimanissaanut aktianik nalunaarsorneqanngitsunik il.il. innuttaasut 1. januaari 2019-imiit atuutilersumik piunaffigineqassapput namminneerlutik nalunaarsuisussaataitanissaat.

Aallaavigineqarpoq aktiat nalunaarsorneqanngitsut niuernermit nalingatut nalilerneqassasut. Niuernermit nalinga uppersarneqarsinnaanngippat nalingata aalajangerneqarnissaa pillugu maleruaqqusat malillugit naatsorsorneqassaaq, tamanna inatsisit naapertorlugit aalajangerneqartoq. Nammineerluni nalunaarsuineq tamanna ataasiaannartumik pissaaq, tassa ingerlatseqatigiiffiit siunissami nutaatut aallartittut ingerlatseqatigiiffiulissammata, ingerlatseqatigiiffiit inuit akornanni tunniunneqartut, imaluunniit inuit nunamut nuuttut.

Inatsisissatut siunnersuut allatiguttaaq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaannut ataqatigiittut isigineqassaaq. Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaanni pineqarput ilaatigut akileraaruseriffiup inatsisissatut siunnersuummut atatillugu suliaassanik maalaarutinillu suliaqartarnera, nakkutilliineq, kingusinaartumik akiliinermi erniat, akiitsunik isumakkeerfiginnineq allallu. Akileraartarnermut aamma akitsuusiinermut inatsisit allat assigalugit Inatsisartut Inatsisaannik matuminnga ingerlatsineq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaannut taamaalilluni Inatsisartut Inatsisaanni immikkut aalajangersaanngitsut ingerlatsinermut annertuumik sunniuteqassanngillat.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai

Annertuumik nalorninartulimmik naatsorsuutigineqarpoq siunnersuutip akileraarutitigut isertitsissutaanissaa 10 - 15 mio. kr.-it missaannik. Akileraarutitigut isertitat annertuumik nikerartuussapput ingammik aktianik aamma obligationinik niuernermit kursit ineriartornerisa kingunerannik. Taamaammat naatsorsuutigineqartoq nalorninartut taasariaqarpoq. Nalilerneqarpoq aktianut aamma obligationinut privatinit aningaasaliissutit tamakkiisut ullumikkut 1 mia. kr.-it missaanniittut.

Naatsorsuutigineqarpoq maannakkut pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutinit akileraarutissatut aalajangersaaneq ingerlassinnaaniarlugu, IT atorlugu akileraaruseeriaaseq annertusitinneqassasoq. Tamatumunnga pisariaqarpoq atortunik ineriartortitsinissaq. IT-mik atortut akileraartussaataasut aktiaataasa aamma obligationiutaasa nalunaarsorneqarnissaannik suliaqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Atortup tulliuullugu akileraaruseriffimmut iluaqutaassaaq akileraarutissamik naatsorsuinermut. Aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorneqarsimasunut aktianut aamma obligationinut atatillugu akileraarutissaq IT-mik atortuni naatsorsuutigineqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Avalannermi akileraarnissaq aamma akiligassamik kinguartitsigallarnermik aqqissuussineq akileraaruseriffimmut allaffissornikkut suliaasanik artukkiinerulernermik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tamanna immikkut sullissisarnissamik pisariaqartitsissamat.

Naatsorsuutigineqarpoq piffissami aallartinnerata nalaani akileraaruseriffimmit tamatuminnga suliaqarnissamut sulisut amerlassusiat ukiumut naatsorsorlugu immikkut 5-it angullugit pisariaqartitsisoqarnissaa. Tamanna ilaatigut patsiseqarpoq aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqanngitsunik aktianik nammineerluni nalunaarsuinermik. Tamatuma kingornatigut ukiuni tulliuuttuni naatsorsuutigineqarpoq tamatuminnga allaffissornikkut suliaqarneq ingerlaavartumik pisarnissaa sulisut amerlassusiat ukiumut naatsorsorlugit 3-t missiliorlugit pisariaqartitsisumik.

4. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut kingunerisassai

Periarfissaqanngilaq nalilissallugu pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutit akileraaruserneqartarnissaasa atuutilersinneqarnerat kalaallit inuussutissarsiortut qanoq qisuariarfigissaneraat.

Pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutinit akileraartarnerup atuutilersinnerata kingunerisinnaavaa obligationit atuutilertarnerannut aamma atorunnaartarnerannut sunniutaasut. Inatsisissatut siunnersuutip piffissami atuutilernissaata tungaanut kingunerisinnaavaa piginnittunik aqqissuussinermik naleqqussaaneq, ingerlatseqatigiiffinnik pisineq aamma nioqquteqarneq, kiisalu pisut ilaanni ingerlatseqatigiiffinnik atorunnaarsitsineq, tassa inuit aamma ingerlatseqatigiiffiit pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutinit akileraartarnerup eqqunneqarnera pissutigalugu naleqqussaananit peqquteqartumik. Inatsisissatut siunnersuut atuutilerpat taava pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutinit akileraartarneq atuutsitsilertarnernut aamma atorunnaarsitsilertarnernut sunniutaasunik kinguneqarsinnaavoq.

Aktianit iluanaarutit annertunerusumik akileraaruserneqartarnerisa Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit aningaasanik annaaneqarsinnaagaluartunik aningaasaleerusuttunik kajungilersitsinissaannut periarfissaat pitsaanngitsumik sunniuteqarfigisinnaavaa. Kalaallit aktiaaannik sukaninnginnerusumik akileraarusiisarnissamut siunnersuutigineqartumut

ilaatigut siunertaavoq, kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aningaasaatiminnit piginneqataassutiminnit iluanaarutininik akileraaruserinerup, ataatsimut isigalugu inunnik akileraaruserinermi akigititamut naapertuunnerata qulakkeerneratigut, taassuma sunniuteqarnissaata annikillisinneqarnissaa.

Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinni aktianik aamma piginneqataassutininik niuerfiit siornatigulli annertunngitsutut nalilerneqarpoq. Nalinginnaasumik aktiat ilisimaneqanngitsutut pineqartarput aktianik imaluunniit piginneqataassutininik killilimmik tunisaqartoqarluni.

Inatsisissatut siunnersuutip kalaallinut inuussutissarsiutilinnut kinguneqarnissaa taamaattumik killeqassaaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut aamma innuttaasut peqqissusiannut kingunerisassai
Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut aamma inuit peqqissusiannut kinguneqassanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa innuttaasut aktianik aamma obligationininik tunisinermit iluanaarutiminni akileraaruserneqartalernerat. Piffissami pigineqarnerata nalaani inuup pigisai aamma nalingata qaffassimanera iluanaarutigineqartumut apeqqutaassapput.

Iluanaarutaasoq naliliutinik tunisinermit pisarmat, iluanaarutaasoq aatsaat tunniussinermit akileraaruserneqassaaq, taamaalillunilu isertitanik pissarsineq aamma akileraaruserneq imminnut ataqatigiissallutik.

Avalannermit akileraaruserinerup kingunerissavaa inuit Kalaallit Nunaannut akileraaruserneqartussaajunnaarpata, taava akileraaruserneqassapput piffissap avalannerup nalaani aktianik tunniussisimasutut. Tamatuma saniatigut inuttaasut pisussaaffilerneqarput pinngitsoornatik aktianik aamma obligationininik il.il. pigisatit pillugit nammineerlutik nalunaarsuinissamut.

Aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorneqarsimasunut aktianut naatsorsuutigineqarpoq akileraaruseriffiup automatiskiusumik paasissutissat pissarsiarisinnaassagai inuit ataasiakkaat aktianut pigisaanut tunngatillugu. Taamatut pisoqartillugu akileraaruserneqartarput misissussavaa paasissutissat naqinneqareersimasut nammineerluni nalunaarsuiffimmi aamma naatsorsuutit inaarneranni allassimasut eqqortuunersut. Tamatuma saniatigut inuit nammineerluni nalunaarsuutimikkut nunani allani pappiaqqanik nalilinnik pigisatit nalunaarutigisussaassavaat.

Aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorneqanngitsunut aktianut il.il. tunngatillugu kingusinnerpaamik ulloq 1. januar 2020, aktiat il.il. aamma obligationit 1. januaari 2019-imi pigineqartut pillugit, nammineerluni nalunaarsuineq tunniunneqassaaq.

Aktiat nalunaarsorneqarsimangitsut pillugit nalingisa nalilernissaannut naatsorsuusiornermik ilisimasaqarnissaq pisariaqarpoq taamaattumillu piumasaqaammik aalajangersaasoqarpoq, naatsorsuineq kukkunersiuisumik akuerisaasumit atsiorneqarnissaanik. Taamaalilluni nalinganik aalajangersaaneq ataasiaannartumik aningaasartuutaassaaq inunnut aktianik il.il. nalunaarsorneqanngitsunik pigisaqartunut.

Ukiuni tulliuuttuni akileraartussaataitaasup ilisimatitsissutigissavaa aktianut akileraartarnermut tunngatillugu iliuuserineqartunut attuumassuteqartut. Tamatuma kingeraa akileraarteqartussaataitaasup aktiat pissarsiarineqartut aamma tunniunneqartut, ingerlateqqinneqartut il.il.

7. Sunniutaasussat allat malunnaateqarluartut

Siunnersuut allanik sunniuteqassanganneqanngilaq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 2. juuni 2017-imiit 10. juuli 2017-imut tusarniaassutigineqarpoq oqartussasuni, kattuffinni aamma suliffeqarfinni makkunani:

SIK, Sulisitsisut (GE), Deloitte, Grønlands Revisionskontor, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, NUSUKA, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik Nunatsinni Advokatit /Grønlandske Advokater, GrønlandsBANKEN aamma BankNordik.

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuut tusarniaanermut nittartakkamiippoq 7. juunimiit.

Tusarniaanermut akissuteqaatit tiguneqartut makkuninnganneerput:

Sulisitsisut (GE), GrønlandsBANKEN, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.

Ataani tusarniaarnermit oqaaseqaatigineqarsimasuni pingaarnarpaat nalinginnaasumik allallugit saqqummiunneqarput, Naalakkersuisullu oqaaseqaatigisimasaat *uingasumik* allanneqarsimallutik.

Tusarniaanermi akissuteqaatit pissutissaqartitsippot makkuninnga:

Sulisitsisut (GE)

Uninngasuutinik akileraarusiineq akерlianik naliliutinik tunisinermut

Tusarniaanermut akissutigisami matumani pingaarnertut sammineqarput siunnersuummi uninngasuutini akileraarusiineq aamma naliliutini tunisinermi akileraarusiineq aktianik il.il. iluanaarutini aamma annaasanit.

Siunnersuutip suliarineqarnera uninngasuutini aamma naliliutini tunisinermi akileraarusiineq tak. §§ 13 – 15, taava “aktianit il.il.” iluanaarutini aamma annaasanit uninngasuutini akileraarusiineq pissaaq, taakku § 15-imi aalajangersakkani ilaatinneqanngippata, tamatumunnga ilanngullugit immikkut aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut, § 13 naapertorlugu kiisalu piginneqataassutini aamma aningaasaliisimanermut uppersaatini il.il. § 14 naapertorlugu.

Aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimangitsunit “aktianit il.il.” iluanaarutini aamma annaasanit naliliutini tunisinermi akileraarusiineq pissaaq § 15 naapertorlugu.

Oqaaseqaatini § 13, imm. 1-imut tunngasuni ersersinneqarpoq aalajangersagaq taanna aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut akileraarusiinermit tunngasoq uninngasuutit pillugit ileqqoq naapertorlugu. § 13-imut oqaaseqaatini ersersinneqanngilaq sooq inatsisiliortup tungaanit aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut uninngasuutini akileraarusiineq atorlugu akileraarusiisarneq toqqarneqarsimansoq.

GE-mit Naalackersuisoqarfimmut telefonikkut saaffiginninnermi ilisimatitsissutigineqarpoq tassa aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut uninngasuutini akileraarusiineq atorlugu akileraaruserneqartarnissaannut pissutaasut (ilaat?), tassaasoq inunnut ajornassammat aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut nalingisa ineriartornerat aqukkuminaassasoq tamatumalu kingunerisaanik akileraarusiinissamut tunngavissaq, aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut naliliutini tunisinermi akileraarusiinermit ileqqoq atorlugu akileraartitsisoqassappat.

Pissutaasoq taanna asuleernertut issorinarpoq aamma taamaanngikkuni naammangilluinnarluni.

Siullermik piumasaqaataasoq tassaavoq inuit aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut aningaasaliissut, taakkununnga piumasaqaataavoq kaaviiartitat ilisimasaqarfigissallugit aamma nakkutigissallugit kissalu taamatuttaaq aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut pillugit akileraarusiisarnermit maleruaqqusat.

Aappaattut pingaarnertullu naliliutini tunisinermi akileraarusiinermit atatillugu akileraaruteqartartumut nalorninarpoqanngilaq aamma allanngorfissiornikkut

ajornartorsiuteqarnani. Piumasaqaataanngilaq – naak taamatut ittoqarnera taaneqaraluartoq – ingerlaavartumik nalingisa ineriartortorerat nakkutigisariaqartoq, tassami akileraarusiinnermut tunngaviusussaq tassaammat tunineqarnerata akiata aamma pisiarinerani akiata assigiinngissutaat, tamatumani naatsorsuutigineqarpoq akileraaruteqartartup ilisimassagaa.

Tamatumunnga minnerunngitsumik ilaatinneqassaaq iluanaaruteqaraanni taava isertitassaq pigineqassaaq akileraarutissamik akiliutissatut, uninngasuutiniq akileraarusiinnermi taamaattoqanngilaq, tak, matuma kinguninnguani.

Allamik/sumilluunniit pissutissaasup ataatsimoortumik atorlugu aktianik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni iluanaarutit aamma annaasat uninngasuutiniq akileraarusiineq tunngavigalugu akileraarusiisoqartassappat uninngasuutiniq akileraarusiinnermi ajoqutaasinnaasut erseqqissarneqassapput, tassa akileraarusiisarneq taanna aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut pingaarnertut atorneqassappat:

1. Uninngasuutiniq akileraarusiisarnermi periuseq tassaammat aktiat pineqartut akileraarusiinnermut atatillugu nioqqutigineqanngimmata, taava akileraarummut akiligassamut aningaasat inuup nammineq aningasaataanit allanit pissarsiarineqassapput.
2. Uninngasuutiniq akileraarusiinnermi akileraarutissamik naatsorsuinnermi piumasaqaataavoq ilanngaattissatut pisinnaatitaaffiup procentiata annertussusia, tassaasup annaasaq naatsorsugaq taassuma toqqaannartumik annertoqatigaa procentip annertussusia tassaasooq nalip allanngornerata piviusunngortinneqanngitsut akileraarutigitinneqartoq. Tamatumani qulakkeerneqanngilaq procentip annertussusia annaasap ilanngaattissatut pisinnaatitaaffiusup taassuma assigissagaa iluanaarutaasut procentiata annertussusia.
3. Taamatuttaaq nalinit iluanaarutinit akileraarutit annertussusia aktianit iluanaarutinit sanilliussilluni akileraarutit annertussusia aktianit isertitatut akileraaruserneqartussaq, taakku assigiinnissaat piumasaqaataavoq.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutiniq ingerlatsisut aamma Kalaallit Nunaanni innuttaasut aningaasaliisarnermut kajumissusiat annertusarneqarnissaat kissaatigigaanni, taava ataatsimoortumik uninngasuutinit akileraarusiisarnermut ileqqup aktianik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut akileraarusiisarnermut atorneqarnerata, GE-p naliliinera naapertorlugu imaassinnaavoq aktianut aningaasaliisarneq tunuarsimaarfigineqassasoq.

Taamaattumik uninngasuutiniq akileraarusiisarnermut ileqqooq naapertorlugu akileraarusiisarneq siunnersuummit peerneqartariaqarpoq, taamaallaallu aktianit iluanaarutit il.il. naliliutiniq tunisinnermi akileraarusiinnermik ileqqooq naapertorlugu akileraaruserorlugit.

Inassuteqaat taanna politikikkut ilalerneqarniarpat taava GE-p paasinninnera tunngavigalugu periuseq una malinneqartariaqarpoq, Danmarkimi aktianit iluanaarutitut akileraarusiisarnermut tunngaviusoq, tassani aktianit aamma aningaasaliissuteqarnermut uppersaatitigut iluanaarutit annaasallu inunnut tunngasut isertitanut nalunaarsuinermit ilanngunneqartarlutik naliliutinik tunisinermi akileraarusiinermit ileqqoq naapertorlugu.

Aktianit aamma aningaasaliissuteqarnermut uppersaatitigut, aningaasaliissuteqartarnermut ingerlatseqatigiiffimmit nioqqutigineqartunit iluanaarutit annaasallu uninngasuutinik akileraarusiisarnermut ileqqoq naapertorlugu akileraaruserneqartarput.

Uninngasuutinik akileraarusiisarnermut ileqqoq aammattaaq aningasaliissuteqartunut iluaquteqarsinnaammat – tamatumunnga ilanngullugit soorlu assersuutigalugu exchange traded funds (EFT't) taaneqartartut, annertungaatsiartumik aningaasaliissuteqarnermit aningaasaliissutit ilaattut atorneqartartut tassani nalorninartut siammasinnerisa aningaasaliissutit nalit annertuumik apperiarnissaanut qulakkeeruttarpat – tamanna eqqarsaatigissallugu atorneqarsinnaavoq akileraaruteqartussanut, tassaasunut aktianit pisisarnermit nioqquteqartarnermillu inuussutissarsiuteqartunut, tassani periarfissaasinnaavoq uninngasuutinik akileraarusiisarnermut ileqqoq atussallugu.

GE-mit eqqumaffigineqarpoq akileraaruteqartussat, inuussutissarsiornermut maleruaqqusanut attuumassuteqartut, aktianit il.il. pisisarnermit nioqquteqartarnermillu inuussutissarsiuteqartut inatsisissatut siunnersuummi ilaatinneqanngitsut, tak. § 3.

Taamaattoqassappat matuma siuliani inassuteqaat aallaavigalugu taava tamatumunnga atatillugu ilannguttariaqarpoq – pisariaqassusia tunngavigalugu – periarfissatut toqqarneqartariaqarpoq uninngasuutinik akileraarusiisarnermik ileqqup atorneqarsinnaanera taamaaliornikkut inuussutissarsiutinik ingerlatsisut aningasaliinissamut pisariaqartitaat aamma inuinnaat aktianut il.il. niuernermit pilerisulernissaat aqutissarsiorniarlugit.

Kingullermut taaneqartumut tunngatillugu danskit periusiata siuarsarpaa inuinnaat aningaasaliisarnermut periarfissaat aktianut aningaasaliinerup akileraarutitigut qanoq kinguneqarnera tamakkerlugu takusinnaagamikku, isumaqarnarporlu tamanna aningaaliinissamut pilerisunnerup siuarsarneqarnissaanut pissutaalluarsinnaasoq.

Aktianut aningaasaliissuteqartarnek ullumikkut inuinnaat akornanni annertunnginnera pissutigalugu tamanna pissutiginiarneqarsinnaanngilaq aktianit iluanaaruteqarnermit akileraarusiisarneq imatut ilusilissallugu aningaasaliisarnermut pilerisussinnaanermut siursaataanngitsumik.

GE-p oqaaseqaatai aktianik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunik aamma aningaasaliisarnermut peqatigiiffinni piginneqataassutinik uninngasuutinik akileraarusiisarnermut tunnganerupput. Oqaaseqaatit

ilanngunneqarput tassa akileraaruseeriaaseq allanngortinneqarmat naliliutinik tunisinermut periutsimut inatsimmi pappiaqqanut nalilinnut il.il. tunngasunut tamanut.

Naliliutinik tunisinnermi periutsimut nuunnermut ataatsimoortumik tunngavigineqarpoq uninngasuutinik akileraaruseriaaseq siunnersuutigineqartoq killilersuutigisat ilanngullugit, tassa siunnersuummi ilaasut annaasanit ilanngaaticinnissinnaaneq taakku kingunerisinnaammassuk assigiinngitsunik pisoqarpat akileraarutip 42 pct. qaangersinnaallugu. Uninngasuutinik akileraarusiineq ataatsimut isigalugu akileraartartunut sakkortuneruvoq. Illuatungaatigut naliliutinik tunisinnermi akileraaruseriaaseq tunisinnermi pisinermilu tulluannigitsunik sunniuteqarpoq. Taamaattumilli kisianni siunnersuummi aallaavigineqarpoq naliliutinik tunisinnermi akileraaruseriaaseq, taanna akileraaruseriaaseq akileraartartunut sukangannginnerummat.

Pappiaqqanut nalilinnut akileraarusiisarnermut maleruagassat pisariitsuullutillu paasiuminartuutiinnarnissaat siunertaralugu, kikkut tamarmik piviusunngortitanit akileraarusiisarnermi pineqartunut ilaatinneqassapput. Aaqgissuussamik ataasiakkaat namminneerlutik akileraarusiisarnermi tunngaviusunik toqqaasinnaaffigisaannik suliaqarnissaq, allaffissornikkut aningaasartuutit qaffasinnerulernerannik malitseqartussaavoq.

Siunnersuutip tusarniaassutigineqarnerani aktianik nalunaarsorneqarsimasunik uninngasuutinik akileraarusiinnermut periuseq siunniunneqarpoq tusarniaanermilu nassuiaatigineqarluni. Periuseq Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaani 2011-meersumi inassuteqaatigineqarpoq. Uninngasuutinik akileraarusiisarneq Kalaallit Nunaannut tamaanggaanniillu nuttartarnermut atuuttumut tulluarpoq. Tamatuma saniatigut uninngasuutinik akileraaruseeriaaseq tunisinnermi pisinermilu sunniutikinneruvoq.

Naatsorsuutigineqarpoq § 3, imm. 3-mi (maannakkut § 3, imm. 2) naggataatigut “aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 87, imm. 1-2” innersuussutigineqartut.

Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq innersuussullu iluarsineqarluni.

GE isumaqarpoq eqqumiiginartoq, tassaasoq – “aningaasannanniarluni” siunertaqartoqarsinnaanerani nalorninarqoqarsinnaanera aallaavigalugu, tak. § 16, imm. 3-mut oqaaseqaatit – katissimallutik aappariit “ataatsimut akileraartinneqanngimmata” aningaasaliinerni pissarsiassarisanit annaasanut tunngatillugu, tak. 16, imm. 3, akileraarusiinissamut tunngavissatut naatsorsuinnermi tassa aktiaateqartoq aktianik amerlanernik pigisaqarpat, tassani ilanngunneqarpoq pineqartup katissimallugu aapparisa, tak. § 7, imm. 2. Nalorninarqoqarsinnaavoq tamatuma atonerlunneqarnissaa – assersuutigalugu tunissuteqarnikkut – iluaqutaasinnaasut naligiisinnavianngilai katissimallugu aappariinnut (ilaqutariinnut) ataatsimoortumik akileraarusiisoqarpat.

Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngilaq. Aalajangersakkami katissimallutik aappariit ataatsimoortumik akileraartarnissaat pineqanngilaq, kisianni tassani siunertaavoq kursitigut annaasaqarnermi qanigisat akornanni, soorlu aappariit akornanni, taarsigassarsinermi unneqqaserlunniarneq pinaveersaartinniarnearpoq. Taamatut pisoqartillugu peqatigiit ataatsimut soqutigisarissavaat akileraaruteqartarnerup millisinnissaa taarsigassarsinissamik isumaqatigiissuteqarlutik, tassani siunertaralugu illuatungip annaasaqarnissaa aningaasatigut iluanaarutinit ilanngaatigineqarsinnaasumik.

§ 19, imm. 4-mut tunngatillugu ilanngunneqarpoq allassimasoqarnani/imaqarnani. Naatsorsuutigineqarpoq tamanna kukkunerusoq.

Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq. Aalajangersagaq imaqanngitsoq siunnersuummit peerneqarpoq.

Erniat annertussusiat – 0,3 % - § 24, imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq “qaammatit aallartinneri tamaasa”. Naatsorsuutigineqarpoq tamatuma kingunerisaanik periarfissamik ammaassisoqanngitsoq erniat erniaannit pisoqartassasoq, tassami erniat annertussusiat ukiumoortumik (p.a.) aalajangersarneqanngimmat. Inussiarnersumik tamanna isummerfigeqquneqarpoq.

Aalajangersakkap kinguneraa ileqqusut aalajangersimasut akileraaruserinermut tunngatillugu erniat erniaannit naatsorsuisoqartanngilaq. Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngilaq.

§ 24, imm. 4, naggatit 3-at, oqaatsit “tamatumalu kingornatigut” marloriarlutik atornerqarput inuup nunanut allanut nuunneranut atatillugu. Aalajangersakkamut oqaaseqaatini ersinngilaq oqaatsit taakku atornerqarneratigut piffissamik killiliisoqarnerusoq, taamaattumik “tamatumalu kingornatigut” ima paasineqassanerpa “naassaannngitsumik”? Inussiarnersumik tamanna eqqunnginnersoq/eqqornerusoq nalunaaqquneqarpoq.

Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngilaq. Tassani pineqarpoq § 24, imm. 4, 3 aamma naggatit sisamaat. Naggatit sisamaanni aalajangersakkami pineqarpoq inuk nunamiit nuunnera, nunani avannarlerni ikioqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarnermut ilaanngitsumut, nunamut isumaqatigiissuteqarnermut ilaasumut taamaattumillu aamma qinnuteqaateqarneq naapertorlugu qularnaveeqqummik atorunnaarsitsisoq.

§ 25, imm. 4, erserpoq inuup toquneranut sanilliunneqartoq tunniussinermut, taamaalilluni piffissaq utaqqisitsiffiusoq taamaalilluni. Inatsimmik piareersaalluni suliaqarnermi eqqarsaatigineqarsimanerluni katissimallugu aapparisaq kingornussassanik

agguaassisoqarnani, tamatuma pisinnaatilerlugu katissimallugu aapparisaq piffissaq kinguartitsigallarfiusoq ingerlatseqqissinnaassagaa?

Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinnigilaq. Tassani aallaavigineqarpoq inuup toqukkut qimagunneratigut kinguartitsigallarnermik aaqqissuussinerup akilerneqarnissaa, tassalu tamanna aktianit tunniussinertut sanilliunneqarpoq. Sivisunerusumik inuusoq Kalaallit Nunaanni kingornussisussaatitaanermut inatsit naapertorlugu kingornussassanik agguaassisoqarnani, taava katissimallugu aapparisaq toqukkut qimaguttup akileraarutitik akiliinissamut kinguartitsigallarsimanera atorsinnaavaa, toqukkut qimaguttumut atugassarititaasimasut assinganik atugassaqartitaalluni.

Sumi najugaqarneq § 25, imm. 5, naggat 2-mi sumiittoq pineqarpa?

Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinnigilaq. Aalajangersakkami pineqarpoq akileraaruteqartussaataasup najugaqarfigisaa.

GE-mit matuma siulianiittut tunngavilersuutigalugit inatsisissatut siunnersuummut tunngatillugu inassutigai:

1. Uninngasuutinit akileraarusiisarneq siunnersuummit peerneqassaaq aamma aktianit iluanaarutitik akileraarusiisarneq taamaallaat naliliutinik tunisinermi akileraarusiinermik ileqqoq tunngavigalugu akileraaruserneqartassapput. Inassuteqaat taanna politikikkut ilalerneqarniannigippat, taava uninngasuutitik akileraarusiisarneq killilerneqartariaqarpoq aktianut aamma aningaasaliissuteqarnermut uppersaatitut, tassa aningaasaliissuteqarnermut ingerlatseqatigiiffimmit nioqqutigineqartartunut, tak. matuma siulianiittoq.
2. Inassutigineqarpoq amerlanernik aktianik piginnittoq taanna kisimiunngitsoq aktianit iluanaarutinit 16 %-imik akileraartinneqassasoq. Aammattaaq ikinnerussuteqarluni aktianit piginnittumut akileraarutit annertussusiat tamatumunnga atatillugu 16 %-imut killeqartinneqartariaqarpoq, tassani anguniagaappat aktianit iluanaarutinit akileraarusiineq tassaasooq isertitanit ingerlatseqatigiiffimmi isertinneqarsimasunit, taanna tassa inuup akileraarutaata qaffasissusia tunngavigalugu akileraaruserneqartussa.
3. Ukiuni 5-ini killiliineq peerneqartariaqarpoq, tassa ilanngaaseereerluni annaasanit ingerlatitsisinnaaneq ilanngaatigisinnaanngorlugit. Aningaasarsiornermi ajutoorneq 2007/2008-mi pissutsit isiginiassagaanni taava aningaasaliissuteqartut amerlanersaasa ilanngaateqarnissaminnut piginnaatitaaffitsik annaasimassagaluarpaat piffissaq tikinneqarpat, tassani aktiat aatsaat pissarsiaqaataasinnaaleqqillutik. Taamaattumik

ilanngaaseereerluni annaasanit ingerlatitsisinnaanermut killiliineq atorneqartariaqanngilaq, tassa iluanaarutinit ilanngaatiginninnissamut.

Oqaaseqaatit tunngavigalugit imatut pisoqarpoq: 1-imut. Innersuussutigineqarpoq naliliutinik tunisinermi akileraarusiineq pillugu nuussineq. 2-mut. GE-mit aamma Deloitte-mit il.il. tusarniaanermut akissuteqaat tunngavigalugit siunertaqarluarpoq maleruaaqusaq allanngortissallugu, taamaalillutik kalaallit suliffeqarfiutaanni aktiat il.il. sukangannginnerusumik akileraaruserneqarput, apeqqutaatinnagu inuk ikinnerussuteqarluni aktiaateqarnersoq imaluunniit amerlanerussutilinnik aktiaateqarnersoq. Innersuussutigineqarpoq Deloitte tusarniaanermut akissuteqaataanut akissutigineqartoq. 3-mut. Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq. Aalajangerneqarpoq annaasaqaateqarnermi piffissaq killilussaasoq allanngortinneqassoq ukiunit 5-init 10-nut, tassa naatsorsuutigineqarmat aktianit niuerfiit aammattaaq ataatsimoortumik kursit annertuumik appariarujussuarnerisa kingornatigut nalinginnaasumik siornatigut qaffasissuserisimasartik angoqqittarmassuk piffissap tamatuma ingerlanerani.

GrønlandsBANKEN (GB)

GB-mit maluginiarneqarpoq inatsisissatut siunnersuut siunnersuutinit allanut marlunnut ilaliullugu isigineqassasoq, taakku tusarniaassutigalugit nassiunneqarsimangillat. GB isumaqarpoq siunertaqarluarsimassasoq inatsisissatut siunnersuutit pingasut tamarmik ataatsikkoortillugit tusarniaassutigineqarsimappata. Tamanna tusarniaaffigineqartunut pitsaanerpaamik periarfissaasimassagaluarpoq inatsisissatut siunnersuutinit ataatsimoortumik nalilersuisinnaanermut.

Tamatumunnga oqaaseqaatigineqassaaq siunnersuutit Grønlandsbanken-ip eqqartugai allat marluk pensionisiaqalernissaq siunertaralugu aningaaserivinni ileqqaakkanit iluanaarutinit akileraarusiisarnermut aamma Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfinni soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuunernit iluanaarutinit akileraarusiinissamut tunngassuteqartut. Siunnersuutit tamatuma kingornatigut tusarniaassutigineqarput.

Siunnersuummut oqaaseqaatini inatsisissatut siunnersuummut patsisaatinneqarput aningaasaliissuteqartarnermut kulturip pitsaasup siuarsarniarneqarnera. Naak maannakut aningaasatigut iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat amigaataagaluortoq taamaattoq Kalaallit Nunaanni inuinaat aningaasaliisarnermik ingerlatsinerat annikitsuinnaavoq. Inuinaat ikittuararsuit pappiaqqanik nalilinnik niuertarput, taamaaliorunillu akuttunngitsumik pappiaqqanut ataasiakkaanut taamaallaat. Naatsorsuutigineqartariaqarpoq Kalaallit Nunaanni aningaasaliisarnermut kulturip inatsit manna aqqutigalugu siuarsarneqarnaviangitsoq, inatsisip aningaasatigut iluaqutissaasinnaasut annikillisinneqarput kisianni aammattaaq nalilerneqartariaqarpoq aningaasaliissuteqartumut sungiussisimangitsumut assorsuaq paasiuminaammat.

Grønlandsbanken isumaqarpoq pingaartuusoq malugeqqussallugu inuinnaat aningaasaataannik piviusumik isumaginninnerup Kalaallit Nunaannut nalilinnik amerlanerulersitsisinnaammat innuttaasullu amerlanerusunik ernianik pissarsisneqassallutik. Tamanna pitsaasuvoq nor'lumik erniaqartitsinerup nalaani maannakkut inuinnarnut ileqqaagaqartunut atuuttusumi.

Tamannali pingaartuuvoq nutaamik akileraarusiisarnep ilisaritinneqarneratigut pappialanik nalilinnik piginnittunut pinngitsaalilluni nioqquteqartarnissaq pillugu piumasaqaatinik naammaginangitsunik piumasaqartoqarnerata kingunerissammagu nalillit qaffanngitsoornerisigut piginnittoq aningaasanik tigorianaannik amigaateqalissammat.

Tamatumunnga oqaatigineqassaaq maannakkorpiaq pissutsit iluanaarutininik il.il. akileraarusiisarnep amigaataaneratigut, tamanna pappiaqqanut nalilinnut assigiinngitsunut aningaasaliinissaq, aningaasatigut iluanaarutaasartunut pilerinartuutippaa akerlianik agguagarsissutaasinnaasunut il.il. aningaasaliisoqartarnani. Taamaallilluni aningaasaatinit iluanaarutinit akileraarusiisarnep amigaataanerata assersuutigalugu kingunerisimavaa akileraarutitigut immikkut pissarsineq aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni amerliartortitsisartuni aamma nunani allani aktianut aningaasaliissuteqartarnikkut aktianut kalaallit nunaannut tunngasunut pinnani, tassami ingerlatseqatigiiffinnut akileraarut arlalitsigut nunani allani appasinnerummat. Aningaasaatinik iluanaarutit ataqatigiisumik akileraaruteqartarnerisa kingunerisinnaavaat aningaasaliisarnep kulturi pitsaanngitsoq.

Aammattaq pingaartuuvoq Naalakkersuisut nalilersorsimappassuk nakkutilliinermut aningaasartuuteqarnerulernerup naatsorsuutigineqartutut akileraarusiinermut tulluartaunersooq. Pappiaqqanit pigisanit milliard koruuninit %-imik erniaqartitsineq aallavigineqarpat (soorlu qupp. 10-mi nalinginnaasumik oqaaseqaatini eqqaaneqartoq). 36 %-it aamma 44 %-it akornanni akileraaruteqartarnermi (qupp. 5-imi nalinginnaasumik oqaaseqaatini) tamatuma kingunerissavaa sulii amerlanerusunik isertitaqarnissaq 18-22 millioner koruunit akornanni. Aningaaseriviup isumaa malillugu tamanna agguaqatigiissillugu, tassani ukiuni siuliini annaasaqaataasimasunut. Aammattaq aningaasatigut ajornartorsiornerup takutippaa aammattaq pappiaqqanik nalilinnik pigisanut negativinik erniaqalersitsisoqarsinnaanera (annaasaqaatit). Tassani naatsorsuinermi aammattaq inatsisissatut siunnersuutip kalaallinut inuussutissarsiortunut.

Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngilaq. Siunnersuut aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni akileraaruteqartitsinermut tunngaviit annertusissapput tassami iluanaarutininik akileraarusiisarneq eqqunneqassammat, manna tikillugu akileraaruteqanngitsunik. Siunnersuut piffissami ikaarsaariarfiusumi allaffissornermi suliaasaqartitsissaaq akileraartitseriaaseq nutaaq suliariniarlugu akileraaruseriffimmut taamatuttaaq innuttaasunut aktianik il.il. peqartunut. Piffissap ingerlanerani suliaassat

tamakkua aamma aningaasartuutit milliartussapput suleriaatsit aamma atortut nutaat ilanngukkiartuaarnerat ilutigalugu, Inuiaqatigiinnut iluaqutaalluassaaq akileraartitsinermut atitunerusumik tunngaveqarneq aamma pappiaqqanik nalilinnit iluanaarutinit akileraarusiineq.

GB-mit ujartorneqarput naatsorsukkat akileraarutinit isertitaqarnissamik takutitsisut, aammattaaq naatsorsuinerup taassuma taamatuttaaq inatsisissatut siunnersuutip amerlanerussuteqarlutik aktiaatilinnut pitsaannngitsumik sunniuteqarsinnaaneranik takutitsineranut tunngatillugu. Nunat nalinginnaasumik Kalaallit Nunaata imminut assersuuttagai, iluanaarutinit arlaatigut akileraarusersuimmata. Eqqorpoq aammattaaq kalaallit ingerlatseqatigiiffiinnut aningaasatigut iluanaarutinit akileraarutitip eqqunneqarnissaa, taamaaliornikkullu aktianik kalaallinut tunngasunik iluanaarutitigut akileraarusiineq sakkortunerusoq atuutilissamat, tassami ullumikkut iluanaarutitigut akileraarusiisarneq atorneqannngimmat. Taamaakkaluartoq aktianut kalaallit suliffeqarfiutaannut tunngasunut akileraarusiinissamut siunnersuut sakkukinneruvoq nunani allani ingerlatseqatigiiffiinnut aningaasaliissuteqarnermi akileraarusiinermut sanilliullugu. Tamatuma kalaallit suliffeqarfiutaannut aningaasaleerusussuseqarneq pilerinarnerulersissinnaavaa Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit ineriartortinneqarnerannut iluaqutaasumik.

Inatsisissatut siunnersuummik aningaasaatinit isertitanit 1. januaarimi 2019-imiit atuutilersumik akileraarutit annertussusia 42-44 %-it akornanniissaaq. Tamanna annertoorujussuartut nalilerneqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummut tunngavilersuutaasoq tassaamat Akileraartarnermut aamma Atugarissaarnermut Siunnersuisoqatigiit isumaliutissiissutaat, eqqumiiginarpoq Naalakkersuisut akileraarutissap annertussusissaa eqqarsaatigalugu inassutaasoq malinngippassuk. Akileraartarnermut aamma Atugarissaarnermut Siunnersuisoqatigiit aningaasaatinit iluanaarutinit akileraarutissatut siunnersuutigaat 27 %-iunissaa (tak. immikkoortoq 9.6.2.6 qupp. 401).

Naatsorsuutigaarput taakku 27 %-it Akileraartarnermut aamma Atugarissaarnermut Siunnersuisoqatigiit isumaliutissiissutaanni allassimasut asuliinnaanngitsumik toqqagaasut, tassami agguagarsiassatut allatut periarfissani ilanngaasiinissamut periarfissaq sillimaffigineqarsimagunarmata.

Akileraarutit annertussusia ullumikkut 0 %-iunera eqqarsaatigissagaanni taava suli inuiaqatigiinnut isertitassaqassaaq inuit akileraarutaasa annertussusiata 42-44 %-iusup appasinnerusumut inissillugu aalajangersaagaanni.

Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap siunniuppaa Kalaallit Nunaanni isertitanit aamma aningaasatigut iluanaarutinit akileraarusiisarnerup tunngaviusumik nutarterneqarnissaa. Siunnersuutigineqartorlu akileraarutit annertussusiat 27 % tamatumunnga atatillugu isigineqassaaq.

Akileraarutip annertussusissaatut siunnersuut taassaavoq Kalaallit Nunaanni inuit akileraarutaasa qaffasissusia inassutigineqarporlu sunniuteqanngitsumik akileraarusiinissaq attatiinnarniarlugu. Akileraarutip qaffasissusia minnerugaluarpas taava suli tamatuma kingunerissavaa ilaatigut aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffiit annertusiartortitsisartut pitsaanagerusumik pineqarnerat agguagarsiaqarfiusinnaasunut taarsiullugu, tassami agguagarsiat inuup akileraarutaanit akileraaruteqartinneqarmata. Ilaatigullu akileraarutip qaffasissusiaata appasinnerusup aammattaaq kingunerissavaa akileraarutininut tunngatillugu nunani allamiut aktiaataannut aningaasaliinissap pilerinarnerulernera kalaallit aktiaataat tunulliullugit.

Aammattaaq akileraarutip annertussusiaata assigiinngissitaarnissaa eqqarsaataasariaqarpoq imaalillugu pappiaqqat nalillit pigisat niuerutigineqarneranni aalajangersimasumik naleqartut annikinnerusumik akileraaruserneqalerlutik. Taamatut periuseq soorlu assersuutigalugu danskit inatsisaanni takussaavoq. Innuttaasut amerlasoorpassuit aktianik pigisaqarnerminni ikittuinnarnik aktiaateqarmata qaqugu akileraaruteqarnissamut appasinnerpaamik killissaq eqqarsaataasariaqarpoq. Tamanna allaffissornikkut pisariillisaanerussaaq. 100.000 kr.-inik appasinnerpaaffissaliinermut allaffissornikkut eqqarsaatigisassat tunngavilersuutitut allanneqarput.

Siunnersuut suliarineqarpoq maannakkut akileraarutit qaffasissusiat tunngavigalugu aamma assigiinngitsumik akileraarusiisarneq pinngitsoorniarlugu. Taamaattorli aallaavigalugu isumaqarnanngilaq pappiaqqat nalillit sukangannginnerusumik akileraarusernissaat, soorlu assersuutigalugit agguagarsiat, aningaaserivinni uninngasuutinit erniatigut isertitanit imaluunniit akissarsiatigut isertitanit. Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu akileraarutininut tunngaviusumik iluarsartuusseqqinnermut atatillugu sanileriissitsilluni akileraarusiisarnerup eqqunneqarnissaa periarfissaavoq, tassa aningaasatigut iluanaarutininut aamma isertitaasunik allanit avissaartitsinikkut.

Iluqutaassaaq inatsisissatut siunnersuut aktianit iluanaarutip akileraartartumut isertitatut B-tut isummertuugaluarpas.

Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngilaq. Tassani pineqanngilaq akileraarut B. Pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutininut akileraarusiineq akileraarutaavoq immikkoortoq, taanna naatsorsorneqassaaq inuup siunnersuummi ilaatinneqartunit pappiaqqanik nalilinnik tunniussineratigut.

Naalakkersuisut toqqortaait akileraaruserneqartarnissaannut toqqaanerat aaqqiinertut iluatsitsinngitsutut Grønlandsbankenip isumaqarfigaa. Danskit inatsiseqarneranni toqqortaait akileraaruserneqartarnerat aammattaaq ilisimaneqarpoq, kisianni taamaallaat pappilissat nalillit aalajangersimasut eqqarsaatigalugit. Inatsisissatut siunnersuummi toqqortaatinut periuseq pingaarnarpaatut maleruaqqusatut isikkoqarpoq.

Toqqortaait akileraaruserneqartarnerannik toqqaaneq Akileraartarnermut aamma Atugarissaarnermut Siunnersuisoqatigiit isumaliutissiissutaannit isumassarsiaasimagunarpoq (immikkoortoq 9.6.2.5) isumaliutissiissummi. Tassani allassimapput allaffissornikkut ajornartorsiutit ingammik nuunnermi naliliutinik tunisinermi ileqqup atorneqartarneratigut. Immikkoortumili ersersinneqarpasippoq taamanikkut (2011-mi) Danmarkimi eqqarsaataasutut atuuttut. Aammattaaq eqqarsaataasimagunarpoq Naalagaaffeqatigiinnerup avataaniittumut nunamut allamut nuunneq, nunat taakku assigiinngitsut akileraaruseriffiisa akornanni qanimut suleqatigiittoqarani. Isumaqaarnarpoq Kalaallit Nunaannut aamma tassannga nuunnernit tamanit 90-95 %-ii eqqarsaatigalugit Naalagaaffeqatigiinnerup iluani pisuusut. Paasissutissanik danskit aamma kalaallit akileraarnermut oqartussaasa akornanni paarlaasseqatigiinneq aningaaseriviup paasisai naapertorlugit tamangajavimmik automatiskiusumik ingerlanneqarput aningaaseriviit kontunut paasissutissat pigisaanut atatillugu. Tamanna aamma pappialanut nalilinnut toqqortaatinut atuupportaaq. Taamaalillutik allaffissornikkut ajornakusoortut Akileraartarnermut aamma Atugarissaarnermut Siunnersuisoqatigiit isumaliutissiissutaanni nassuiarneqartut ingasattajaartuupput.

Namminersorlutik Oqartussat paasissutissanik paarlaasseqatigiittarneq misissortariaqarpaat danskit aamma kalaallit akileraarnermut oqartussaasuisa akornanni ullumikkut paasissutissanik allanik paarlaasseqatigiittarnermit pappiaqqat nalillit niuerutigineqartarnerat eqqarsaatigalugu ajornakusoornerulissanersoq. Aningaaseriviup paasisaa malillugu taamaangilaq.

Grønlandsbanken-ip assut naammaginangitsutut isigaa aallaavigineqarmat siunissami iluanaarutinit piviusunnagortinneqarsimangitsunit akileraarusiisalernissaq.

Danskit aktianik iluanaarutit pillugit akileraaruserneqarnerannut inatsisaanni § 23-imi allassimavoq pigisanik naliliutinik tunisinermi periutsimi atorneqartoq tassaasoq ukiumi isertitaqarfiusumi pappiaqqanik nalilinnit annaasat imaluunniit iluanaarutit ilanngunneqassasut. Aningaaserivik isumaqarpoq pigisanik nalilinnik tunisinermi periuseq paasiuminarnerusoq aamma “aa usi” tunngavigalugu nioqquteqarneq aamma aningaasanik tigoraaannarni amigaateqalerneq pinngitsoortissagaat. Eqqarsaatigilluagaasutut inngilaq inatsisissatut siunnersuut nassiunneqartoq taamaallaat atormagu uninngasuutinik akileraarusiinermik periuseq Kalaallit Nunaanni akileraaruteqarnermi periutsimi pingaarnersaammat aningaasanit pissarsiarineqartunit akileraarusiineq.

Oqaaseqaatit uninngasuutinik akileraarusiinermut tunngasuunerupput naliliutinik tunisinermi akileraarusiinermit sanilliussilluni. Innersuussutigineqarpoq GE-mit tusarniaanermut akissuteqaat akileraarusiisarnermi periutsinut tunngasoq.

Inatsisissatut siunnersuut taamatut itsillugu inuinnaat aningaasaliissuteqarnerminni anaasatik taamaallaat ilanngaatigisinnaavaat pappiaqqanik nalilinnit allanit isertitarisamikkut. Imaammat Kalaallit Nunaanni aningaasaliisartut taamaallaat pappiaqqanik ataatsimik imaluunniit ikittuinnarnik peqarlutik aamma aalajangersimasumik pisartumik niuertanngimmata, taava kingunerisinnaasaa tassaavoq nalitigut annaasaqarneq piviusumik kinguartinneqarsinnaanngitsoq imaluunniit aningaasaliisoq eqqarsaqqarnani aningaasaliissuteqartoq nalitigut annaasani atorniarlugu. Eqqarsaatigisariaqarpoq annaasat ilanngaatigineqarsinnaanerata pappiaqqanik nalilinnik aningasaliissuteqartup isertitaanit allaninngaanniit.

Periarfissap taamaattup kingunerissavaa landskarsip akileraaruteqartartup, aktianut il.il. pineqartunut aningaasaliissuteqarnermini nalorninartorsiorsinnaanerata ilaa akissussaaffigileraa, tassami akileraaruteqartartup annaasaa isertitanit allanit ilanngaatigineqarsinnaammat, tamatumalu kingunerisinnaavaa akileraarutip qaffasissusianit annaasaqarneq assersuutigalugu akileraarummi A-mi. Tunngavilersorluarneqartutut isikkoqanngilaq sooq akileraaruseeriaaseq taamaaliornermi pilerisutsitsilissasoq nalorninartoqarsinnaasunut aningasaliissuteqartarnissamut. Tamatuma saniatigut Grønlands Revisionskontorimit tusarniaarnermut akissuteqaat matuma kingulianiittoq innersuussutigineqarpoq.

Nuulluni avalannermi akileraarusiisarnermut aalajangersakkat aammattaq kinguartitsigallarnissamik kontumik pilersitsineq allaffissornikkut ajornartutut isigineqarsinnaapput. Maleruaqqusap kingunerisinnaavaa inuk Kalaallit Nunaannut uterluni nuunniarluni kissaateqanngitsoq, tamatumunnga pissutaalluni Kalaallit Nunaanniinnissaq ukiut 7-it sinnerlugit pisussaassammat. Ajornannginnerpaaq tassaassaaq naliliutinik tunisinermi akileraarusiineq, tassani nunamut nuunneq aamma allarluni nuunneq aalajangiisuussapput pinermi aamma taamatut nioqquteqarnermi nalinut. Nunamiit aamma nunamut nuuttut Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni akiliisitsiniarnermi allaffissornikkut suliaasat isertitanit allanit ajornarnerunaviangillat.

Avalalluni nuunnermi akileraarusiineq qitiuvoq aktiatigut isertitat, inuup Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartussaanerani pissarsiarisimasat, akileraartinneqarnissaannut siuarsaanermi. Naatsorsuutigineqanngilaq aktianit akileraarusiineq uuttuutitut pingaarnerpaajussasoq inuit sumi najugaqalernissaminnut aalajangernissaannut. Erseqqivinngilaq Grønlandsbanken-ip siunnersuutaa sumorpiaq tunngasuunersoq avalalluni nuunnermi akileraarusiisarnermut tunngatillugu.

Paarlattuanik inuk inuussutissarsiuteqarnerminut tunngatillugu akileraartinneqarsimappat taava tamanna akileraartinneqarnermi iluarnerussaaq siunnersuutip kingunerisassaanut naleqqiullugu. Tamanna inatsisissatut siunnersuutip kingunerisassaatut eqqarsaatigineqarsimagunanngikkaluarpoq.

Naatsorsuutigineqarpoq oqaaseqaatit aktianik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut uninngasuutinik akileraarusiinermit tunngasuusut. Imaammat siunnersuummi akileraarusiinermit periuseq pigisanik nalilinnik tunisiniinermit periutsimik taarserneqarluni, taava akileraaruseriaaseq inuussutissarsiutilinnut aamma inunnut siunnersuummik matumani ilatinneqartunut tamanut atuuppoq. Inuussutissarsiuteqarneq tunngavigalugu akileraarusiinermit piumasaqaataavoq inuup ilivitsumik imaluunniit ilaannakortumik pappiaqqanik nalilinnik pisisarneq aamma nioqquteqartarneq inuuniuteqarnissaa. Eqqartuussinertigut piumasaqaateqarpoq arlalinnik soorlu assersuutigalugu niuernerup akulikissusia aamma kaaviiartitsineq il.il. inuup akileraarutitut inatsisit tunngavigalugit aktianik pisisartutut aamma tuniniaasartutut inuussutissarsiuteqartut taaneqarsinnaaneranut tunngatillugu.

Aktianik amerlanerussuteqartunik pigisaqartut 25 %-imik imaluunniit annertunerusumik pigisaqartut siunnersuut naapertorlugu 2019 aamma 2020 16 %-imik akileraartinneqassapput, tamatum kingorna Inatsisartut akileraarutit procentia ukiut tamaasa aalajangersartassavaat. Akerliani aktiaateqartoq 25 %-it inorlugit pigisaqarpat taava akileraarnermit procentip assigissavaa inummut akileraarut 42-44 %-it akornanniittoq. Isumaqaarnarpoq taamatut assigiinngisitsinermit tunngavilersuutit pitsaasut nalunaarneqarsimanngitsut. Inatsisissatut siunnersuutikkut ingerlatseqatigiiffimmik piginneqataasut sisamanit amerlanerusut 42-44 %-it akornanni akileraartinneqassapput. Taamatuttaaq piginneqataasut sisamat assersuutigalugu piginneqataasut ilaat marluk 26 %-imik piginnippata aamma marluk 24 %-imik piginnillutik tassani annertuumik misinnassaaq akileraartinneqarnermit assigiinngisitsineq.

Inatsisissatut siunnersuut imatut atuarneqarpoq siunnersuummi taamaallaat suliffeqarfii/ingerlatseqatigiiffiit sammeneqarput Kalaallit Nunaanni qullersaqarfillit/angerlarsimaffillit. Kalaallit Nunaannut tunngatillugu assersuut nalinginnaasooq ingerlatseqatigiiffimmik mikinerusumik piginnittuuneq imaappoq aktiaateqartoq tamatumani piviusumik peqataalluni. Assersuutigineqarsinnaapput aalisartut kutterimik aamma pisassiisummik pillit imaluunniit tunisassiorfimmik kattullutik pigisaqartut. Pissusissamisussaaq taamatut ataatsimoortut piginneqataassuteqarluni ingerlatseqatigiiffiliorlutik imaluunniit aktiaatileqatigiiffiliorlutik aaqqissuussippata, Siunnersuutit kingunerisinnaavaa piginneqatigiittut kissaatigigaat ingerlatseqatigiiffimmik patajaallisaanissaaq atortunik nutarterilluni imaluunniit ingerlatsivik annertusillugu pinngitsoortinniarlugu. Tamatumunnga pissutaavoq taamatut patajaallisaanerup kingunerisinnaammagu naleqarnerulersitsineq tamatumalu kingunerisaanik aktiat naleqarnerulerlutik, tamatum kinguneranik akileraaruserneqarneq. Taamaalisooqarpat aktiaatillit ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaanik akileraassapput tamatumalu saniatigut aningaaitigut isertitaminnik akileraassallutik.

Oqaaseqammi pineqarpoq aktianik amerlanerussuteqartunik pigisaqartoq siunnersuutit tusarniaassutaanerani ilaasoq. Tusarniaanermut akissuteqaat tamanna aammattaaq ilaatigut Deloitte-mit tusarniaanermut akissuteqaat tunngavigalugit siunnersuutigineqarpoq

sukangannginnerusumik akileraarusiinnermut ilanngunneqassasut inuit aktianit pigisaqartut il.il. kalaallit ingerlatseqatigiiffiini nalunaarsorneqarsimangitsuni. Allannortitsinermit pingaartinneqarpoq Kaallit Nunaanni aningaasaliissuteqartarnerit siuarsarneqarnissaat. Tamatuma saniatigut naatsorsuutigineqartariaqarpoq aktiaatillit iliuuseqarnissaat qulakkeerniarlugu aktianik amerlanerussuteqartunik pigisaqartutut ilaatinneqalernissartik.

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerisassaa allat siunertaqanngitsaq tassavaoq kinguaariit nikinneranni periuseq akuttunngitsumik atorineqartartoq, tassani piginnittup nutaap kittaartumik ingerlatseqatigiiffik pigileriartortarpaa siullermik 5-10 %, maannakkut tamatuma kingunerissavaa naliliutigisap taassuma akileraaruserneqarnera, naak taanna nioqqutigineqanngikkaluartoq/ nioqqutigineqartussaannngitsaq. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuutip ataatsikkut ingerlanneqanngitsumik kinguaariit nikinnerat akerlilerpaa.

Eqqorpoq siunnersuutip kingunerissammagu inuk, aktiaatiminik tunniussisoq taamatut pisoqartillugu akileraartinneqassamat, immappat iluanaaruteqartoqarluni. Pisumi tassani siunnersuutip kinguneraa sunniuteqanngitsumik akileraarusiineq agguagarsinermit akileraaruteqarnermik matuneqartoq.

Ataatsimut isiginnilluni siunnersuutip kingunerissavaa Kalaallit Nunaanni aningaasaliissuteqarnermut peqataanissap ornigineqarnerata appariarnera – aammattaq aningaasaliisartunut nunani allamiunut. Tamanna Aningaaseriviup paasinninnera naapertorlugu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinut aningaasaliissuteqartartut ikilinerat.

GB-imit sakkortuumik inassutigineqarpoq aalajangersakkat allannortinneqarnissaat.

Naatsorsuutigineqarpoq oqaaseqaatini pineqartoq aktianik amerlanerussuteqartunik pigisaqartut, taakku soorlu siuliani nassuiarneqartoq allannortinneqarput. Tusarniaanermut akissuteqaammi erseqqissumik nassuiaassutigineqanngilaq sooq siunnersuutip nunanit allanit Kalaallit Nunaanni aningaasaliissuteqarnerit sunniuteqarfigineqassanersut. Siunnersuummi pineqarput inuit Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartartuusut. Nunanit allanit aningaasaliissuteqartut akilerartarnissaannut tunngasut siunnersuummi malittarisassaliuunneqanngillat.

GB-mit nalilerneqarpoq inatsisissatut siunnersuutikkut matumuuna inuit sukannerusumik akileraartarnissaat eqqunneqartoq, tassa pappiaqqanik nalilinnik aningaagut isertitaqarnerani akerlianik taamaattoqassanngikkaluarpoq inuk inuussutissarsiuteqarnini tunngavigalugu akileraartinneqarpat.

Uninngasuutinik akileraarusiinnermut tunngatillugu eqqarsaatit Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussarneqanngillat, tassa Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaanni nassuiaatigineqartunut, taakku maannakkut naleqqukkunnaarput

ullumikkut danskit aamma kalaallit akileraarutinit oqartussaasuisa suleqatigiinnerat isiginiassagaanni.

Oqaaseqaammi uninngasuutini akileraarusiineq pineqarpoq, taamaattumillu atuukkunnaarpoq imaammatt siunnersuummi akileraarusiinermut periuseq pigisanik nalilinnik tunisinermut periutsimik taarserneqarluni.

Ingerlatseqatigiiffinni nalunaarsorneqarsimannigitsuni aktiaateqarnermut tunngatillugu akileraarusiineq inatsisissatut siunnersuummi assut ajornartorsiutaavoq. Aningaaserivimmit nalilerneqarpoq inatsisissatut siunnersuutip kalaallit suliffeqarfiutaanni aningaasaliisarneq akerlilersorneqassoq, taamatuttaaq ataatsikkut ingerlanneqanngitsumik kinguaariit nikinnerat ingerlatseqatigiiffinni mikinerusuni aamma akunnattumik angissuseqartuni.

Oqaaseqaammi GB-ip immikkoortumi tassani tusarniaanermut akissutaa eqikkarneqarpoq. Matuma siulianiittoq kinguaariit nikinnerannut tunngasoq innersuunneqarpoq.

Naggasiullugu aningaaserivimmit pingaartinneqarpoq inatsisissatut siunnersuummi eqqarsaatigineqassasoq piffissap ikaarsaariarfiusup sivisunissaa pisariaqassammat, tassa maleruaqqusat nutaat naleqqussarneqarnissaannut ingammik ingerlatseqatigiiffinni nalunaarsorneqarsimannigitsuni aktianik piginnittut akileraaruserneqarnissaannut maleruaqqusat eqqarsaatigalugit.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Tunngavigisat pigineqartut tunngavigalugit nalilerneqarpoq siunnersuut piffissami sivisuumi atuutsikkiartorneqassasoq, tassami siunnersuut aatsaat atuutilissaaq 1. januaari 2019. Kiisalu nammineerluni nalunaarsuineq aatsaat 1. januaari 2020 tunniunneqassalluni.

GB-mit tusarniaanermut akissuteqaammut ilassut nassiunneqarput una:

“Inatsisissatut siunnersuut atuqqissaarlugu GB isumaqarpoq paasinanngitsoq taarsigassarsiat tamakkerlugit taarsereerneranni kursitigu iluanaarutit akileraaruteqassanersut. Iluanaarutit taamaattut aammattaq inatsisissatut siunnersuummut ilaatinneqartariaqarunarput. Aningaaserivik isumaqarpoq tamatuma ineqarnermut inatsit nutaaq assortussagaa, tassani ammaanqarmat siusinnerusukkut oqartussaasut qularnaveeqqusiussaarluni taarsigassarsinermi uppenarsaataasa akilersorneqarnissaat kursit ilanngaatigineqarsinnaallutik. Oqartussaasut qularnaveeqqusiussaarluni taarsigassarsinermi uppenarsaataasa siusinnerusukkut akilerneqarnerisa kinguneraat akileraarut 42 – 44 % kursip ilanngaatigineqarnerata, taamaappat tamanna neqeroorut arlallit piumanaviannigilaat.

Inatsimmi erseqqissumik takusinnaasariaqarpoq oqartussaasut qularnaveeqqusiussaarluni taarsigassarsinermi uppenarsaataannik siusinnerusukkut taarserarlugit akiliigaanni ilanngunneqanngitsut.”

Siunnersuut akiitsunut tunngassuteqanngilaq. Taarsigassarsisup iluanaarutigisinnaasaa soorlu assersuutigalugu realkreditimi taarsigassarsinermigut siunnersuummi ilaatinneqanngilaq. Siunnersuummi pineqarpoq kursitigut iluanaarut realkreditobligationimit piginnittup pissarsiarisinnaasaa. Tusarniaanermut akissut tunngavigalugu siunnersuummut oqaaseqaatini tamanna erseqqissaatigineqarpoq.

Deloitte

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit pappiaqqat nalillit iluanaarutigineqartarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuut tusarniaassutigineqartutut tiguarput. Akueraarput tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaq tunniunneqartoq ajunngitsoq, kisianni ajoraluartumik piffissami tassanerpiaq ukiumoortumik nalunaarutit aamma nammineerluni nalunaarutit naammassiniarlutigit ulapileruttorfitsinni. Inatsisissatut siunnersuut taanna immikkut ittunik paasiuminaatsunik imalik sammissallugu oqaaseqarfigissallugulu sulisugut killeqarsimapput, taamaattumillu tusarniaanermut akissuterput taamaallaat inatsisissatut siunnersuummik atuarnitsinni maluginiakkatsinnik annertunerusumik imaqassaaq. Pineqartoq tassaavoq inatsisissatut siunnersuut paasiuminaappoq, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmik aamma akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsimmik akoorneqarluni, tamannalu pissutigalugu kissaatigisinnaagaluarparput piffissami sivisunerusumi tusarniaasoqarnissaa inatsisissatut siunnersuut itinerusumik samminiartutigu.

Pingaarnertut oqaaseqarfigerusupparput inatsimmik taamak paasiuminaatsigisumik ingerlatsinissap qanoq ittuunissaa aarleqqutigigatsigu. Deloittemi inuit 5-it inorlugit sulisoqarpugut akileraartarnermut tunngasunik immikkuualuttortai ilanngullugit ilisimasaqartunik, qaffasissuserlu imaappoq allaat suliame ataasiinnarmiluunniit Akileraarusiinernik aalajangiisartut tungaannut ukiuni arlaqartuni taperseerseqarsimanata. Siumut takorloorsinnaavarput suliassat amerlasoorpassuit Akileraarusiinernik aalajangiisartunut suliassanngortinneqartalernissaat, kiisalu akileraartartut inatsisitigut illersorneqarnerat qulakkeerniarlugu uagut inassutigaarput, Akileraarusiinernik aalajangiisartut nukittorsartariaqarput arlaannut atassuteqanngitsunik (avataaneersunik) inatsisinut tunngasunik aamma aningaasaqarnermut tunngasunik piginnaasalinnik, taamaaliornikkut Akileraaruteqartartut sapinngisamik pitsaanerpaamik Akileraarusiinernik aalajangiisartunit aalajangiiffigineqartassapput nalilersuinissamut tunngaviusinnaasumik Akileraaruteqartartup eqqartuussisunut ingerlatsitseqqissinnaanerminut.

Pingaartinneqarpoq akileraaruseriffimmut aamma innuttaasunut sapinngisamik ajornanngitsumik erseqqissunillu maleruaqqusat sularinissaat. Tamatuma saniatigut tusarniaanerup kingornatigut siunnersuut pisariillisarneqarpoq, tassa naliutinik tunisinnermi periuseq kisimi atorneqalermat amerlanernik aktiaateqartup aamma nalinginnaasumik aktiaateqartup taakku akornanni immikkoortitsisoqarunnaarmat. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutit annertuallaarnera pillugu eqqasuuteqarneq ilaatigut ilalernerqarpoq.

Tamatuma paasinnissamut nalornissutaasinnaasut aamma assortussutaasinnaasut annikillissinnaavai. Soorlu Deloittemit malugeqquneqartoq aammattaaq naammagittaalliutinik suliaasaqassaaq siunnersuummut matumunnga tunngatillugu. Akileraarusiinemik Aalajangiisartut akileraaruseriffiup aalajangersaagaanut siunnersuummut matumunnga tunngatillugu naammagittaalliortarfiuvoq. Akileraarusiinemik Aalajangiisartut pilersinneqarpoq Akileraaruserinemik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu, siunertaraallu akileraaruseriffiup akileraartarnermut tungassuteqartut aalajangersagai pillugit naammagittaalliutit suliarissallugit. Akileraarusiinemik Aalajangiisartuni ilaasortaapput ilaatigut sulisartunik aamma sulisitsisut kattuffineersut il.il.

Suliffeqarfimmit piginneqataalluni tassani piginneqataaneq 25 %-imik annikinnerulluni, tamatumalu kingunerisaanik maleruaqqusanut pitsaanngitsunut ilaatinneqalerluni aningaasaliinermut sunniuteqarfigisinnaanngisatut taaneqartumut ajoqutaavoq, qularnanngilluinnartumik tamatuma kingunerissavaa iluaqutissamik annertuumik eqqarsarneq imatut inissinniarnermut akileraaruteqartartoq ingerlaniassaaq aktianik amerlanernik piginnittut maleruaqqusanut ilanngunnissami tungaanut. Assersuutitut eqqarsaatigineqarsinnaapput aalisartut aalisakkanik tulaassuinemik aamma nioqutissiornermik suliaqartumik ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsigunik imaluunniit taamaaliornissaaq kissaatigalugu. Aalisartoqatigiit soorlu assersuutigalugu inuit 15-iupput, taava ungasissaaq aktianik amerlanernik piginnittut illersorneqarnermut anngunnissaaq. Aalisartoqatigiit kissaatigigunikku ingerlatseqatigiiffiup patajaallersarnissaa tassani siunertaralugu tulaassisarfik aamma fabrikki il.il. annertusarniarlugit, taava aalisartumit aalaavigineqassaaq naliliutinik annertusititsineq inummut isertitatut akileraaruserneqarnissaa, taamaattumillu piviusumik ilaannakortumik marloriaammik akileraartinneqarluni (siullermik ingerlatseqatigiiffik akileraassaaq tamatumalu kingornatigut aalisartut inuttut akileraarnissani naliliutit annertussiannut tunngasoq kinguartissavaa, tassa ingerlatseqatigiiffiup akileraarutitut akilereersimasaa).

Ingerlatseqatigiiffinni allani aningaasanik pisariaqartitsineq ima annertussuseqartoq (assersuutigalugit entreprenørit il.il.) tassani eqqarsaatigineqarluarsinnaavoq, tassa pisortaq ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutinik pisippat 5 -15 %-inik. Pisortaq/aktiaatilik taanna ajornartorsiortut inississaaq, tassani naliliutinik annertusititsineq “marloriaammik akileraaruserneqassaaq” tamatumalu kingunerisaanik assut soqutigineqassaaq isertitap agguagarsiannertinneqarnissaa, akerliani aktianik amerlanernik piginnittoq patajaallisaanissamik soqutiginnikkaluartoq.

Pisutut allaaserineqartuni ittoqarpat tamatuma qularnanngitsumik kingunerissavaa, siullermik nammineq iluaqutissamik annertuumik eqqarsartoqarnera, tassa qanoq iliorlutik aalisartut tamarmik aktianik amerlanernik pigisaqartutut inissinnissaannut taamaaliornikkullu marloqiusamik akileraanngitsoorlutik, imaluunniit tassunga taarsiullugu agguagarsiassanik tamanik tamatigut agguasarneq, taamaaliornikkut aalisartup inuttut akileraarut ingerlaannartumik akilertarlugu. Pisup kingulliup ingerlatseqatigiiffik

annertusiarortitsisinnaangitsutut inissitsissavaa, tassa aningaasaatit tamavimmik agguagarsiaritinneqarsimmata.

Uagut isumarput naapertorlugu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup eqqarsaatigeqqittariaqarpaa oqariaaseq aktianik amerlanernik piginnittoq.

Oqaaseqaatip kingunerisaanik siunnersuutigineqarpoq amerlanerussuteqartunik aktiaatillip sukangannginnerusumik akileraaruserneqartarnera aamma inunnut ilanngunneqarmat kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aktiaatilinnut atuuttussanngorlugu. Eqqorpoq Deloitte-mit oqaatigineqarmat aktiaateqartut qularnanngitsumik amerlanerussuteqartunik aktiaatilittut inissinniarnissaat tamatuma ataanut ilanngunniarlutik. Tamatuma ilaatit immikkoortitsineq pingaaruteqarnera millisissavaa. Taamatuttaaq pingaartinneqarpoq ikinnerussuteqarlutik aktiaateqartunut sunniutaasussat tulluannngitsuusinnaasut, tamatumunnga ilanngullugit pataajaallisaanermut aalajangersaanernut tunngasut.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup piviusumik saqqummiutinngilaa tunngavilersuutissaq pitsaasoq pappiaqqat nalillit nalunaarsorneqarsimasuit uninngasuutini akileraarusiineq tunngavigalugu akileraarusernissaannut. Pissutissaqarluarporlu tassami pitsaasumik tunngavilersuutissaqarunangilaq, eqqarsaatigissanngikkaanni immaqa Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut misissuisinnaanerup ajornannginnerulaalernissaa. Uninngasuutini akileraarusiinerumt periuseq tassaavoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi maleruaqqusamut pingaarnermut akerliliineq, tassani maleruaqqusaq pingaarneq tassaavoq, isertaq pissarsiarineqarsimasoq. Inuup illua, biili, angallataa imaluunniit pappiaqqat naliliutit ullormi nalaatsortumi pisussaqarpata, naliliummik assingusumik pisimasumit, taakku isertitatut pissarsiarineqarsimasutut isigineqarsinnaanngillat imaanngippat, soorunami pigisat qanoq naleqarnerat ilisimassallugu iluassasoq.

Qularinngivipparput akileraaruteqartartut ataatsimut isiginnilluni uagut isiginninnitsinnut isumaqataanissaat, taamaattumillu nammineq iluaqutissamik annertuumik eqqarsassallutik taassuma iluanaarutip “piviusuunngitsup” akileraarutitaa akilernaveersaarniarlugu, soorlu assersuutigalugu soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernut aningaasanik ikisinermikkut, aktianik amerlanernik piginnittut ingerlatseqatigiiffinnik pilersitsillutik imaluunniit aningaasannanniarlutik aningaasaliissuteqartartut/ inuussutissarsiutinut, tamanna tassa uagut takusinnaasarput malillugu sulii iluaqutissatut pitsaaneruvoq, tassa isertitarisat nalinginnaasumik inuup isertitaatut naatsorsuutigineqassammata.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup uagut isumarput naapertorlugu uninngasuutini akileraarusiisarneq eqqarsaatigeqqittariaqarpaat – toqqarlugulu naliliutini tunisinermi akileraarusiineq taanna akileraaruteqartartut ujartornerussammassuk.

Oqaaseqaatit uninngasuutini akileraarusiinermit tunngasuunerupput naliliutini tunisiniemi akileraarusiinermit sanilliussilluni. Innersuussutigineqarpoq GE-mit tusarniaanermut akissuteqaat akileraarusiisarnermi periutsinut tunngasoq.

§ 1, imm. 3-mi pissarsiassarisat naliliutinut allanut taarserneqarsinnaasut taaneqarput. Uagut ukiumi arlaqartuni pissarsiassarisat naliliutinut allanut taarserneqarsinnaasut pillugit Akileraaruseriffik amerlasooriarluta aamma sivisuumik oqaloqatigisarsimavarput. Akileraaruseriffimmit akuttunngitsumik isuma saqqummiunneqartarpoq imaappoq pissarsiassarisaq naliliutinut allanut taarserneqarsinnaasoq tassaasoq piffissami taarserneqarnermi nalaani naleqanngitsutut (tamanna akiligassanik isumakkeerinninnertut isigalugu) tamatumalu assigisaanik aktiat nioqutissanngortinneqarsimasut 0 koruuninik naleqartut (imaluunniit appasissumik naleqartut).

Oqaaseqaatini erseqqissaatigineqarpoq obligationit aningaasannngortinneqarsinnaasut nalingat qanoq aalajangerneqassanersoq. Obligationi aningaasannngortinneqarsinnaasoq nalinga aalajangerneqassaaq aktiap nalinga tunngavigalugu, tassa obligationimit aningaasannngortitsiffiusup.

Siunnersuut annertunngikkaluartumik Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 30-imut attuumassuteqarpoq amigartoorutini ukiumut tullermut nuussineq aamma killiliineq. Uagut isumarput naapertorlugu oqaaseqaatini ilanngunneqartariaqarput maleruaqqusat naliliutit qanoq naatsorsorneqarnissaannut tunngasut aamma aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 30-mut ataqtigiittoqarnera.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 30-imi malittarisassaliuunneqarput amigartoorutit qanoq ilillutik isertitanit akileraarutaasussaaniit ilanngaatigineqarsinnaanersut ukiumi tulliuuttumi isertitanit akileraarutaasussaaniit. Oqaaseqaat allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngilaq. Siunnersuummi matumani innuttaasoq ilanngaaseereerluni iluanaarummik akileraartinneqarpoq soorlu assersuutigalugu ukiumi pineqartumi aktianik tunniussinermut atatillugu. Annaasaqarpat taava annaasaq ukiumi tulliuuttumi iluanaarutinit ilanngaatigineqarsinnaavoq killiussat siunnersuummik aalajangersarneqartut tunngavigalugit. Annaasamut tunngatillugu suminngaanniit annaasaqaataanera killilernerqarpoq maleruaqqusallu taakku avataani ilanngaatigineqarnermini atornerqarsinnaanani. Annaasaq inuup aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat naapertorlugu akileraarutigisassatut isertitaanit ilanngaatigineqarsinnaanngilaq. Tamatumani siunertaavoq peqquserlunnissamut eqqarsaateqarsinnaanerit killilersimaneqarnissaat, kiisalu ataatsimut isiginnilluni annaasat akileraartarnermit tunngaviusunik mangiaannnginnissaat.

Oqaaseqaatini § 27-imut niuerutigineqarnerani nalinganik naliliinermit tunngatillugu annertuumik eqqasuuteqarpugut qupperneq 43-mi oqaaseqatigiinnut, tassani

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup nalinik aalajangersaanermut periusissatut eqqarsaatigineqartoq naatsumik nassuiaassutigaa.

Assersuut tamanna naatsorsuusiormermik paasimasaqarnerup amigaatigineqarneranik tunngaveqarsimassaaq. Imaangippat ingerlatseqatigiiffiup immikkut ullormut aalajangersimasumut naliliinermut periuseq atoraq, taava naatsorsuutini allattukkat tamarmik (aamma allattukkat akiligassaniittut) aningaasat tigoriaannaat eqqarsaatigissanngikkaanni ullormut nalinganut nalunaarsorneqartarput, taakku tassaallutik naatsorsuutini nalitut allanneqarsimasumut nikingassut.

Piviusumik tamanna isumassaqanngilaq tassa illup nalinga, imatut inissinneqassaaq pissarsiarinerani nalingatut qaffasinnerpaatut aamma naatsorsuusiormermi nalingatut. Illu ukiut 20-t matuma siornatigut pisiarineqarsimasooq, maannakkut nalinganik appartitsisarneq atorlugu 0 koruuninik naleqalersimasooq, taanna ingerlatseqatigiiffimmi tamakkerlugu akileraaruserneqassaaq, tassa tunniunneqaruni kiisalu inummut attuumassuteqartumik ingerlatseqatigiiffimmi unitsitsinermi. Tassa imaappooq nalingata qaffanneratigut piffissap ingerlanerani iluanaarutaasimasinnaasut inummut akileraaruserneqassapput – pissutsit ataatsimut isigalugit ataanni nassuiaassutigineqartup akerlerluinnaanik, tassa nalingisa qaffaatai kisimik inatsisip atuutilernerata kingornatigut kisimik inummut akileraarusiissutaassasut.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik qinnuigineqarpoq tamatumunnga tunngatillugu inaarutaasumik inatsisissatut siunnersuummi piviusumik isummeqqullugu, tassa taamaangippat illut arlallit inatsisip atuutilinnginnerani niuerutigineqartariaqarmata, pissutsimik taamaattoqarnera akerlilerniarlugu allassimasooq aalajangiussimaneqassappat.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigaa kukkunersuineramik suliaqartunik ataatsimiigiasissani, tamatumani siunertaralugu nalinik aalajangiisarnerni periutsit oqaluuserineqarnissaat. Ingerlatseqatigiiffimmi aktiat niuerutigineqarnerminni nalingisa naatsorsorneqartarnerat nalorninarpoq. Oqaaseqaatini periuseq nassuiaassutigineqartoq periutsit arlaqartut ilagaat tassa akileraaruteqartartup atorsinnaasaa, tassami akileraaruteqartartup toqqarsinnaavaa periutsit allat akuerineqartut niuerutiginninnermi nalimik naatsorsuinermit atatillugu. Assersuummut tassunga tunngatillugu ilassutigineqarsinnaavoq pingaaruteqarmat aallartinnermi aktiat nalingi 1. januaari 2019 aallartiffigalugu, kiisalu ingerlatseqatigiiffiup pigisai nalillit allat eqqortuunissat tassuuna qulakkeerniarlugu iluanaarutinit akileraarusiineq kingusinnerusukkut tunniussinermi taamatuttaaq eqqortuunissaat.

Oqaaseqaatit § 29, imm. 2-mut tunngatillugu, tassa “..isumaqartoqarpat... malunnaateqarluartumik uniuinerusooq..”. Niuerutiginninnermi naligitinneqartussaq naatsorsussagaanni suliaasavaq ajornakusuaangaatsiartoq, tamanna akuttunngitsunik siunnersortinit ilinniarsimasunit suliarineqartarpoq. Taamaattumik kissaatigineqarpoq

itisilerneqassasoq kiap isummerfigissagaa, suna tunngavigalugu isummernermit isumaqartoqassanersoq, kiisalu qaqugu Akileraaruseriffiup nalunaarsugaq akileraartartumit suliarineqarsimasoq qaangiinnarsinnaaneraa. Akileraaruteqartartup illunik nalilersuinermit immikkut ilinniarsimasut aamma imaluunniit naliliisarnermik immikkut ilinniarsimasut, tamatumunnga ilanngullugu najoqqutassiami DCF-imi assigiinngitsut atorlugit, soorlu WACC, taava tamatumunnga aningaasartuutit 100 t.kr. sinnerlugit angusinnaalluarpaat (allamut atatillugu qanittukkut suliffeqarfik ikiorparput tassa nalinik aalajangersaanermik suliaqarnermut atatillugu akit qaffasissusiat 250 t.kr.). Naatsorsuineq ajornanngitsuugaluartorluunniit suliarineqarsinnaagunangilaq 20 t.kr. ataallugit, tassa naatsorsuineq pitsaassuseqassappat.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi sulisut isumaqartoqarneranut tunngasoq suliarissappassuk, taava pisariaqarsorinangilaq maleruaqqusaliussalluni kukkunerisuiusumit uppnersaasoqarnissaanik, tak. § 32, tassami Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi sulisut naliliinera imaalissammat tamanna tassaasoq “inatsisitigut ileqqoq atuuttoq”.

Oqaaseqaatip pisariaqartilerpaa oqaaseqaatini killiliinissaq tassa pisunut sunut tunngatillugu taamatut qaangiinnaaneq pisinnaanersoq. Aalajangersagaq akileraartarnermi inatsisitigut periutsinut nalinginnaasunut atasumik isiginnittoqassaaq tamatuma kingornatigut akileraaruseriffik, soorlu assersuutigalugu qanigisariit akornanni niuertoqartillugu, taava tunniussinermi aki qaangiinnarneqarsinnaavoq illuatungeriit isumaqatigiissutigisimasaat, tassani pigisap nalillip niuerutigineqarnermini nalinga tassunga assingunngippat.

Tamatumunnga atatillugu § 32 soqutiginarpoq. Oqariaaseq “kukkunerisuiusoq” taaguutaavoq illersugaanngitsoq, kikkunik tamanik atorneqarsinnaasoq aningaasaqarnermut aamma naatsorsuuserinermut annikitsumik ilisimasaqarsorisunit. Isuma una pineqarpat kukkunerisuiusoq nalunaarsorneqarsimasoq, naalagaaffimmit akuerisaasoq imaluunniit ataatsimoortitsilluni taaguut kukkunerisuiusoq akuerisaasoq tassa illersorneqartumik taaguuteqartoq, taava kingusinnerpaamik piffissarititaasutut siunnersuutigineqartoq naammangilluinnarpoq. Maannakkut nammineerluni nalunaarsuinermit nassiussinissamut piunasaqaatit taakku ungaluuserlugit uparuarlugit, angumerinissaat inungajapparpulluunniit, taamaattumik isumalluutissaqanngilaq nalunaarsuinerit taakku assut ajornartut ingerlatissallugit.

Akileraaruteqartartunut arlaqartunut aningaasartuut taamaattoq ilanngaatigineqarsinnaanngitsoq nalimik naatsorsuisoqarnissaanut tunngasoq aamma kukkunerisuiusumik atsiorneqartussa, tassaassaaq pinngitsoorniarneqartussa taamaattumillu siumut takorloorsinnaavarput kukkunerisuiusunut akuersissummik peqanngitsunut tamatuma niuerfiullalersinnaanera, tamakku amerlanerusunik aktianik piginnittup aktiataanit akikinaarlugu qaffasissumik naliliinissaminut neqeroorsinnaapput.

Akilaraaruseriffimmit naatsorsuutigineqarpoq nalunaarusialiornikkut nalinit aalajangersaanissamut malitassamik, periutsit ilisimaneqarluartut tunngavigalugit tamanut atorneqartussamik, suliaqarnissaq. Naatsorsuutigineqarpoq tamatuma immersugassanngorlugu iluaqutissatut suliarineqarnissaa akilaraaruteqartartup atorsinnaassallugu. Siunnersuummi erseqqissaatigineqarpoq pineqartoq tassaassoq kukkunerisiuisoq akuerisaasoq.

Tamatuma saniatigut taamatutaaq naatsorsuutigineqarpoq Akilaraaruseriffiup ikiuisinnaanera akileraartartup naatsorsuinerani. Malitassaq eqqarsaatigineqartoq ima annertussuseqassaaq akilaraaruteqartartut ataasiakkaat periuseq taanna atorsinnaassallugu ingerlatseqatigiiffiit ukiumoortumik nalunaarusiaat tunngavigalugu. Imaappat innuttaasut allamik kissaateqartut taava ataasiakkaanut tulluarsinnaavoq kukkunerisiuisumik ilanngutsitsinissaq.

Tamakku saniatigut amigaataavoq nalunaarsimasoqarnissaa kingusinnerpaamik piffissarititaasoq suna atorlugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naliliinerup nalunaarutigineqartup akerlilernissaanut periarfissarisassaa. Akilaraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi maleruaqqusat nalinginnaasut malikkaanni, taava akilaraaruteqartartoq ukiut 5-it angullugit utaqqisinnaavoq isernermi naliliineq akueritinniarlugu, imaluunniit akilaraaruteqartartoq nalunaarfigineqassannginnerluni akuersissuteqarnermut/ akuersissuteqannginnermut tunngasumik.

Tamatumunnga tunngatillugu oqaatigineqassaaq niueruteqarnermi nalimik aalajangersaaneq allanngortinneqarsinnaammat Akilaraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat §§ 47-48 maleruaqqusat naapertorlugit.

Uagut isummernerput malillugu inatsimmi § 27 aamma § 32 taakkunungalugu oqaaseqaatit oqaasertaliorneqarnerat annertuumik suli suliareqqinneqartariaqarput.

Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq (§27) akiligassamik kinguartitsigallarnermik aaqqissuusineq pigalugu malunnaateqarluartumik inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutigineqarnerani atorneqartumut sanilliussilluni. Malitassaq ajornannginnerusoq ilanngunneqarpoq uterluni nuunnermut tungasoq isumaginiarlugu.

Grønlands Revisionskontor (GR)

GR-ip tusarniaanermi akissutini nassiuppaa kiisalu tassunga attuumassuteqartut ilanngussat marluk. Ilanngussami 2-miittoq ataani allanneqarpoq. Ilanngussaq 1 pisuni assigiinngitsuni akileraartarnermut annertussutsit takussutissiarineqarput oqaaseqaatinilu ilanngunneqarnatik inissaqarnerannut killeqarnera pissutigalugu.

GR-ip tusarniaanermi akissutaa imatut imaqarniliarineqarpoq:

Eqikkaaneq

Inatsimmut oqaaseqaatigineqartut nalinginnaasut
Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortunut aalajangersimasunut immikkut
oqaaseqaatigineqartut
Naggasiineq

1.

Ingerlatseqatigiiffiit isertitaqarnerat maannakkumut 32-42 %-imik akileraaruserneqartarpoq isertitaq ingerlatseqatigiiffiup ineriartortinneqarnissaanut ingerlatseqatigiiffimmiiginnassanersoq apequtaalluinnarluni (32 %), imaluunniit isertitaq tiguneqassanersoq aktiaatilimmit atorneqartussanngorlugu (42 % agguagarsianik akileraarusiineq).

Aktianit iluanaarutit tassaavoq naliliutit qaffaataat aktiaatiliup aktiamit pissarsiarisaa. Naleqarnerulera ingerlatseqatigiiffiup isertitaanut attuumassuteqarluinnarpoq. Isertitap ilaa agguagarsiatut tunniunneqanngitsoq aktiat naleqarnerulernerannik kinguneqartitsissaaq.

Suliffeqarfimmi isertitaq akileraaruserneqartarpoq ingerlatseqatigiiffiup isertitaatut (ilaa suliffeqarfimmiiginnartinneqartoq patajaallisaanermut atugassatut taamaalillunilu aktianik naleqarnerulersitsisoq) imaluunniit agguagarsiatut.

Isertitat taamaattumik ingerlatseqatigiiffittut qaffasissusilimmik akileraaruseqartinneqareerput. Taamaattumillu aammattaaq eqqunngilaq inatsisissatut siunnersuummi oqaaseqaatini akileraartarnermut inatsiseqarnermi tamanna amigaataanerarneqarnera, aktiap naleqarnerulerneranit akileraarusiinerusoqartanngimmat (aktiat iluanaarutaannit akileraartarneq) ingerlatseqatigiiffiup akileraarutigeriigaata saniatigut.

Tamatumunnga inatsisaareersoq isumatusaarluni pilersinneqarsimavoq, tassa inatsisiliortut tungaannit pingaartinneqarluinnarsimammat Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiummik namminersortumik pilersitsinissamut aamma ingerlatsinissamut kajumissuseqartoqassammat.

Kalaallit Nunaanni akileraartarnermut inatsiseqarpugut erseqqissunik aamma paasiuminartunik, aamma akileraarusiisarneq maannakkumut assigiiaartumik ajornanngitsumillu akileraarusiisarnertut ingerlanneqarsimalluni, innuttaasut tamangajammik paasinissaanut periarfissikannersinnaallugit, piviusumillu kalaallit inuussutissarsiorlut maannakkumut akileraartarnermut tunngasutigut aningaasannanniarluni eqqarsarneq annerusumik peqataaffigissallugu pisariaqartissimannngilaat.

Inatsisissatut siunnersuutip ingerlatseqatigiiffiup isertitaanit ineriartortitsinissamullu atugassatut ingerlatseqatigiiffimmiiginnartussanik imaluunniit taarsigassarsianik akilersuinissamut atugassanik 32 %-it aamma 60 %-it akornanniittunik akileraarusiisarnermik annertuumik assigiinngisitsilissaaq, akissarsiatulli isertitat aamma agguagarsiat suli 42 %-imik akileraaruserneqartartut. Nalaatsornerinnarnertut isikkoqarpoq ingerlatseqatigiiffiup

isertitai qanoq immikkut ittunit akileraarusiisoqartassanersoq inatsisissatut siunnersuutip kinguneranik assigiinngitsunik akileraarutissat qaffasissuseqassammata. Naatsorsuutigaarput tamanna aningaasaqarnermut naalakkersuisoqarfiup tungaanit siunertarinqarsimannngitsoq. Inatsit inaarutaasumik akuersissutigineqassappat minnerpaamik aktianik amerlanernik pigisaqartut immikkoortinneqarnissaasa peerneqarnissaat qulakkeerneqartariaqarpoq, taamaaliornikkut ingerlatseqatigiiffimmi peqataasut tamarmik assigiimmik akileraaruserneqassammata qanorluunniit aningaasaatitut piginneqataassuseq annertussuseqaralarpat.

Ingerlatseqatigiiffiup isertitaanit maannakkut akileraarusiisarneq (aamma piginneqatigiilluni umiarsuaatileqatigiit, kinguaariit nikinnerat piginneqatigiissutitaqartut aamma ataatsikkut ingerlanneqanngitsumik kinguaariit nikinnerat il.il.) akornutaasimannngilaq pisariaqartumik ingerlallualernissamut aamma pitsaasumik nukissaqarnermut inuussutissarsiornermi pisariaqartinneqartumut. Uagut isumarput naapertorlugu inatsisissatut siunnersuummi annertuumik allannngortinneqassaaq. Kalaallinut inuussutissarsiortunut killiliussatut atugassarititaasut pitsaasut pisariaqartinneqarput, tassunga ilanngullugittaaq akileraartarnermut inatsisit maannakkut suliffiit piginnarneqarnissaannut aamma tamatuma saniatigut aammattaaq nutaanik suliffinnik ingerlatseqatigiiffinnillu pilersitsisoqartariaqarneranut Kalaallit Nunaanni kikkunnut tamanut iluaqutaasussanik.

Aningaasarsiatut isertitat aamma agguagarsiat 42 %-imik akileraaruserneqartarput. Inatsisissatut siunnersuummit taamaattumik ingerlatseqatigiiffinnik piginnittut tatineqassapput nutaanik aqutissarsiorluni isumassarsiorinissamut inatsisip kinguneranik akileraaruserneqarnissaq pinngitsoorniarlugu. Allatut periarfissat tassaapput inuit ataasiakkaat ingerlataat suliffeqarfiit, soqutigisaqartut ingerlatseqatigiiffii aamma allanik peqateqarluni ingerlatseqatigiiffiit inuit ataasiakkaat taarsigassarsianut pisussaaffeqarnerannut ajoqutaasinnaasut ilanngullugit. Innuttaasunullu tamanna pisariaqanngitsumik unamminartunngortinneqarpoq akileraarutitigut annertuumik qaffaaneq pinngitsoorniarlugu, tamannami inatsisissatut siunnersuutip kingunerissammagu – aamma ingammik naatsorsuutigigutsigu akileraarutip qaffasissusiata kingunera annikitsuussasoq naatsorsuutigisariaqarmat.

Eqqumiiginartipparputtaaq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup akileraaruteqartarnermut inatsimmi allannnguummi annertuumi akileraarutinit isertitassap aamma innuttaasunut sunniuteqarnissaa naatsorsorsimannngimmagu imaluunniit naatsorsorniarsimannngimmagu. Upperneq imaluunniit eqqoriaaneq aallaavigineqartut pissuteqartutut tamatumami tunngaviummik kingunerissavaa.

Inatsisissatut siunnersuummi akileraarummit isertitassaq naatsorsorparput nor’li pallilluinnaraa, tak. ilanngussaq 2. Innuttaasunut, suliffeqarfinnut, siunnersuisunut, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut, eqqartuussivinnut imaasinnaasoq aaqqiagiinnginnerpassuarnik ilungersuanartunillu kinguneqaratarsinnaanissaat. Aammattaaq

siunissami kinguaariit nikinnerat ajornakusoornerulissaaq, tamannalu Kalaallit Nunaanni ullumikkut pisariaqartinngilluinnarparput.

Uagut nalilerparput kalaallit inuussutissarsiortut (tassami taakku aktianit iluanaarutinit tamanut aallaaviummata) ingerlatseqqatigiiffiit akileraarutaasa annikitsumik 1-2 %-imik qaffaateqarnissaa akuersaarusunnerugaat ingerlatseqatigiiffiit isertitaannit ajornanngitsumik aamma illugiissaartumik ataatsimoortumik akileraarusiisarnep attatiinnarnissaanut ”akissatut”. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannut 1-2 %-imik qaffaatigineqartoq uagut missingersuusiortnerput malillugu inatsisissatut siunnersuummit annerusumik iluanaaruteqarfiussaaq, tamannalu ilutigalugu suliffeqarfiit isertitaannit akileraartarnermut maannakkut aqqissuussineq allanit assigineqanngitsoq aamma aqqissuussineq ajornanngitsoq attatiinnarneqarluni (ingerlatseqatigiiffiit isertitaat aamma aktiaatillit akileraaruserneqartarnerat).

Inassutigaarput inatsisissatut siunnersuutip tunuartinneqarnissaa, taarsiullugulu isertitanit akileraartarnermut inatsimmik nutaaliortoqarsinnaanerata utaqqimaarneqarnissaa kalaallinut inuiaqatigiinnut tulluurtumik, tassunga ilanngullugit inuussutissarsiuteqartut pisariaqartitaat aamma allaffissornikkut sillimmatit, danskit akileraariaasiat aamma danskit akileraariaasiisa sillimmataat malinnagit.

GR'ip tusarniaanermi akissutaani qulequttat assigiinngitsut arlaqartut ilannguppai. Maannakkut aningaasaatinis isertitanit akileraartarneq aqqissuulluagaanngitsutut nassuiarneqarsinnaavoq, soorlu assersuutigalugu agguagarsiat akileraaruserneqartareerput, aningaasaatinilli iluanaarutit akileraaruserneqassanatik, aamma iluanaarutit ataasiakkaat arlaqartut agguagarsiat akileraaruserneqartarnerattut qaffasitsigisumik akileraaruserneqartareerput. Tamanna arlalinnut tulluannngitsunut attuumassuteqarpoq, soorlu allat il.il. pinnagit pappiaqqamut nalilinnut aalajangersimasunut aningaasaliissuteqarnissamut akileraarusussuseqarnissaaq.

Kalaallit Nunaalli maanna akileraartarnerup tunngavissaanik annertusaanissamut piariilerpoq. Aammattaaq aningaasaatitut isertitanit assigiiaarnerusumik akileraarusiisarnissaaq siunnersuummut tapertaalluni. Inatsisissatut siunnersuummik matuminnga aamma aningaasaatinis iluanaarutinit akileraarusiisarnissamut inatsisissatut siunnersuutit marluk, pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerannut inatsisissatut siunnersuut soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinernit iluanaarutinit akileraarusiisarneq aamma aningaaserivinni soraarnerussutisiaqarnissaaq siunertaralugu ileqqaarutinit iluanaarutinit akileraarusiisarneq. Inatsisissatut siunnersuutit taakku pingasut ataatsimoortillugit landskarsimut annertuumik iluanaaruteqartitsilissapput.

Kalaallit inuussutissarsiuteqartut aktianit iluanaarutinit tamanit aallaaviunngillat, tassami innuttaasorpasuaqarpoq nunami allamiut aktiaannut aamma aningaasaliisarfinnut il.il. aningaasaliissuteqarsimasut.

Tamanna pinngippat minnerpaatut inassutigissavarput:

anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nioqqutigineqartut aamma anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nioqqutigineqanngitsut aktiat akornanni aamma pingaarnerusutut aktiaatillit aamma pingaarnerngitsumik aktiaatillit akornanni akileraarusiisarnermi immikkoortitsisoqannginnissaa, taamaaliornikkut aktiaatillit tamarmik siunnersuummi § 10-mut ilaatinneqassallutik

Oqaaseqaammi pineqarpoq kalaallit ingerlatseqatigiiffii sukangannginnerusumik akileraaruserneqartarnissaat. Oqaaseqaat ilaatigut ilanngunneqarpoq. Akissummut innersuussisoqarpoq ilaatigut GE-mut aamma Deloittemut tusarniaanermi akissuteqaammut. Appasinnerusumik akileraarusiineri siunnersuut malillugu taamaallaat ingerlatseqatigiiffinni Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartuni aktiat il.il. ilaapput. Kalaallit ingerlatseqatigiiffii anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartunut niuerfimmi ullumikkut taamaallaat ingerlatseqatigiiffik ataasiinnaavoq. Anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartunik aktianik pisineq nalinginnaasumik ataasiakkaanut aningaasaatinik aningaasannanniarani inissiineruneruvoq, illuatungaaticut aktianik nalunaarsorneqanngitsunik pisineq pisuni arlalinni aammattaaq aktiaatillip arlaaticut ingerlatseqatigiiffimmi peqataalluarnernanum attuumassuteqartuusoq. Kisiannili kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aktiat il.il., anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorsimanersut taamaannginnersorluunniit apeqqutaatillugu, assigiinngitsumik pineqartannginnissaat pingaartinneqarpoq.

ingerlatseqatigiiffinni nalunaarsorneqartuni il.il. iluanaarutit aamma annaasaqaatit toqqortaatilittut akileraaruserneqassanngitsut, akileraaruserneqassasulli naliliutinik tunisinermi ileqqoq malillugu

Oqaaseqaat ilanngunneqarpoq, taamatut anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartunut aktianut naliliutinik tunisinermi ileqqumut taarsiunneqarluni. Tusarniaanermi GE-mut akissummut akissuteqaat innersuussisoqarpoq.

§ 16, 17 aamma 18 ataatsimoortinneqassasut, taamaaliornikkut annaasaqaatit kinguartinneqarsinnaasut ataasiinnarmik immikkoortoqalersillugit

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Siunnersuutip assersuutigalugu malitsigissavaa nalunaarsorneqanngitsunit aktianit tunisinernit annaasat, aktianit il.il. anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorsimasunik tunisinernit iluanaarutinit ilanngaaticineqarsinnaalernerat. Ingerlatseqatigiiffinni nalunaarsorneqanngitsuni aktiaatileqatigiit amerlassusiat aamma katitigaanerit amerlanertigut imatut ilisarnaateqartarpoq tassani ingerlatseqatigiiffinnit anigaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartunit amerlanerusunik aktiaatileqatigiinnit

nuussinissap aaqqissornissaa, annaasaqaatinit il.il. aningaasannanniarnermut atorneqarsinnaasoq, ajornanginnerusarluni. Tamatuma sumi pilersitsisoqarsimanernut killiliinissaq pisariaqartippaa. Assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffimmi nalunaarsorneqanngitsumi aktianik amerlanerussuteqartunik pigisaqartup inissisimanini tunngavigalugu aktianik atuisinnaassaaq, annaasaqaatit aktianit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartunit iluanaarutit ilanngaatigineqarnerannut atorneqarsinnaasumik, taamaalillunilu akileraaruserneqarnissaq pinngitsoortillugu.

- Siunissami iluanaarutinit annaasaqaatit ilanngunneqartarnissaannut pisinnaaffeqannginnerup ukiunut 5-nut killeqannginnissaa, killeqanngitsuutinneqarnissaalli, taamatut ”ataatsimoornerup” taamaallaat ataasiakkaat iluanaarutaanniissanngimmat, aammattaarli pinngitsuugassaannigitsuni annaasaqaatini ilaannikkut aktianik aningaasaliissuteqarnerit malitsigisartagaanni.

Oqaaseqaatip ilaa ilanngunneqarpoq. Ukiuni kingulliinerusuni iluanaarutinit annaasaqaatip ilanngaatigineqarnissaanut periarfissaq ukiunut qulinut sivitsorneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Tusarniaanermi Deloittemit akissuteqaammi akissutaasoq innersuussutigineqarpoq.

- § 16 imm. 3 allanngortinneqassasoq imaalillugu, ingerlatseqatigiiffinnut pissarsiassarisaannik annaasaqaat akileraarnissamut pisussaaffiliup sunniuteqarfigisaa imaluunniit sunniuteqarfigisimasaa, peerneqassalluni.

Oqaaseqaat ilanngunneqanngilaq. Ataatsimut isigalugu soqutigisaqaqatigiittut akornanni niuernerit atornerluinissamut nalorninartoqarfiusarput. Uani pineqartumi pingaarnertut aktiaatillip nammineq pigisaminut ingerlatseqatigiiffimmut taarsigassarsisitsinera annaasaqaataasinnaavoq aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni ingerlatseqatigiiffinnit il.il. iluanaarutinit ilanngaateqarnissamut atorneqarsinnaasumik.

- Inatsisissap akuersissutigineqannginnerani malittarisassanik erseqqissunik aamma assigiiaartunik aalajangersaasoqarnissaa, imaluunniit 1. januaarimiit 2019 aallartinnermi naligitinneqartussat nalilersorneqarnissaannut ileqqunik saqqummiussisoqareersimassaaq, tassuuna qulakkeerniarlugu naliliutinit akileraarusiisanninnissaaq, tassunga ilanngullugu goodwill, inatsisip atuutilernerani pioreersoq, taamatuttaaq nalunaarsuinerumut killissarititaasup ikinnerpaamik ukiumut ataatsimut sivitsorneqarnissaa.

Oqaaseqaammi pineqarpoq akianit nalinginit aalajangersaaneq. Naatsorsuutigineqarpoq kukkunersiuisartut tamanna pillugu ataatsimiigiaqquneqarnissaat. Tusarniaanermi Deloittemit akissuteqaammi akissutaasoq innersuussutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit nalinginnaasut

Paasiuminernerunissaa eqqarsaatigalugu inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit nalinginnaasut pillugu ataani allassimasuni Nuummi akileraarutip qaffasissusia aallaavigineqarpoq, kisianni naatsorsuinerit ataasiakkaat ilanngussami 1-imiittut soorunami 2-3 %-imik akileraarutigineqarnerussapput inunnut allani kommuniniittunut.

Immikkoortumi 1-imi (imm. 4) inatsisissatut siunnersuummi oqaaseqaatini saqqummiunneqarpoq aningaasaatinit iluanaarummit akileraarusiisarnerup akileraartarnermik aaqqissuussinermi amigaataanera, tassa aktiat naleqarnerulernerat akileraarutigineqassanngimmat agguagarsiali akileraarutigineqassallutik. Amigaat tassani pineqanngilaq, kisianni akileraartarnermik inatsisit oqaasiliorneranni arajutsineqanngilluinnartoq, suliffeqarfiit patajaallisarneqarnerannut qulakkeerinneqataasoq. Tamanna patajaallisaaneq suliffeqarfiit piffissani atugarliorfiusuni ingerlaannarnissamut piginnaaneqarnerannut pingaaruteqarsimasorujussuuvoq.

Ingerlatseqatigiiffik 100 kr.-inik akissarsippat isertitaq ingerlatseqatigiiffimmi kattunneqassaaq imaluunniit agguagarsiatut tunniunneqarluni. Isertitaq aningaasaliissuteqaqqinnermut il.il. atorneqartussanngorlugu ingerlatseqatigiiffimmiiginnarpat, tamanna 32 %-imik akileraaruserneqassaaq, isersitarlu atuinermut atugassanngortinneqarpat 42 %-imik akileraaruserneqassaaq. Taamaattumik isertitaq 32-42 %-imik akileraaruserneqassaaq apequtaatillugu sinneqartoorut qanoq atugassanngortinneqarnissaa. Tamaasa ataatsimut isigalugit suliffeqarfiit isertitaannik akileraarusiisarneq ajornanngitsoq paasiuminartorlu aamma sinneqartoorutip suliffeqarfimmiiginnarnissaanut piumassuseqartitsilersitsisoq.

Taamaattumik periutsit arlaannaalluunniit akileraaruteqannginngillat, soorlu taanna inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini taamak allassimasoq.

Kalaallit Nunaanni ataasiinnarmik sammivilimmik akileraaruteqartoqartuaannarsimavoq, tassani inuussutissarsiornermi isertitat allat isertitat assigalugit killiffimmik ataatsimik akileraaruserneqartarlutik, tassa isertitamit assinganit immikkut akileraarusiinissamut pisariaqartitsisoqartarani. Tamatumunnga ajornanngitsumik akileraaruteqarnermut aaqqissuussinissamut kissaateqarneq patsisaanerpaavoq, isertitat ajornanngitsumik aamma paasiuminartumik akileraaruserneqartarlutik aamma taamaallaat ataasiaannartumik akileraaruserneqartarlutik. Tamatuma saniatigut kalaallit akileraartarnermut aaqqissuussinerat aammattaaq ilisarnaateqarpoq qanoq aningaasarsiaqassuseq malillugu akileraarusiisarnermik kinguneqartanngimmat.

Uagut paasisarput malillugu kalaallit akileraartarnermut aaqqissuussinerat asseqanngilluinnarpoq, tassa ajornaatsuummat paasiuminarlunilu, aamma annikinnerpaamik akileraartarnissamut eqqarsaatersuuteqarnissamut aamma akileraartarnermi aningaasaatit katillugit akileraarutigineqartussat apparsarnissaannut periarfissaqarpallaarani.

Akileraartarnermut Ataatsimiititaliap nalunaarusiaa danskit nalinginnaasumik paasinnerannik tunngaveqarpoq, tassa isertitat akileraaruserneqartarsinnaasut/-tassasut ataasiaannarani arlaliusumik (suliffeqarfinni isertitat ingerlatseqatigiiffittut akileraaruserneqartarput tamatumalu kingornatigut immikkut agguagarsiatut akileraaruserneqartarlutik imaluunniit aktianit iluanaarummit akileraarutitut isertitaq piginnittumit piviusunngortinneqarpat).

Taamaattumik Akileraartarnermut Ataatsimiititaliap aktianit iluanaarummit akileraartarnissaq siunnersuutigippagu tamatumunngalu ilutigitillugu assingusumik siunnersuutigiginagu qanoq aningaasarsiaqassuseq malillugu akissarsianit aamma agguagarsianit akileraarusiisarnissaq, taava uagut isumarput naapertorlugu Kalaallit Nunaanni isertitanit akileraaruteqartarnermut aaqqissuussinerup siunertaqarluartuuneranik aamma illugiissaartuuneranik paasinnittoqarsimannginnera pissutaavoq, tassa ataatsimut isigalugu soqutaavallaanngilaq isertitat qanoq immikkoortiternissaat (inuttut isertitat, ingerlatseqatigiiffittut isertitat, agguagarsiatut isertitat, aningaasaatinit isertitat il.il.) – tamangajammik assigiimmik killeqartumik akileraaruserneqartuaannarput.

Kalaallit Nunaanni maannakkumut ajornaatsumik akileraartarnermik aaqqissuussinermik ingerlatsisoqarpoq, tassami

- a) isertitat ataaseq taamaallaat ataasiaannarluni akileraaruserneqartarmat
- b) isertitaq aalajangersimasumik annertussusilerlugu akileraaruserneqartarmat isertitaq qanorluunniit annertussuseqaralarpat (qanoq aningaasarsiaqassuseq malillugu akileraarusiisoqarani)
- c) pineqartup isertitap qanoq ittuunera assigiinngissuteqarpallaartanngilaq (aningaasaatinit isertitaq, inuttut isertitaq, agguagarsiaq, ingerlatseqatigiiffiit isertitaat, illuuteqarnermi iluanaarut il.il.)

Ingerlatseqatigiiffiit aamma innuttaasut tungaanniit isertitap assigiinngitsunut immikkoortiterneqarneratigut akileraartarnermi aningaasaatit katillugit akileraarutigineqartussat apparsarnissaannut aamma annikinnerpaamik akileraartarnissamut eqqarsaatersuuteqarnissamut piunngissuteqarpallaartoqanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuut eqqunngitsumik equivoq, tassa suliffeqarfiit isertitaannit tamakkiisumik akileraarusiineq siunissami 32 %-iniit 60 %-it sinnerlugit nikerartalissaq apequtaalluni immikkoortumut sorlermut pineqartoq tunngassanersoq.

Pisut ilaanni aammattaq annerusumik akileraaruserneqartarnissaq pisinnaasassaaq, immikkoortumi ataatsimi annaasaqaatip ataqatigiissinneqarnera iluatsinngippat, tamanna immikkoortumi allami imaluunniit ukiut 5-t iluanni iluanaarummi ilanngaatigineqarsinnaanngippat. Aammattaq nalaatsornerinnartut isikkoqarput iluamillu eqqarsaatigilluagaarpasigatillu suut ataatsimut katillugit akileraarutigineqartussaanersut, soorlu assersuutigisani ataasiakkaani ilanngussami 1-imi takuneqarsinnaasut.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik imm. 3-mi allappoq inatsisissatut siunnersuut akileraartarnermit isertitassat xx kr.-inik. Uagut eqqumiigaarput inatsisissatut siunnersuusiortoqarmat iluanaarutissaq siumut tamanna ilutigalugu naatsorsorniaqqaarnagu.

Kukkusumik isertitassatut nalilersuineq siunnersuummi oqaaseqaatini ilanngunneqarsimannngilaq. Isertitassatut naatsorsuutigineqartoq maanna siunnersuutip oqaaseqaataani nassuiarneqarpoq. Tamatuma saniatigut siunnersuut allannngortinneqarpoq naliuliutinik tunisinermi periutsimut, tamatuma uningasuutinik akileraarusiisinnaanermut nalorninartut annikillisippai tassa pisuni ataasiakkaani akileraarutit qaffasissusiata annertuallaarnissaanut.

Kisianni uagut immitsinnut pisussaatippugut isertitassap naatsorsornissaanut (ilanngussaq 2), paasivarpullu inatsisissatut siunnersuutip malitsigisaanik pitsaanerpaamik pisoqarpat ilanngaasiinertaqannngitsumik akileraarutitigut immikkut isertitassat tassaasut 10-12 mio. kr.-it (aktianit iluanaarutinit akileraarutit, agguagarsianit akileraarutit il.il.) Tassunga ilanngaatigineqannngillat IT-mut atortulersuinissamut aningaasartuutit, sulisunik ilinniartitsinermut, sulisunik pikkorissunik aktianit iluanaarutinit akileraarusiisarnermik ilisimasalinnik piginnaanilinnik sulisussarsiornermut aamma inuiaqatigiit sullitanik siunnersuinermit aningaasartuutaat aamma akileraartarnermut tunngasut suliassat aqunneqarnerannut aningaasartuutit (isertitanut tunngaviusoq annikillillugu). Taamaattumik ataatsimut katillugu akileraartarnermi isertarineqartussat 0 kr.-it pallikkunarpaat.

Innersuussutigineqarpoq ataani allassimasut ilanngussamut 2-mut oqaaseqaatit, akileraarutitigut isertitassat nalilersorneqarnerat pillugu.

Annilaangassutit imaluunniit naatsorsuutigineqartut kingunerisassat pitsaanngitsut

Kingunerisassaq pingaarnerpaaq aammattaaq tassaasinnaavoq inuussutissarsiortuni sulerusussuseqannngissinnaaneq, minnerunngitsumillu piginnittut nutaat akornanni, taakku maannakkut inuussutissarsiornermik atatitsiinnartussaalerlutillu ineriartortitseqqiisussaassapput. Kalaallit inuussutissarsiortut kinguaariit nikinnerannik piviusunngortitsinissamut annertuunik unamminartorsioreerput.

Kalaallit Nunaanni kinguaariit nikinnerit amerlanerpaartaat pisarput akileraartarnermut inatsimmi maleruaqqusat nalinginnaasut malillugit (imaanngitsoq § 57 isertitanut akileraartarnermut inatsimmi) ingerlatseqatigiiffimmi pingaarnertut aktiaatilimmit sulisoq tatigisaasoq arlallilluunniit piginneqataassummik pisinerisigut. Ukiuni tulliuuttuni allanik aktianit pingaarnertut aktiaatilimmit sulisunut tunniussisoqartarpoq. Kalaallit Nunaanni kalaallini suliffeqarfinni kinguaariit nikinnerannik piviusunngortitsinermi naammattunik unamminartoqarfiusarpoq, tassa amerlanertigut pikkorissunik pisisussat amigaataasarmata, pisisup aningaasatigut pikkoriffik amigaatigimmagu, aamma amerlasuutigut

akuttunngitsumillu aningaasaliinissamut periarfissat amigaataammata. Taamaattumik amerlanertigut imaattoqartarpoq, pingaarnertut aktiaatiliup aktiat akiligassanngorlugit sulisunut tunisarpai. Aktianik sulisunut aqutsisunut tunisineq, pisineq aningaasannorlugu pinngippat, siunnersuutigineqartunit akileraarnermut maleruaqqusanit taamaattumik annertunerusumik unamminartorsiortinneqalissaaq tunisisup iluanaarummit suli tigusimanngisaminit akileraaruteqassappat. Aammattaaq inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa sulisoq pingaarnertut aktiaatilinnngorsimannngimmat, taamaalillunilu isertitamit ingerlatseqatigiiffimmi kattunneqartumit akileraaruserneqassammat ingerlatseqatigiiffimmit akileraarummit 31,8 %-imik aamma suli allanik 42 %-inik aktianit iluanaarutinit akileraarummik, sulisup arlaanni aktiaatini tunippagit.

Naatsorsuutigisariaqarpoq nassuiaassutigineqartut kinguaariit nikinnerannut tunngatillugu maannakkut unamminartuusut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaannit tunngaveqartut, imaanngitsoq pappiaqqanik nalilinnit iluanaarutinit akileraaruteqartitsinerup eqqunneqarneranit namminermit.

Kinguaariit nikinnerat taamatut nassuiarneqarnerata kingunerissavaa ingerlatseqatigiiffimmik piginnittup aktiaatimi ilaannik tunisaqarnissaa. Taamatut pisoqartillugu tunisisoq iluanaarummit akileraaruteqartinneqassaaq, tamatumani inatsisissatut siunnersuutip siunertarisaa malinneqarluni. Pisup massuma, tassa pisineq pisisumit akiligassanngorlugu pippat, allannngortissannngilaa tunniussineq ingerlanneqarmat. Kingusinnerusukkat aktianit tunisinermi iluanaarutiminit ingerlatseqatigiiffimmi suleqataasoq akileraartinneqassaaq. Siunnersuut naapertorlugu iluanaarutit akileraarutaa 15 procentiussaaq, tassani tassa pineqarpata kalaallit ingerlatseqatigiiffianni aktiat il.il. allalli pineqartillugu inunnut akileraarutit annertussusaanut.

Ataatsimut katillugit piginnittoq nutaaq 60 %-it missaannik akileraaruteqassaaq. Tamakku piumasarineqartut tunngavigalugit amerlasuut kinguaariit nikinneranni peqataanissamut isumassarsiatialaanerarnissaanut killinnissaat ajornakusuussaaq.

Inatsisissatut siunnersuutip iluatsinngitsumik kingunerisassaa alla assersuut tassaavoq soorlu assersuutigalugu piginneqatigiilluni umiarsuaatileqatigiit aamma aalisariutaatilinnit pigineqartut tulaassisarfiit soorlu Halibut Greenland A/S, tassani piginnittut immikkut nalinginnaasumik 25 %-it ataallugit piginnittuusut. Tassani piginneqatigiilluni umiarsuaatilinni imaluunniit tulaassisarfirmik katillugu isertitarineqartut 60 %-it sinnerlugit akileraaruteqartarput.

Oqaaseqaat ilaatigut ilanngunneqarpoq. Soorlu qulaani nassuiarneqartoq siunnersuutigineqarpoq annikinnerusumik akileraaruteqalernissamut periarfissaqarnermut siunnersuutigineqarpoq kalaallit ingerlatseqatigiiffiini nalunaarsorneqanngitsuni aktianik il.il. annertusineqarnissaa. Allannguutip kingunerissavaa aktiamik piginnittunngortoq,

ikinnerussuteqartumik aktiaatilik ingerlatseqatigiiffimmi aktianik amerlanernik pigisaqartutulli akileraarutip qaffasissusianik assinganik akileraaruserneqarnissaa.

Ikaarsaariarnermi ajornartorsiutit naatsorsuutigineqartut aamma inatsisip aqunneqarnissaanut allaffissornikkut ajornartorsiutit

Aktiat nalunaarsorneqanngitsut aamma piginneqataassutit nalilernissaannut annertuunik unamminartoqassaaq aktianik iluanaarutit akileraaruserneqartarnissaasa atuutilersinneqarnerannut atatillugu, tassa ukiumoortumik nalunaarusiap ingerlatseqatigiiffiup nalingata niuerutigineqarnermini nalinganut naatsorsorneqarnera aallaavigineqanngimmat. Oqaatsit niuernermi nalinga aammattaaq paatsoornartuuvoq, tassa aningaasaatit piginneqataassutsit annertussusii apeqqutaammata (ikinnerussutaasut imaluunniit amerlanerussutaasut imaluunniit ingerlatseqatigiiffik tamaat), pissutsit allat soorlu inummut attuumassuteqarnera, niuerfik suliffeqarfiup suliffigisaa aamma missingersornermut tunngassuteqartut soorlu siunissami isertitassatut naatsorsuutigineqartut kiisalu pissutsit allarpassuit apeqqutaammata. 1. januaarimi 2019-imi niuernermi nalinga nalunaarsorneqanngitsut aktianit iluanaarutip naatsorsorneqarnera tunngavigineqartussaammat taamaattumik akileraartarnermut oqartussaasut aamma akileraartartut akornanni aaqqiagiinngissuterpassuaqartarnissaa ilimanarpoq niuernermi nalingata naatsorsorneqarneranut tunngatillugu.

Immikkoortumi 1-imi (immikkoortoq 3) inatsisissatut siunnersuummi allassimavoq inatsisip aktianit aamma obligationinit akileraarusiisarnermut maleruaqqusat ajornaatsut imarigai. Uagut paasinninnerput malillugu inatsisissatut siunnersuut ajornaatsuunanilu paasiuminartuunngilaq.

Aammattaaq immikkoortoq 1-imi (immikkoortoq 3) allassimavoq inatsisip aktiat aamma obligationit tunineqarneranni iluanaarutaasup assigiiaartumik pisassagai qanorluunniit isertitat qanoq ikkaluarpata. Soorlu ilanngussami 1-imi allassimasoq tamanna eqqunngilluinnarpoq.

Uagut oqaaseqaatitsinni allassimavoq, tamanna ilanngussamit 1-imit taparserneqarpoq, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup tamakku tungaatigut oqaaseqaatigisaasa ilumuussuseqarnerannut isumaqataanngilluinnarpugut.

Uagut paasinninnerput malillugu oqaaseqaatitta aammattaaq inatsisissatut siunnersuutip kingunerisassai qanoq annertutiginersut erseqqissisippaat, aamma Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik inatsisissatut siunnersuutip ajornartuunera aamma killissaa immaqa paaserpiarsimagunangikkaat.

Pineqarpoq inatsisiliorneq nalunartoq pineqarpoq, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi, eqqartuussivinni aamma siunnersuisartuni atorfilinnik suliatigut qaffasissusermik angisuumik pisariaqartitsisoq. Inatsit nalunartuuvoq arlalinnik immikkut immikkoortiterineqarmat aamma assigiinngitsunik immikkoortortaqarmat qanoq iluanaarutip naatsorsorneqartarnissaanut

akileraaruserneqartarnissaanut tunngasunik, aamma assigiiaartumik illugiissaartumillu isertitamit qanorluunniit immikkoortinneqaralarpat akileraarusiisarneq pineqanngilaq. Taamaattumik nalorninartoqartorujussuuvoq akileraartarnermut tunngasutigut innuttaasup pineqarnerani kukkuneqartarnissaa. Inatsisip pisariaqanngitsumik nalunartuunerata aammattaaq isumaqatigiinngissutit amerlanerusut akileraartarnermilu suliassat kingunerissavai.

Pappiaqqanut nalilinnut akileraarusiisalermermi inatsisit nalunartut pineqarput. Taamaattumik pappiaqqanut nalilinnut akileraarusiisarnissamut inatsisip qanoq ajornaatsumik ilusilersorneqarsinnaaneranut appasinnerpaaffimmik killissaqarpoq, tamanna ilutigalugu aningaasannanniarnissamut aamma iluanaarutinit akileraarnissamik sumiginnaanissamut periarfissamik ammaassisoqarani. Taamaalilluni inatsisissatut siunnersuummik ilusilersuinermermi mianersortoqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummik maleruaqqusaliat ajornarpallaanngitsut aamma erseqqissut saqqummiunneqarnissaat anguniarneqarsimavoq. Siunnersuummi aammattaaq immikkoortoqarpoq tusarniaanermi akissutit takkuttut tunngavigalugit tulluarsakkanik allanngortinneqartunillu. Kalaallit Nunaannut atatillugu nutaamik inatsisiliorneq pineqarmat ajornakusoorput siumut oqaatigissallugu kalaallinut inuussutissarsiortunut aamma aningaasaliisartunut il.il. inatsisip arlalitsigut siunertarineqanngitsunik kinguneqarsinnaanera. Tamannali maannakkut tunngavilersuutaasuni naatsorsuutigineqanngilaq. Maleruaqqusaliani siunertarineqanngitsunik pingaarutilinnik uparuaasoqarpat pisariaqassaaq taakku suliarineqarnissaat pisariaqassappat allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqarluni.

Ataani allappavut inatsisissatut siunnersuutip kingunerisassai arlaqartut, immaqa tunngavissaqarluartuusut. Kisianni uagut paasinninnerput malillugu pissutsit nalinginnaasutut isikkoqarput tunngavilersuuteqaratillu – assigiiaartumik aamma ajornanngitsumik akileraarusiisarnissaaq soorlu inatsisissamut oqaaseqaatini allassimasutut tamanna kissaatigineqarpat:

- a) Sulisut aktiaataasa naleqarnerulernerat aktianit iluanaarut pillugu inatsimmi ilaanngilaq taamaalillunilu piviusumik maannakkutut ”akileraarutigineqassanani”.

Aalajangersakkammi pineqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugu inatsisartut inatsisaanni § 57. Siunnersuut allanngortinneqarpoq, sulisup aktiaataanik tunniussaqaqarnermi iluanaarummit akileraaruteqarnissamut pisussaaffeqarluni.

- b) Ingerlatseqatigiiffimmut tunisisumut sulisut utertillugit tunisinerani 12 % akileraarutigineqassaaq.

- c) Kinguaariit nikinnerannut atatillugu aningaasaatinik tunniussinermi suli 12 % akileraarutigineqassaaq, taamaalillunilu aktianit iluanaarummik piviusunngortitsisoqassanani.

Pisuni taaneqartuni ukunani marlunni akileraaruteqartarnek isertitanit akileraaruteqartarnek pillugu maannakkut atuuttumi inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaavoq. Siunnersuummi akileraartarnerup tamatuma, isertitanit akileraaruteqartarnek pillugu Inatsisartut Inatsisaanni aalajangersakkap allanngortinneqarnissaanut pilersaaruteqartoqanngilaq.

- d) Aktianit aamma piginneqataassutinit akileraartarnek immikkut isertitatut pineqartarpoq. Aktianit iluanaarut taamaattumik isertitanit akileraarutaasussanit allanik minusiusunit ilanngaatigineqarsinnaanngilaq. Isertitamit ataatsimit akileraarusiineq taamaattumik pineqarsinnaavoq aamma isertitamut allamut ilanngaasiinissamut naleqanngitsoq naak innuttaasoq ilanngaatigisassat ilanngaatigereerlugit aningaasanik isertitaqarsimanngikkaluartoq. Tamatuma kingunerissavaa isertitanit tamakkiisunit annertunerusumik ataatsimut katillugit akileraaruserneqarnek.
- e) Aktianit iluanaarutit assigiinngitsut aammattaq immikkoortinneqartarput (aktiat toqqortaaitut akileraaruserneqartarput/obligationit, aktiat tuninerat tunngavigalugu akileraaruserneqartut, pingaarnertut aktiaatilinnit pigineqartut aktiat). Periarfissaqanngilaq immikkoortumi ataatsimi annaasaqaat immikkoortumi allami iluanaarummit ilanngaatigineqarnissaa. Taamaattumik isertitamit ataatsimit akileraarusiineq pineqarsinnaanngilaq aamma isertitamut allamut ilanngaatiginissaanut naleqarani, naak innuttaasoq aningaasanik isertitaqarsimanngikkaluartoq. Tamatuma kingunerissavaa isertitanit tamakkiisunit annertunerusumik ataatsimut katillugit akileraaruserneqarnek
- f) Immikkoortumi ataatsimi annaasaqaatip kinguartinneqarsinnaanera periarfissaqarpoq, tassa iluanaarutit immikkoortumi assinganani taamaallaat periarfissaqarpoq annaasaqaatip kinguartinnissaanut, taamaallaallu ukiut tulliuttut 5-t iluanni. Tassa innuttaasoq soorlu assersuutigalugu umiarsuaatilinni piginneqataassutiminik tunisaqarnermini 500.000 kr.-inik annaasaqaateqarpat annaasaqaat taamaallaat ukiuni 5-ni kinguartinneqarsinnaasoq. Soorlu assersuutigalugu ukiut arfernganni umiarsuaatilinni piginneqataassummik tunisinermi 500.000 kr.-nik aningaasannattoqarpat innuttaasullu ilanngaatigisassat ilanngaatigereerlugit 0 kr.-nik aningaasannassimappat, taava taamaattoq innuttaasoq tunisinermi nr. 2-mit akileraaruserneqassaaq.
- g) Innuttaasoq soorlu assersuutigalugu umiarsuaatilinni piginneqataassutimik tunisinermi ukiumi ataatsimi 500.000 kr.-nik aningaasannassimappat, tamatumalu kingornatigut ukiumi tulliuttumi assinganik 500.000 kr.-nik allami umiarsuaatilinni piginneqataassummut, pingaarnertut aktiaatiuffiginngisaminut, annaasaqarpat innuttaasoq ilanngaatigisassat ilanngaatigereerlugit 0 kr.-nik aningaasannassimavoq.

Kisianni innuttaasoq siullermit tunisinerminit 500.000 kr.-nit akileraaruserneqassanngilaq, naak ilanngaatisassat ilanngaatigereerlugit 0 kr.-nik aningaasannakkaluartoq.

Soorlu nassuiarneqareersoq inatsisissatut siunnersuummi annaasaqaat sumi pilersimanera tunngavigalugu killilerneqarpoq . Tamanna pivoq akileraartarnermut tunngaviusoq illersornissaa eqqarsaatigalugu aamma aningaasannanniarnissamut nalorninartut pinngitsoortinniarlugit. Aktianit tunisinermit annaasaqaat ilanngaatigineqarnissaanut atorpeqarsinnaassappat, soorlu assersuutigalugu nalinginnaasumik isertitanit akileraarnissamut pisussaaffimmi (isertitat a-t), tamanna nunarsuarmi niuerfinni aktiat nalingisa nalinginnaasumik appariarnerat ilanngullugu isertitanit akileraartarnerup tunngavianik mangiaanermik kinguneqarsinnaassaaq. Tamatuma saniatigut aktiat nalunaarsorneqanngitsut pillugit akissuteqaat innersuunneqarpoq. Eqqorpoq, soorlu GE-mit saqqummiunneqartoq, tamanna sumi pilersimanera tunngavigalugu killilerneq pisuni ataasiakkaani kinguneqarsinnaammat ataasiakkaat annaasaqaammik atorluaasinnaassanatik. Tamatumunnga tunngasup pitsaaneruseq misissorneqarnissaa pisariaqarpoq, allanit isertitanit annaasaqaatip ilanngaatigineqarnissaanut periarfissamik ammaassisoqannginnerani. Tamanna siunertaqarluarnerpaamik aammattaaq pissaaq Kalaallit Nunaanni akileraartarnermut inatsisiliornermi isertitat marloqiusat assigiimmik sanileriissitsilluni akileraarusiisarnermik periuseq atuutilersitsinissaaq anguniarlugu suliaqartoqarpat, tamatumanilu aningaasaatitigut isertitat aamma isertitat allat akornanni immikkoortitsisoqarnissaanik kingunerissallugu.

- h) Aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqartut uninngasuutitut akileraaruserneqassapput. Tassa aktia ataaseq qaffappat pisarineqarnerani 100.000 kr.-nik naleqartoq ukiup naanerani 150.000 kr.-nik naleqalerluni aamma aktia ukiumi 2-mi apparpat nalinga 100.000 kr.-eqalerluni, taava innuttaasoq pissarsiarisimannngisaminit 50.000 kr.-nit akileraaruserneqassaaq.

Oqaaseqaammi pineqarpoq uninngasuutinik akileraarusiisarnermik periuseq pineqarpoq taamaattumillu tulluarunnaarluni.

- i) Inatsit kinguaariit nikinneranni aktianit iluanaarummik malittariaaginnartumik pissarsisoqarnissaanut periarfissiinngilaq. Tassa imaappoq suliffeqarfiit ilaqtariinnit pigineqartut aktianit iluanaarummit akileraarummik akiliissasut, naak ilimanarluinnaraluartoq kinguaariinni utoqqaanerusut aningaasanik tigorianaannarnik peqarnissaat qularnarunaraluartoq iluanaarutit piviusunngorsimannngitsut ilaqtariit suliffeqarfiutaata kinguaariinnut tullernut tunniunneqarnerannut atatillugu.

Taamatut pisoqartillugu akileraarusiineq isigineqassaaq kingornussinermi akitsuusiinikkut akileraaruteqanngimmat, imaluunniit angajoqqaanit qitornaminnut tunissutisiat akileraaruserneqartanngimmata. Siunnersuummik angajoqqaq aktiamik qitornaminut

tunniussinermi iluanaarutaasinnaasumit akileraaruserneqassaaq aamma annaasaqaatip ilanngaatinissaanik angusaqarluni.

Ukiut 15-it matuma siornatigut Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 35 % + 6 %-imik tapeqarluni, tamanna katillugu 37 %-imik akileraarusiinerulluni inummullu akileraarut 40-41 %-iulluni. Akileraartarnermut qaffasissutsit taakku marluk akornanni assigiinngissut amerlanngitsut isumaliutigisanngilaat. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 30 %-inut 6 %-imik tapeqartillugu appartinneqarpoq nunani allamiut aningaasaliissuteqarnissaannut kajungilersinnissaat kissaatigineqarmat. Kisianni uagut paasisarput erseqqissoq tassaavoq ataasinnguamilluunniit nunami allamiumik aningaasaliisumik Kalaallit Nunaannut takkuttoqarsimangimmat ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa appartinneqarnerat pissutigalugu.

Soorlu aktianit iluanaarutit pillugit siunnersuutip kingunerisassaa iluanaarut assingusoq anguniaraanni taarsiullugu ingerlatseqatigiiffiit akileraaruserneqartarnerat 1-2 %-imik qaffanneqarnissaa isumaliutigineqarsinnaavoq illugiissarinnerusumik assigiiaarnerusumillu ingerlatseqatigiiffiup isertitaanik, agguagarsiatut isertitanit aamma inuttut isertitanit akileraarusiarnissaaq anguniarlugu. Una pingaartuuvoq isertitamit suliffeqarfinit pisumit ataatsimut akileraarusiisarnerup ajornanngitsumik, paasiuminartumik aamma illugiissartumik pinissaa. Tamannalu pinaviannngilaq inatsisissatut siunnersuut akuersissutigineqarpat, kisianni illuatungaatigut tamanna pissaaq maannakkut maleruaqqusat atuutiinnartinneqarpat – ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaata annikitsumik qaffanneqarnerat ilanngunneqarsinnaalluni ”akiliutitut” aktianit iluanaarummit akileraartarnerup naleqqutinngitsumik ingerlanneqarnissaa pinngitsoortinniarlugu.

Agguagarsinissamut suli periarfissaqarpoq, taanna tunniunneqassaaq soorlu assersuutigalugu danskinut ingerlatseqatigiiffimmik piginnittunut marloqiusamik akileraartannginnissamut isumaqatigiissut naapertorlugu 35 %-imik akileraaruserneqartunut. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffiit akileraaruserneqarnerisigut qaffariaataasoq uagut paasinninnerput malillugu ingerlatseqatigiiffinnut nunami allamiunit suliffissuaatilinnit pigineqartunut allannguutinik pingaaruteqartunik kinguneqassanngilaq. Illuatungaatigulli ingerlatseqatigiiffiit isertitaanit tamakkiisumik akileraartarneq kalaallinit pigineqartunut tutsinneqartoq ajornanngitsumik aamma paasiuminartumik pinissaanik kinguneqassaaq.

Aaqqiissutissatut siunnersuutigineqartup ingerlatseqatigiiffimmi sinneqartoorummit akileraarnerusalerneq kingunerisavaa, tamanna ingerlatseqatigiiffimmi sinneqartoorutip ileqqaarutiginissaanut ingerlatseqatigiiffiullu patajaallisarnissaanut kajuminnginnerulernermik kinguneqassaaq. Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiit akileraarnerusalernerisa kingunerisinnaavaat akileraarnermut tunngatillugu nunanut allanut Kalaallit Nunaannit ingerlatseqatigiiffinnut appasinnerusumik akileraartarfiusunut sinneqartoorutit nuunneqartarnissaat. Nunani nalinginnaasumik Kalaallit Nunaata imminut

assersuuttagaanni ukiuni kingullerni ingerlatseqatigiiffiit akileraarutigisartagaat appartinneqarajuttarpoq.

3. Immikkut oqaaseqaatit inatsisissatut siunnersuummi inatsisinut tunngasut

Uninngasuutitik akileraarusiinermik periuseq atorlugu akileraarusiineq

§ 13-imi siunniunneqarpoq akileraarusiisarnermut tunngavilersuut nalinginnaasumik uninngasuutitik ileqqoq malillugu naatsorsorneqartarnissaanut, tassa imatut akileraartarneq pisassasoq piviusuunngitsumit iluanaarummit aamma piviusunngortinneqanngitsumit iluanaarummit.

Iluatsitsinerinnaassaaq ileqqoq taanna malillugu akileraarusiisarneq naliliutitik tunisinermi ileqqoq malillugu akileraarusiinermik piffissami sivisuumi artornannginnerunissaa. Allani tamani aamma pisuni amerlanerpaani iluanaarutinit piviusunngortinneqanngisaannartunit imaluunniit piviusunngortinneqartussaannngitsunit akileraarusiisarnermik kinguneqassaaq. Tassunga ilanngunneqassaaq akileraartartoq, soorlu naliliutitik tunisinermi ileqqoq malillugu akileraartarnertut, iluanaarummik piviusunngortitsisimannngimmat akileraarutigisassaminik.

Uagulli aallaavigisariaqarparput isertitanit piviusuunngitsunit akileraarusiinissamut ileqqumik atuutilersitsinissaaq aallaaviussannngimmat. Toqqortaatinik akileraartarnermut ileqqup naliliutitik tunisinermi ileqqumit akileraartartumut ajornannginnerpaajunissaa Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit qanoq iliorluni paasineqarsimanersoq aammattaaq tupinnartuuvoq.

Siunertarineqarpat akileraarnissamut pisussaaffeqartut aningaasaliissutaannut akuliutinnginnissaaq, kisianni illuatungaaticut akileraartarnermut tunngasutigit patsisaannik aallaaveqartumik aalajangiisannginnissaannik ajornaallisaaffiginissaat, taava angusaqarluarnissaaq tamanna uani atuutinngilluinnarpoq.

Oqaaseqaat GR'ip uninngasuutitik akileraarusiisarneq pillugu oqaaseqaataanik qulaaniittunik itisiliineruvoq. Akisut qulaaniittoq innersuussutigineqarpoq.

Pissarsiassarisanut ilannga

Siunnersuummi § 16-imi imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq pissarsiassarisanut annaasaqaat akileraaruteqartussatut pisussaaffillip ingerlatseqatigiiffinit pisassaa, Isertitanit akileraartarnermut Inatsimmi § 86-imi imm. allassimasumi sunniuteqaqataaffigisaa, ilanngaaticigineqarsinnaassanngitsooq.

Oqaaseqaaticigineqartuni nalinginnaasumik akileraartussatut pisussaaffillip inuussutissarsiornermut tunngasutigit atorsinnaasaanut inatsit akuliutissanngilluinnartoq

manna killilersuineq eqqumiiginarpoq toqqaannartumillu inuussutissarsiornikkut ineriartornermut ajoqutaalluni.

Siunnersuut kinguneqassaaq pisuni nutaamik aningaasaliinissamik pisariaqartitsileriasaarnermi nammineq pigisamik ingerlatseqatigiiffimmik annaassiniarnissaq annertuumik aarlerinaateqartorujussuussaaq, imaluunniit ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit akileraareermermi iluanaarutip, soorlu assersuutigalugu agguagarsianik tunniussinermit imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup akissarsisitsineranit, ingerlatseqatigiiffimmiinnartitsinissaq, soorlu taamatut ullumikkut akuttunngitsumik pisoqartartoq. Siunnersuut oqaaseqatigiiliorneratut tamanna kinguneqassaaq annaassineq pitsaasumik ingerlanneqarsimappat akileraarusiisoqassaaq, kisianni pitsaanngitsumik kinguneqarpat annaasaqaammik nammaqataasoqassanani.

Siunnersuut piviusunngortinneqassappat uagut nalilerparput ingerlatseqatigiiffiit amerlanerpaartaasa aningaasaqarniarnermikkut ajornartorsiuleriataarnissaat, pisariaqaanngitsumik ajutuussasut aktiaatilimmut aamma taassuma ilaqutaanut ajoqutaasumik, aammattaarli inuiaqatigiinnut tamakkiisumik.

Oqaaseqaat allannguuteqarnissamut peqqutissaqarsimangilaq. Qanigisaasumut annaasaqaammut ilanngaateqartoqannginnera aalajangersakkami pineqartoq nalinginnaasumik isigineqassaaq aktianik amerlanernik pigisaqartoq aamma taassuma ingerlatseqatigiiffia ataatsimoorlutik soqutigissagaat pingaarnertut aktiaatillip akileraarluni akiliutigisartagaanik annikillisisinissaq. Tullinnguullugu oqaatigineqassaaq siunnersuummi taamaallaat pissarsiassarissat illuutigisami qularnaveeqqusikkat ilanngunneqarmata. Ingerlatseqatigiiffinnut taarsigassarsiat illuutigisami qularnaveeqqusigaanngitsut siunnersuummi taamaalillutik ilanngunneqanngillat. Siunnersuut taamaalilluni aallavittut pisumi nassuiarneqartumi assigiinngissuteqalernissaanik kinguneqassanngilaq. Obligationilli aningaasanngortinneqarsinnaasut siunnersuummi ilanngunneqarput.

Oqaaseqaatigineqartut allat

Ilimagisatsitut inatsisissatut siunnersuutip sukumiisumik kukkunersiorneqarnissaata saniatigut allanik inatsisissatut siunnersuummi inatsilerinermit tunngasunut oqaaseqaatissaqaanngilagut qulaani allassimasut oqaaseqaatigineqartut nalinginnaasut saniatigut.

4. Naggasiineq

Inatsisiliorneq nalunartoq pineqarpoq, isumaqarpugut inatsisissatut siunnersuusiornermi qanoq iliornikkut inunnit nammineq pigineqartut suliffeqarfiit akerlianillu ingerlatseqatigiiffiit isertitaannit ataatsimut ullumikkut aamma inatsisissatut siunnersuutip kingornatigut akileraarusiisarnermut tamakkiisumik paasinnittoqarneq takutinneqanngitsaq. Inassutigaarput inatsisissatut siunnersuut atorunnaarsinneqassasoq aamma immaqa iliuserisanit allanik taarserneqarnissaa soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa annikitsumik qaffanneqarnerannik, imaluunniit kalaallit isertitanit

akileraartarnermut inatsisaanik nutaanik isumaliortoqarnerup, kalaallit piviusumik inuunerannik aallaaveqartup, suliffeqarfinni, innuttaasuni aamma oqartussaasuni, piviusunngortinneqarnissaanut kinguartinneqassasoq.

Inatsisissap piareersarneqarneranut suliaqarnermut atatillugu periarfissinneqarusuppugut Akileraartarnermut Ataatsimiititaliamik naapitaqarnissamut akertilissutitsinnik aamma aarlerissutitsinnik saqqummiussinissarput siunertaralugu. Tamanna suleqativut aamma Grønlands Erhverv suleqatigalugit pisinnaassappat iluaqutaassaaq. Qulaani pineqartunut apequteqartoqassappat ataani atsiortumut saaffiginnissamut tikilluaqqusaavutit.

Oqaaseqaatigineqartut oqaaseqaateqarfiginissaannut pissutissaqanngilaq.

Ilanngussaq 2 GR'ip tusarniaanermut akissuteqaataani.

Akileraarutitigut isertitassanit naliliineq

Soorlu inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini allakkipput ullumikkut Kalaallit Nunaanni aktiat aamma obligationit 1 mia. kr.-it missaannik nalilinnik peqarsorigutsigu, taava naatsorsorniarsinnaavarput. Ilimagaarput aktiat aamma obligationit agguataaraanni 70-80 %-it obligationiusut sinneruttullu aktiasut. Tassa katillugu Kalaallit Nunaanni obligationinik pigisaqartoqarpoq 700-800 mio. kr.-inik aamma katillugu aktianik pigisaqartoqarluni 200-300 mio. kr.-inik nalilinnik.

Obligationinit iluanaarutaasoq tasaaneruvoq ernianit iluanaarut, taanna Kalaallit Nunaanni akileraaruserneqartussaareerpoq. Tamatuma saniatigut obligationimik piginnittumut iluanaarutaasoq tassaavoq obligationip pisiarineqarnerani nalingata aamma obligationip tunineqarnerani (tuninerani tassaasinnaapput obligationimik tunisaqarnek, tigusineq imaluunniit utertillugu pisiarinerani) nalingata assigiinngissutaasoq. Naatsorsuutigaarput obligationit pigisat 25 %-iisa statsobligationinut aningaasaliissutaanissaat aamma 75 %-it realkreditinut aningaasaliissutaasimanissaat.

Statsobligationit maannakkut 100 qaangerlugit naleqarput, taamaattumik nalinginnaasumik statsobligationit nalinganit iluanaaruteqartoqassanngilaq. Realkreditobligationit maannakkut 100 pallingajallugit naleqarput, taamaattumik nalinginnaasumik realkreditobligationit nalinganit iluanaaruteqartoqassanngilaq (maannakkut erniarineqartoq taamaatsillugu).

Agguaqatigiissitsilluni aktianut iluanaarut 2,7 %-imiippoq ukiunut kingullernut 17-inut (MS Worldindex qaffariarpoq indeks 1200-imiit ukiumi 2000-imi indeksimut 1900-mut ukioq manna 2017-imi). Akiaatit pigisat katillugit 200-300 mio. kr.-it agguaqatigiissillugu iluanaarutaasoq ukiumut 5-8 mio. kr.-iuvoq. Aktiat taakku ilaat Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinit pigineqarput, tassani iluanaarutaasoq nalinginnaasutut ingerlatseqatigiiffiup isertitaatut akileraaruserneqartussaareerluni. Taamaattumik obligationit aamma aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nioqqutigineqartartut nalingannit

iluanaarutit akilaarutigineqartarnerannit akileraarutit iluanaarutit katillugit ukiumut 2-4 mio. kr.-iusoraarput.

Tamatuma saniatigut kalaallit ingerlatseqatigiiffiit aktianik tunisaqarnermi aktianit iluanaarutaasunit akileraarusiisoqassaaq. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutigisartagaat 50 mio. kr.-it pallippaat, tamanna Namminersorlutik Oqartussanit pigineqanngitsuni ingerlatseqatigiiffinni 107 mio. kr.-nit missiliorlugit sinneqartoorutaasut katiterlugit annertussuseqarluni. Namminersortunit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit ilaat nunami allani angerlarsimaffeqartunit pigineqartuusut, taakkulu taamaattumik kalaallit aktianit iluanaarutinit akileraaruteqartussaassanatik. Imaassangatipparput namminersortunit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit sinneqartoorutaat katiterlugit naatsorsorneqartut 80 mio. kr.-ussasut, naatsorsuutigaarpullu kalaallit ingerlatseqatigiiffii amerlanerpaartaat pingaarnertut piginneqataassuteqartunut ingerlatseqatigiiffinnut taaneqartariaqartuusut. Naatsorsuutigaarputtaaq piginnittut tamarmik sapinngisamik akileraarutaasut ikilisinniarsarissagaat aktianit iluanaarutip pinngitsoortinneqarneratiguusinnaavoq soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiup pisortaanut ajunngitsorsiassatut sapinngisamik amerlanerpaanik tigusinikkut, agguagarsiassatut sapinngisamik amerlanerpaanik tunniussinikkut imaluunniit kinguaariit nikinnerannut atatillugu aningaasatinik tunniussinikkut. Taamaattumik killeqassaaq piginnittut qassit aktianit iluanaarutininik piviusunngortitsiniarnersut. Taamaammatt aammaarluta missingersuusioqqinniarpugut nalinginnaasumik 10 %-imik akileraaruteqartoqassammat, tamanna ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaata aamma agguagarsiyanit akileraarutip assigiinnngissutaasuusoq illuatungaatigut aktianit iluanaarutinit akileraarummik 26 %-iusumik “akiliinnginnissaq”

Tassa imaappoq aktianik iluanaarutaasunut akileraartarnermut inatsitsip atuutilersinneqarneraniit tamakkiisumik iluanaarutaasoq 10-12 mio. kr.-iusorineqarpoq, tassalu IT-systeminik pilersitsinermut, sulisunik ilinniartitsinermut, sulisunik pikkorissunik aktianik iluanaarutaasunut akileraartarnermik pikkoriffilinnik sulisussarsiornermut aamma sullitanik siunnersuinermit sulisussarsiornermut inuiaqatigiit aningaasartuutaannut aamma akilaarnermut suliasat aquneqarnerannut (isertitanut tunngavilersuut millivaat) aningaasartuutaasut pitinnagit. Taamaattumik akileraartarnermut aqutsisoqarfimmut tamakkiisumik iluanaarutaasoq 0 kr. pallikkunarpaat.

Naalackersuisunit isertitassatut naliliineq 10-15 mio. koruunit missaanniippoq. Isertitassatut naliliineq soorunami malunnaateqarluartumik nalorniffiuvoq tamatumani apeqqutaassammat niuerfinni ineriartorneq il.il. Siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu danskit akileraartarnermut oqartussaasuinit paasisutissanik pissarsiniarneq sulissutigineqarpoq, tassani peqarluni Kalaallit Nunaani aktiatigut pigisat nalunaarneqarsimasut suunersut. Suliaq taanna suli ingerlanneqarpoq.

Tamakku saniatigut GR-imit isertitassatut nalilersuinermit matuma siulianiittumut oqaaseqaatit assiginngitsut ilanngunneqassapput.

Oqaatigineqarsinnaavoq tusarniaanermut akissuteqaammi aktianut sanilliullugit obligationit qaffasissorujussuarmik agguarneqarnerat aallaavigineqarmat. Aktiat nalinginnaasumik obligationinit qaffasinnerusumik erniortinneqartarput, tamannalu qaffasinnerusumik pissarsiaqarfigineqartarpoq aammalu qaffasinnerusumik iluanaaruteqarfigineqartarluni. Tusarniaanermut akissuteqaammi allassimasutut, ullumikkut obligationini aningaasat nalingannit annertuumik iluanaaruteqartarneq nalinginnaasuunngilaq. Aningaasat nalingannit iluanaaruteqartoqartinnagu, obliganioninik tunisineq imaluunniit pisineq iluanaarutinik akileraarusiineramik malitseqassanngilaq. Taamaattoq obligationinit iluanaarutit pappiaqqat nalillit iluanaarutigineqarnerannit akileraarusiinermit ataqatigiisummi ilaatinneqartariaqanngitsut tassani pineqanngilaq.

Eqqorpoq aallaqqaataani IT-mik ineriartortitsinermit aningaasartuutit, sulisussarsiornermut aamma akileraaruserinermit sulisunik ilinniartitsinermit qaffasinnerussammata. Imaassinnaavorlu inatsisinik qanoq paasinninnissamut aamma aaqqiagiinnernut Akileraarusiinermit Aalajangiisartut suliaannut aamma ilaatigut eqqartuusinermit aningaasartuutit qaffasinnerunissaat. Piffissap ingerlanerani aningaasartuutit taakku appartinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, suliassaqarfimmi Kalaallit Nunaanni akileraartarnermit suleriaasissaq inissereersimassammat. Kalaallit Nunaata angussavaa akileraarutitigut isertitat ataavartut pappiaqqanit nalilinnit akileraarusiinermit pisut aammattaaq akileraarutinut tunngavigisaq atitunerusoq.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik (ISIIN)

ISIIN-imit maluginiarneqarpoq inatsisissatut siunersuummi siunertaasoq maleruaqqusat erseqqissut qulakkeernissat, taakku Kalaallit Nunaanni aningaasaliissuteqartarnikkut kulturip ineriartornera pitsaasoq qulakkiissammasuk.

Anguniarneqarpoq akileraartarnerup assigiiaartumik annertussuseqarnissaa, ingerlatseqatigiiffimmit aningaasaq qanoq pissarsiarineqartarnissaat aningaasarsiatigut, agguagarsiatigut imaluunniit kursitigut iluanaarutit.

Taamatutaaq ISIIN-ip maluginiarpa siunnersuut aqcutigalugu pingaartinneqartoq akileraarutinik suliaqartarnermit siunertarineqartoq siunertaanngitsumik assigiinngitsunik atugaqartitsinikkut sunniutit millisarnissaat, taamaaliornikkut innuttaasut aktianik pisisarnerminni aamma nioqquteqartarnerminni aningaasaqarniarnermit atugassarititaasut tunngavigissagaat imaanngitsaq akileraarutitigut eqqarsaasersorneq.

ISIIN anguniakkanut tamakkununga isumaqataavoq, kisiannili siunnersuutip anguniakkanik allattorneqarsimasunik angusinissamut tapertaasinnaanera takusinnaanagu.

Aningaasaqarnerup tungaatigut oqartussaasut akileraarutitigut eqqarsaasersornertut isigisaat innuttaasumut akileraaruteqartartumut ilumut aningaasaqarniarnermut tunngatillugu tunngavissaalluarsinnaapput, soorlu assersuutigalugu utoqqalinissamut aningaasaqarniarnikkut imminut qulakkeerluni pisortanit pisartakkanit isumalluuteqarnani, imaluunniit akisussaassuseqarluni nammineq pigisamik ineqarluni/illoqarluni namminermut ilaquttanullu.

ISIIN-imit amigaatigineqarpoq akileerusiinermut akitsuusiinermut tunngaviit piviusut saqqummiunneqarnissaat matumani akileraartarnermut inatsisissatut siunnersuummi, tamatumunnga tunngaviusutut isumaqarnarpoq eqqarsaatigisat iluarniarnermut assingusumut akileraartarnermut tunngatillugu eqqarsaatersornermut paasinninnermut tunngasut.

Pappiaqqat nalillit ilaannit soorlu aktianit aamma obligationinit akileraartarnermik eqquassinissamut siunnersuut pillugu. Aktianut aamma obligationinut aningaasaliineq akileraaruteqarnek pillugu eqqarsaatersuutaanngilaq, kisianni aningaasaliissuteqarnek pineqartunut siunertaalluarsinnaalluni. Siunnersuummi siunertaavoq qulakkiissallugu inuiaqatigiit aningaasaliissutit taamaattut iluanaarutigineqarneranni pissarseqataanissaat. Tamatuma saniatigut oqaatigineqassaaq siunnersuut soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaarnissamut kajungilernissamut pilersitsinermut tapertassaammat, tassami soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkanit iluanaarutit sukannginnginnerusumik akileraaruserneqassammata. Ataatsimiinnermi matumani siunnersuut saqqummiunneqarpoq, taanna akuerineqassappat soraarnerussutisianut ileqqaakkanit pissarsiat akileraaruserneqartalenerannik tamanna malitseqassalluni. Taamaaliornikkut oqimaaqatigiissitsinissaq qulakkeerneqarpoq, taanna malillugu ataasiakkaat ileqqaagaqartut pissarsiassat 15,3 procentimik akileraaruserneqartussaatiillugit soraarnerussutisianut aaqqissuussinermi ileqqaarnissaq, imaluunniit pissarsiassat aallaaviatigut inuit akileraaruserneqarneranni akigititamik akileraaruserneqartussaatiillugit nammineq aningaasaatiminik aningaasaliinissaq, toqqarsinnaallugu. Taamaattoq inuk Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffimmi aningaasaliippat, akileraarutaasussaq 2019-2020-imi 15 %-iuvoq. Taamaalilluni soraarnerussutisiassanik ileqqaarnissamut imaluunniit Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi aningaasaliinissamut naapertuuttumik kajumissaarisogarpoq.

Nalinginnaasumik oqaaseqaatini immikkortumi 3-mi allaaserineqarpoq tulliuuttoq:

“3. Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai Annertuumik nalorninartulimmik naatsorsuutigineqarpoq inatsisissatut siunnersuut akileraarutitigut iluanaaruteqarnissaa xx,. mio. kr.-it missaannik”

Akileraarutitigut iluanaarut annertuumik nikerartuussaaq ingammik aktianik aamma obligationinik niuernerme kursit ineriartorerisa kingunerannik. Taamaammat naatsorsuutigineqartoq nalorninartutut taasariaqarpoq.

Nalinginnaasumik oqaaseqaatini nangillugu ersersinneqarpoq manna:

“Nalilerneqarpoq aktianut aamma obligationinut privatinit aningaasaliissutit tamakkiisut ullumikkut 1 mia. kr.-it missaanniittut.”

ISIIN isumaqarpoq ilisimatitsissutigineqartariaqartoq suna tunngavigalugu inuinnaat aktianut aamma obligationinut aningaasaliisimanerisa annertussusiat nalilerneqarsimanersaq.

Tamatumunnga atatillugu taamatuttaaq ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq akileraarutitigut isertitassat qanoq annertutigisut 2016-imi landskarsimut agguagarsiat akileraaruserneqarnerisigut isertinneqarsimanersut.

Kukkunermik pissuteqartumik isertitassatut missingiineq tusarniaassutigineqartumi ilaatinneqanngilaq. Tamanna oqaaseqaatini iluarsineqarpoq.

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq agguagarsianit akileraarut 2015-imi tassaammat 123 mio. koruunit Piffissami 2011-imiit 2015-imumt agguagarsiatigut akileraarutit agguaqatigiissillugit 95 mio. koruuniupput.

Siunnersuut aamma oqaaseqaatit aallaavigalugit atuarneqarsinnaanngilaq siunnersuutip piviusunngorneratigut akileraarutigut isertitassat qanoq annertutigisinnaanerat, innuttaasunut, inuussutissarsiutinut aamma allaffissornermut sunniutaasussanut atsikkutigiiissarlugit, tassa siunnersuummut attuumassuteqartut.

Siunnersuutip ilaa danskit aktiatigut iluanaaruteqartarnermut inatsisaanik tunngaveqarpoq assigiinngissutaasorli malunnaateqarluartoq tassaavoq naliliutinik tunisinermi periuseq atorneqanngimmat aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut tunngatillugu, akerlianilli uninngasuutinik akileraarusiisarnermut periuseq.

Tamatuma kingunerisaanik innuttaasunut sunniutaasussat oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 6-imi nassuiaassutigineqarput:

“Aktiat uninngasuutitut akileraaruserneqartartut kingunerisinnaavaat nalingata qaffanneranit piviusunngortinneqanngitsumit akileraaruserneqartarnissaat. Taamatut pisoqartillugu aktianit iluanaarummit akileraarutaasup kingunerisinnaavaa akileraarutissaq akilerniarlugu inuit aktiaatimik ilaannik tunniussinissaat.

Aktianik naliliutinik tunisinermi iluanaarutaasooq aatsaat tunniussinermi akileraaruserneqassaaq, taamaalillunilu isertitanik pissarsineq aamma akileraarneq imminnut ataqatigiissallutik.”

ISIIN-ip siunnersuutip innuttaasunut kingunerisassaatur nassuiaassut taanna ilalersinnaavaa ilanngulluguli, tamatuma kingunerissagaa innuttaasut piviusumik aningaasaqarnermut tunngatillugu toqqaasariaqartut aktianut aningaasaliissuteqarnermi allanut aningaasaliissuteqarnerup isumannaatsuuneranut sanilliussilluni nalorninartuusut ima annertutigilersimasut, taakku piviusumik nammineq inuttut ileqqaakkanut ilanngunneqaannartariaqarlutik. Assersuutigalugu nunani allani illunut aningaasaliineq attartortitsinerlu Kalaallit Nunaanni akileraaruteqassanngilaq piviusumillu pilerinassalluni maannakkut erniat appassisusiat eqqarsaatigissagaanni. Taamatuttaaq nunani allani soraarnerussutisiaqalernissamut akiliineq allatut periarfissaassaaq aktianut aningaaliinermiit, kiisalu ileqqaagaqartup qulakkiissavaa siunissami soraarnerussutisianit pissarsiat Kalaallit Nunaanni taamatullu nunami allami akileraaruteqassanngitsut.

Aallaqqaasiullugu siunnersuut tusarniaanerup kingornatigut akileraaruteqartartunut pitsaanagerusunngorlugu allanngortinneqarpoq, tassa uninngasuutinit akileraaruteqartarneq peerneqarmat. Innuttaasooq aningaasaliissuteqarnikkut iluaqutissanut aningaasaliissuteqariaqarpoq, tassa ataasiakkaat isumaqarunik tamanna sapinngisamik annertunerpaamik imminut iluanaarutaasussaasoq. Ulumoorpoq pappiaqqanut nalilinnut akileraarummik eqqussineq nalorninartoqassammat, kingunerissallugulu innuttaasooq pilerisulissammat aningaasaliissuteqarnikkut iluaqutissanut aningaasaliissuteqarnissamut, sumiiffimmi iluanaarutit akileraaruserneqanngiffianni. Inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissuteqartarnerit assigiinngitsorpassuit ilaatinneqarput.

Paasinarsippat aningaasaliissuteqarnissamut periarfissat aallat ilisimaneqarluartut, piffissaq tamanna nallerpat oqaluuserineqarsinnaavoq taakku akileraarusiinermut ilanngunneqarnissaat.

Taamaattorli tunngavissaqanngilaq isumaqassalluni pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutinit akileraarusiinerup kingunerissagaa, innuttaasut pappiaqqanit nalilinnit tamatumunnga ilaatinneqartunit pisinngitsuinnissaat. Nunami allamik inissamik attartortitassami pisineq tamatuma saniatigut nalorninartoqarsinnaavoq, soorlu nunani allani aningaasat nalingat, illut aamma attartortitsisarnermi akigitinneqartut allanngorarnerat.

Siunnersuummut oqaaseqaatit tunngavigalugit tassunga ilanngullugit oqartussaasunut aamma innuttaasunut aningaasaqarnermi kinguniussat paasissutissiissutigineqartut, taava pissutissaqarpoq ilimagissallugu siunnersuutip kingunerissagaa akileraarutitigut isertitat apparnissaat. Tamatumunnga attuumassuteqarpoq siunnersuut imaqarmat iliuuserisartakkanik malittarisassanik innuttaasunut pilerisutsitsilertussanik aktiatigut ileqqaarnermik qimatsinissamut, tamatuma akerlianik toqqaarneqarluni ileqqaarnissaq alla tamatumalu kingunerisaanik agguagarsianit akileraarutit appariarnera, ilimanarporlu tamatuma aktianit iluanaarutit akileraarusiinermi nutaami isertitassat qaangissagaat.

Pissutissaqanngilaq isumaqassalluni agguagarsianit akileraarutinit isertitanut siunnersuutip malunnaateqartumik sunniuteqarnissaanik. Akerlianit tunngavilersuutigineqarsinnaavoq maannakkut aningaasaliissuteqartarnernik akileraarutitigut pitsaanerusumik periarfissaqartitsinerup, aningaatigut iluanaarutininik akileraaruteqanngitsunik iluanaarutitaqartup, atorunnaarsinneqarnerata kingunerissagaa pappiaqqanut nalilinnut aningaasaliissuteqartarnerup annertuseriarnera, taakkalu ingerlaavartumik iluanaarutaallutik agguagarsiatigut imaluunniit erniatigut isertitaqarnikkut.

Siunnersuut kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aktianik amerlanernik piginnittunut maleruaqqusanik ilaqarpoq, tassani pineqarpoq ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaa aamma aktianik iluanaarutip akileraarutaa ataatsimoorlutik assigissagaat inummut akileraarut. Nalinginnaasumik oqaaseqaatini immikkoortoq 2-mi tamatumunnga tunngatillugu allassimavoq:

“Aktianik amerlanernik piginnittumut aalajangersakkanut siunertarineqarpoq arlannut attuumassuteqanngitsumik aamma assigiaartumik akileraarusiisarnissamik siuarsaanissaq, aktianik amerlanernik piginnittup sinneqartoorummik ingerlatseqatigiiffimmit nammineq inuttut nuussinissaanut periutsinik assigiinngitsunik assigiisitsisumik. Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaa 31,8 pct.-imut inissinneqassaaq. Akileraarutigineqartoq kattullugu (ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaa aamma aktianik iluanaarummit akileraarut 2019-2020-mi 16 procentit) taamaalilluni 42 pct.-it missiliussavaat.”

Naalakkersuisoqarfik tunngaviusumik anguniakkamut isumaqataavoq tassani assigiisinneqarput aktianik amerlanernik piginnittup ingerlatseqatigiiffimmit sinneqartoorutit qanoq ililluni tigusinnaaneranut. Taamaattorli Naalakkersuisoqarfik isumaqataasinnaanngilaq imatut paasinnittoqarpat aktianik tunniussineq tamatumalu kingunerisaanik ingerlatseqatigiiffiup tunineqarnera, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit ingerlatseqatigiiffiup aningaasaataanik agguaassinermut sanilliunneqarneranut, ingerlatseqatigiiffiup piginnittuinut agguagarsiatut imaluunniit allatut.

Aktianik amerlanernik piginnittut pillugit aalajangersakkat aktianik amerlanernik piginnittumik illersuinertut taaneqaraluarpataluunniit, tamatuma aningaasaqarnikkut kingunerissavaa ingerlatseqatigiiffimmut akileraarutip ataatsimut isiginnilluni qaffanneqarnera tamatumalu kingunerisanik ataatsimoortumik akileraaruteqarnerulerneq. Aktianik amerlanernik piginnittumut aktianit iluanaarutinit akileraarusiinerup eqqunneqarneratigut, siunnersuutip kingunerissavaa ingammik ingerlatseqatigiiffiit mikinerusut eqqarsaatigalugu ataatsimik aktianik amerlanernik piginnittoqartumut kinguaariinnik nikittoqarnissaa ajornarnerulersissavaa. Siunnersuutip nammineq ingerlatseqatigiiffimmi ileqqaarnissaq pilerinannginnerulersissavaa tassani siunertaralugu aktianik amerlanernik piginnittup soraarninngornissanut, tamatumalu kingornatigut ingerlatseqatigiiffimmik piginnittuujunnaarnissamik kissaateqarluni.

“Siunnersuut aammattaaq Kalaallit Nunaanni suliffissanik pilersitsisinnaanermut aamma aningaasaliissuteqartarnissamut siuarsaanissamik soqutiginninnermik tunngaveqarpoq. Siunertaavortaaq nunani allamiut ingerlatseqatigiiffiini aktianik piginnittuunermut iluanaarutit kalaallit ingerlatseqatigiiffiini aktianik piginnittuunermut iluaqutissartaqarnerunissaat ataatsimut isigalugu nunani allani ingerlatseqatigiiffiit akileraarutikinnerusarnerat pissutigalugu.”

ISIIN-ip isuma taanna isumaqatiginngilaa, tassa siunnersuutip Kalaallit Nunaanni suliffissanik aamma aningaasaliissuteqarnissamik siuarsaanera. Akerliani siunnersuutip atulersissavaa ingerlatseqatigiiffiup piginnittuani annertuumik pilersulerneq, qulakkeerniassallugu ingerlatseqatigiiffiup annikiinnerpaamik aningaasalersorneqarnissat aamma ingerlatsinerit imatut aaqqissuutissallugit, taakku ingerlanneqarnissaat akileraarnermut tunngatillugu pitsaanerpaami.

Taamaattumik siunnersuutip oqaaseqaatini isummap akerlianik Kalaallit Nunaanni suliffissanik pilersitsinissaq aamma aningaasaliissuteqartarneq kigaallisissavaa, kiisalu ingerlatsinernik ingerlatseqatigiiffinnut Kalaallit Nunaata avataaniittunut suliakkersuineq siuarsarlugu. Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera immikkoortut sisamaanni taparserneqarpoq, 4. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut kingunerisassai, tassani ersersinneqartoq tassaavoq:

“Aktianit iluanaarutit annertunerusumik akileraaruserneqartarnerisa Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit aningaasanik annaasaqaratarsinnaagaluarluni aningaasaleerusuttunik kajungilersitsinissaannut periarfissaat pitsaanngitsumik sunniuteqarfigisinnaavaa.”

Siunnersuutip malitsigilluinnarpaa aktiatigut iluanaarutininik qaffasinnerusumik akileraarusiineq tamatumalu kingunerisaanik aningaasaliisussanik pilertitsinernik periarfissaq sunnerlugu. Siunnersuut ataatsimut isigalugu allanneqarpoq inuussutissarsiteqarnermi aamma suliffeqarnermi politikkimi tunngaviusut avataaniilluinnarpoq aningaasaqarnermillu naalagaaffiup mikisuararsuup Kalaallit Nunaattut ittumut naleqqussarneqarsimalluni.

Ataatsimut isiginnilluni Naalakkersuisoqarfik naliliivoq siunnersuut suli amigaateqartoq pingaaruteqartumik naliliinissamut, ilumut akileraararnermut inatsit aamma ingammik maannakkut ingerlatseqatigiiffinnik akileraaruteqartitsinerup qaffasissusia, Kalaallit Nunaani aningaasarniarnernik aamma aningaasaliissuteqarusunnermik siuarsaanissamut pitsaanerpaamik killiussaansoq.

Ilumoorpoq siunnersuutip kingunerissamagu inuit aktiatigut iluanaarutininik akileraaruteqartalernissaat, kiisalu tamatumu kingunerisaanik ataatsimoortumik isiginnilluni

tamatumani pineqarmat akileraarut qaffasinnerusoq aamma akileraaruteqartitsinermi tunngaviup annertusinera.

Inuinnarnut ileqqaartunut amerlasuunut maannakkut aningasaatinik akileraarusiisernerup peqannginnerani pilerinarneruvoq, soorlu assersuutigalugu aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni annertusiartortitsisartuni imaluunniit nunani allani aktianut aningaaliissuteqarneq. Inatsisissatut siunnersuut tamatuma nalimmassarneqarnissanut tapertaasinnaavoq, akileraartitsisarnermut atatillugu iluaqutaassaaq nunani allani aningaasaliinerit taamaattut Kalaallit Nunaanni aningaasaliinernut assersuullugit.

Erseqqissarneqarpoq siunnersuutip kingunerissamagu ingerlatseqatigiiffiit annikitsumik aningaasalersorneqarnissaat il.il. Tamatumunnga tunngatillugu oqaatigineqassaaq siunnersuummi pineqanngimmat ingerlatseqatigiiffinnit akileraarusiineq, taamaattorli aktiatigut iluanaarutinit inuit akileraaruteqartarnissaat. Kalallit ingerlatseqatigiiffiat siullermik 31,8 procentimik akileraartinneqarpoq. Imaappat inuk iluanaaruteqarluni aktiatigut iluanaarummik taava innuttaasoq tulliullugu siunnersuut naapertorlugu 16 procentimik akileraassaaq. Pisumi taamatut ittumi katillugit akileraarut 42 procentit missaanniissaaq.

Inuk pineqartoq nunami allami ingerlatseqatigiiffimmuut aningaasaliiguni taava ingerlatseqatigiiffik nunami pineqartumi ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutip nalingani akileraartinneqassaaq. Taamaattorli tamanna arlalitsigut Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutaasumit appasinneruvoq. Aningaasaliissuteqartoq iluanaarutininik pissarsiguni aktiatigut iluanaarutitut taava siunnersuut naapertorlugu inuk 42 procentimik akileraaruteqassaaq.

Ullumikkut aningaasaliissutit marluusut inernerissavaa iluanaarutitut akileraarut 0 procent, tamatumalu allaqqussinnaanngitsumik inerneraa nunani allami ingerlatseqatigiiffimmuut aningaasaliinerup iluarinarnerunera, imaappat nunami allami ingerlatseqatigiiffimmuut akileraarut appasinnerulluni.

Pisuni taakkunani marlunni aallaavigineqassaaq inuk 42 procentimik akileraartinneqassammat, agguagarsianit akileraarutininik, inuk nunami allami ingerlatseqatigiiffimmit agguagarsippat imaluunniit kalaallit ingerlatseqatigiiffiannit. Assersuummi aallaavigineqarpoq akileraarutip procentia 42 procent, taassuma assigaa Kommuneqarfik Sermersuumik akileraarutip qaffasissusia.

Aalajangersakkanut ataasiakkanut oqaaseqaatigineqartut

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Inatsimmi matumani aalajangersakkat naapertorlugit inuit aktiatigut iluanaarutaat aamma annaasaqaataat sammineqarput.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq maleruaqqusat atuutsinneqassasut iluanaarutinit aamma tunniussinermit annaasaqaatinit aktianit aamma aktianit atsiorsinnaatitaanermut, obligationinit aningaasanngortinneqarsinnaasunit aamma aktianik piginneqataassutaasunut atsiorsinnaatitaanermut, tassa imaappoq aningaasaateqarfinni aktianik pigisaqarsinnaanerit isertitaqarnermik nalunaarsuinermit ilanngunneqassasut.

Imm. 3-mut

Obligationit aningaasanngortinneqarsinnaasut imatut paasineqarpoq taarsigassarsitinneqarluni allakkat aktiaatileqatigiiffimmit imaluunniit piginneqataassuteqarluni ingerlatseqatigiiffimmit allanneqarsimasut, taakku taarsigassarsititsisoq pisinnaatillugu pissarsiarisassaminit ingerlatseqatigiiffimmi akianut imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutinit allanngortitsinissamut.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Inatsisip obligationinut tunngatillugu atuuffissaa aalajangersarneqarpoq.

Siunnersuummi ilaangillat taarsigassarsisup obliganionimit taarsigassarsiaqarnermut tunngaveqartumit tunniussinerminut atatillugu iluanaarutaa, tassami inatsimmi taamaallaat piginnittuunermi iluanaarutit pissarsiassarisat pineqarmata. Akiitsuni iluanaarutit aamma annaasat inatsimmi pineqartunut ilaangillat, tassa imaappoq taarsigassarsiat obligationinik tunngaveqartut imaluunniit taarsigassarsiat allatut iluseqartut.

Imm. 2-mut

Inatsisissatut siunnersuummi ilaatinneqassapput obligationit nalinginnaanerusut, soorlu assersuutigalugit naalagaaffiup obligationii naalagaaffiup taarsigassarsiaanut uppersaatit,

reakreditit obligationii (illuliornermi / illumik pisinermi taarsigassarsiaritinneqartartut) aamma suliffeqarfiit obligationiutaasa niuerutigineqarneranni iluanaarutit annaasaqaatillu. Inatsisissatut siunnersuummut ilaapputaaq qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsinermi allagartat illumut qularnaveeqqutaasut.

Aningaasatigut pissarsiassarizat nalinginnaasut aalajangersakkami ilaatinneqanngilat.

Inatsisissatut siunnersuummi obligationinut il.il. tunngatillugu immikkoortinneqanngillat obligationit niuerfimmi maleruagassiorneqarsimasumi nioqqutigineqarnersut imaluunniit naamik.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq inatsit inunnut aktianit aamma obligationinit inuussutissarsiutigalugu pisisartunut aamma nioqquteqartartunut atuutissanngitsoq, soorlu assersuutigalugu inuussutissarsiutigalugu aningaasaliissuteqartartut il.il. Inuit taakku aningaasarsianit ullumikkut iluanaarutit il.il. pillugit akileraartussaareerput aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni maleruqqusat nalinginnaasut naapertorlugit.

Imm. 2-mut

Aningaasarsiat pillugit inatsisartut inatsisaat naapertorlugu akileraaruteqartussaaneq aalajangersarneqarpoq ingerlatseqatigiiffiup sulisuminit aktianit utertilluni pisinerani, tassani siunertaralugu aktiat sulisunut allanut tunineqaqqinnissaat. Siunnersuutigineqarpoq utertitsilluni pisiarinninnerup taamaattup iluanaaruteqarnermut akileraarusiinermik kinguneqassanngitsoq, tamanna aningaasarsianit akileraarutit pillugu inatsisartut inatsisaanni maleruqqusat naapertorlugit akileraarutaasussaareermat.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq inatsisissatut siunnersuummut ilaatinneqanngitsut tassaasut aktiat aamma piginneqataassutit, taakkununga inissiamik il.il. atuisinnaatitaaneq attuumassuteqarpat. Taamaattorli piumasaqaataavoq inissiap akileraaruteqartartumik imaluunniit taassuma inoqutigiittut ilaqutaanit inigisatut atorneqarsimanera. Assersuutigalugu aalajangersakkami ilaatinneqanngillat piginneqatigiilluni inissiani piginneqataassutit.

§ 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq iluanaarutit aamma annaasaqaatit akiliisinnaajunnaarsitsinermi pissarsianeersut qaammatsiutit malillugit ukiumi tassani ingerlatseqatigiiffiup atorunnaarsivinneqarfiani, taakku inatsimmi matumani maleruaqqusat naapertorlugit naliliutinik tunisinermi akileraarusiineq tunngavigalugu aktiatut iluanaarutit suliarineqarnissaat.

Ingerlatseqatigiiffik atorunnaarsivinneqartutut isigineqassaaq ingerlatseqatigiiffinnut nalunaarsuisarfimmut atorunnaartutut nalunaarutigineqarpat.

Imm. 2-mut

Akiliisinnaajunnaarsitsinermi pissarsianit agguassinerit aningaasarsiat aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 86, imm. 2 naapertorlugu ingerlatseqatigiiffimmi agguagarsiatut akileraaruserneqassapput taamaattumillu inatsimmi matumani akileraaruserneqartussatut ilanngunneqanngillat.

§ 5-imut

Aalajangersakkami ilaavoq aktiap aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasup qanoq paasisariaqarneranut nassuiaassut.

Aktia aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni aktianik niuerfinni nalunaarneqarsimasoq imatut paasineqassaaq niuerfinni malittarisassaliuunneqarsimasuni aktiat nioqqutigineqartartut aamma pisiarineqartartut. Nassuiaassutip assigaa nassuiaat, pappiaqqanik nalilinnik niuernermut inatsisip, ANG nr. 839, 14. august 2012-imeersup, Kalaallit Nunaannut attuussanngortinneqarnerani, § 16-imi takuneqarsinnaasoq.

Tassani ersersinneqarpoq niuerfik malittarisassaliuunneqarsimasoq imatut paasineqassasoq atorneqartoq arlalinnik peqataaffigineqartuusutut, tassani atorneqartup iluani aamma maleruaqqusai saneqqunneqarsinnaanngitsut malillugit ataatsimoortinneqartarlutik imaluunniit peqataasut pingajuisa amerlanerussuteqartut soqutigisaannik ataatsimoortitsineq ingerlanneqartarluni pappiaqqanik nalilinnik pisisarnek aamma nioqquteqartarneq imatut ingerlanneqartarluni, pappiaqqanik nalilinnik niuernermi isumaqatigiissuteqartoqartarluni niuerutissatut ilanngunneqarsimasunik niuerfiup taassuma maleruaqqusai imaluunniit atortui naapertorlugit.

Aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni aktianik niuerfynn timer nassuiaassummi ilaatinneqanngitsut aktiatut allatorneqarsimanngitsutut isigineqartarput. Taamatuttaaq aktiat

niuerfimmi il.il. malittarisassaliuuneqarsimasumit atortorunnaarsinneqartut aktiatut allatorneqarsimangitsutut isigineqartarput.

Aktiat akileraartartumit pigineqarneranni aningaasanik naliinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorsimagaluarlutik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorsimajunnaarpata (nalunaarsorsimangitsut), aktiat akileraartarnikkut inissisimanagerat allangortutut isigineqassapput. Allangortitsinerup kingorna aktiat nalunaarsorsimangitsutut isigineqalissapput. Aktiat allangortitsinerup kingorna tunineqarpata, tamanna tunisivinnertut pisinnaalluni, imaluunniit ingerlatseqatigiiffik atorunnaarpat, aktiat aktiatut nalunaarsorsimangitsutut isigineqalissapput.

Aktiat nalunaarsorsimangitsutut isigineqaraluartut, aktiat akileraartartumit pigineqarneranni aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorsimasuusimappata, annaasat taamaallaat maleruagassat aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorsimasunut atuuttut malillugit ilanngaatigineqarsinnaapput. Tamanna siunnersuummi § 15, imm. 5 malillugu pisussaavoq.

§ 6-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq periuseq FIFO (first in first out), tamanna naapertorlugu pisassarisat siulliullugit pissarsiat siulliutillugit tunineqartutut isigineqassapput. Aalajangersaq atorneqassaaq tulleriinnerannut aalajangiinnermut, pisassarisat sorliit tunineqarsimanerannut imatut pisoqarpat akileraarusiinissamut apeqquataassalluni, pisassarisat siulliullugit pissarsiarineqartut imaluunniit kingulliullugit pissarsiarineqartut imaluunniit sorliit tunineqarnerannut.

§ 7-imut

Aalajangersakkami nassuiaatigineqarput suut kalaallit ingerlatseqatigiiffinik aktiatut aamma piginneqataassutitut taaneqarnerisut. Inatsimmi matumani kalaallit ingerlatseqatigiiffiat imatut paasineqassaaq ingerlatseqatigiiffik Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraarartussaataasooq aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 1, imm. 1 normu 2 aamma 3 naapertorlugit ingerlatseqatigiiffik Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartartussaavoq, taanna Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut nalunaarsorneqarsimaguni, imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup aqutsisui Kalaallit Nunaanniippata.

§ 8-mut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkami oqaasiliussat tassaassasut inuit akileraartussaataasut killilerneqassasut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni maleruaqqusat tunngavigalugit, tassani apeqqutaatinnagu ilivitsumik imaluunniit ilaannakortumik akileraartussaaneq.

Inuit akileraaruteqartussat inatsisissatut siunnersuummi maleruaqqusanut ilaatinneqartut, tassaapput inuit aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 1 aamma 2-mi ilanngunneqarsimasut.

Tassani aallaavigineqarput taamaallaat inuit Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraaruteqartussaataasut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2, normu 1 aamma 2 naapertorlugit, taakku aningaasatigut iluanaarutinit akileraartussaataassapput. Tassani ilanngunneqarput inuit Kalaallit Nunaanni najugaqartut aamma inuit Kalaallit Nunaanni najugaqanngikkaluarlutik sivikinnerpaamik qaammatini 6-ini tamaaniittut, tamatumunnga ilanngullugit Kalaallit Nunaata avataniinnerit sivikinnerusut feeriarnermik assigisaannilluunniit patsiseqartut.

Inuit nunami maani tamakkiisumik akileraartussaannigitsut inatsimmi taamaallaat ilanngunneqarput, taakku suliffeqarfimmi aalajangersimasumik maani nunami ingerlatsisumik aktianik pigisaqarpata, tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 2, imm. 1, normu 10. Assersuutigalugu taanna tassaasinnaavoq inuussutissarsiummik ingerlatsisoq nunami allami najugaqartoq, kisianni Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiummik ingerlatsisoq aalajangersimasumik ingerlatseqatigiiffik aqutigalugu. Taamatut pisoqartillugu akileraarusiinnermut ilaatinneqassapput soorlu aktiat, aalajangersimasumik ingerlatseqatigiiffiup pigisarisai inuussutissarsiummik suleqatigiinnermi peqataaniarluni. Ingerlatseqatigiiffiup aalajangersimasuuneranik naliliineq, marloqiusamik akileraartanninnissamik isumaqatigiissut tulluortoq tunngavigalugu imaluunniit suliassaqarfimmi suleriaatsimut naapertuuttumik, ingerlanneqassaaq.

§ 9-mut

Aktiaticigut aamma obligationitigut ukiumut ilanngaaseereerluni iluanaarutit tunngavigalugit inaarutaasumik akileraarutissaq naatsorsorneqartarpoq.

Akileraarutit annertussusissaata assigaa katillugit akileraarutissatut procenti aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni §§ 61-63-imut aalajangersarneqartoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Ingerlatseqatigiiffinni Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartuni aktianit pingaarnernit aktiatigut iluanaarutinit akileraarutissaq, akileraarutissavittut naatsorsorneqassaaq akileraarutip annertussusianik. Ukiuni isertitaqarfiusuni 2019-imi aamma 2020-mi inatsimmi 15procentimik annertussusilerneqarpoq.

Aalajangersakkami taamaallaat pineqarput inuit amerlanernik aktiaateqartut ingerlatseqatigiiffimmi aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumi.

Aalajangersakkami naggatit 2-anni aalajangersarneqarpoq akileraarutip annertussusia Inatsisartunit aalajangersarneqassasoq. Tamatumani siunertarineqarpoq akileraarutip annertussusia tassaassasoq ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaa ilanngullugu taassuma assigissavaa inunnut katillugit akileraarutip procentia.

Oqariaaseq sumi angerlarsimaffeqarneq ingerlatseqatigiiffinnik malittarisassaliornermi atorneqartartunut attuumassuteqartut isigineqartariaqarput. Tassani ingerlatseqatigiiffiup nunaqavissuunera ileqqoreqqusani aalajangersarneqartarpoq kiisalu Erhvervs- og Selskabsstyrelsenimi nalunaarneqartarluni. Ingerlatseqatigiiffiit nunami aalajangersimasumi nunaqavissut allami aalajangersimasumik ingerlatseqatigiiffeqarsinnaapput.

Ingerlatseqatigiiffiup angerlarsimaffia ingerlatseqatigiiffinnut malittarisassiuussinernut atuuttuni attuumassuteqartutut isigineqartariaqarpoq. Angerlarsimaffiusoq ileqqoreqqusatigut aalajangersarneqartarpoq aamma Erhvervs- og Selskabsstyrelsenimi nalunaarneqarluni. Ingerlatseqatigiiffiit nunami aalajangersimasumi angerlarsimaffeqartut allamik ingerlatsisinnaapput.

§ 11-mut

Aalajangersakkap aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 18, imm. 4 assigaa.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq obligationit il.il. naliliutit nioqqutigineqarneranni periuseq atorlugu ilanngunneqassasut.

Pissarsiassarisat nalingat nalinginnaasumik aalajangerneqartarpoq pissarsiassarisap ilivitsumik ilaannakortumilluunniit piviusunngortinneqarneratigut. Taamaattumik iluanaarut ileqqoq manna tikillugu atuuttoq tunngavigalugu iluanaarut ukiumi aningaasarsiffiusumik isertitat naatsorsorneqarnerannut ilanngunneqassaaq, tassani iluanaarut pissarsiassarisap tunineratigut, utertillugu akilerneratigut imaluunniit pissarsiarineratigut (naliliutinik nioqquteqarnermi periuseq).

Tamatuma saniatigut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq akileraarusiinerup qanoq ingerlanneqarnissaa, tassa utertilluni akiliinermi naafferaalluni akilersuisoqarpat, tassa imatut naafferaalluni utertitsilluni akiliinerni ataasiakkaani tamani procentip ilaa ima annertutigisoq naatsorsuinerami ilanngunneqassaaq, taassuma assigalugu procentit amerlaqatai nalingata 100-p pisiarinerani nalinganik qaangiissutigisaa.

Pissarsiassarisat assigiit piffissani assigiinningsuni pissarsiarineqarsimappata ileqqoq FIFO atorneqassaaq, tassa imaappoq pissarsiarineqartoq siulleq siullertut tunineqartut naatsorsuutigineqassaaq. Periuseq FIFO siunnersuummi § 6-imi sukumiinerumik malittarisassaliunneqarpoq.

§ 12-imut

Aalajangersakkap kinguneraa obligationitigut annaasaqaatit, aktiatigut aamma obligationitigut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarneqarsimasuni ilanngaasereerluni iluanaarutinit, ilanngaatineqarsinnaanerat.

§ 13-imut

1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aktianit aamma piginneqataassutinit iluanaarutip akileraarutaasussap naatsorsorneqarneranut periaaseq.

Iluanaarut aamma annaasaqaat ukiumi aningaasarsiaqarfiusumik piviusunngortinneqarfigisaani, tassa imaappoq ukiumi aningaasarsiaqarfiusumi tunniussiffiusumi, tak, § 18-imi isumasiuut.

2-mut

Akileraarusiineq agguaqatigiissitsinermi periaaseq tunngavigalugu ingerlanneqassaaq. Agguaqatigiissitsinermi periaaseq naapertorlugu ingerlatseqatigiiffimmi pineqartumi aktiaatigisat tamakkerlugit pisiarineranni akiat, tassani tunngavigineqassaaq nali allassimasoq aktianut tunniunneqartunut aamma aktianut akileraaruteqartartup tigummiinnagaanut naleqqiullugit.

Naatsorsuineq ingerlanneqassaaq pissarsiarinerani naliviat aamma tunniunneranni naliviat tunngavigalugit. Aallaaviatigut tunisinerup aningaasartai illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutigineqartut, pingaartinneqarput. Akileraartarnermut ingerlatsiviup,

assersuutigalugu illuatungeriit soqutigisaqaqatigiittut pineqarsimappata, nalinga illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutigineqartoq atortinnngissinnaavaa, tamatumunngalu taarsiullugu aktiat niuerutigineqarneranni nalingat pingaartissinnaallugu. Aktiat niuerutigineranni nalingat tassaavoq, illuatungeriit imminnut attuumassuteqanngitsut aktianik pisinermi tunisinermilu atortissallugu isumaqatigiissutigisussaasaat .

Pissarsiarinerani naliviat taassaavoq aningaasat aktiap pineqartup pissarsiarinerani atorpeqartut, taakkununnga ilanngullugit pissarsiarineranut atatillugu aningaasartuutit. Imatut pisoqarpat piffissami aalajangersimasumi, taanna piffissaq tassaassanngilaq piffissaq pissarsiffiusoq imaluunniit piffissaq tunniussiffiusoq, kursimi nalinga tulluarpat, pissariarinerani aktiaanit aningaasatigut nalinganut aningaasartuutit ilanngunneqassanngillat (tassami niurutiginnittoqanngilaq).

Assersuutigalugu tamatumunnga ilaassapput aktiat 1. januaari 2019 sioqqullugu pissarsiarineqarsimasut, piffissami tassani periarfissaanani niuerutigineqarneranni nalingata aalajangernissaa, kiisalu § 27 aamma maleruaqqusat matuma kingunerisaanik aalajangersakkat naapertorlugit aallartinnermi nalinganik aalajangersaaneq. Tamatuma saniatigut inuit pineqarsinnaapput Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartussanngortut imaluunniit imatut pisoqartillugu aktia atorunnaartoq niuerfimmi malittarisassaliuunneqarsimasumi tamatumalu kingunerisaanik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarunnaarluni.

Tunisinermut atatillugu aningaasartuutit taamatuttaaq tunniussinermi piviusumik nalinganit ilanngaatigineqarsinnaapput. Aningaasartuutaasut pissarsiarinerani piviusumik nalinganut ilanngunneqarsinnaasut taamatullu tunniussinermi piviusumik nalinganit ilanngaatigineqarsinnaasut , tassaapput pisinermi imaluunniit tunisinnermi akitsuut aammattaaq akunniliulluni sullissisumut siunnersuinemullu aningaasartuutaajunnartut, pisinermut imaluunniit tunisinnermut attuumassuteqartut, soorlu assersuutigalugit inatsilerituumut aamma kukkunersiuisumut aningaasartuutit aamma aningaasarsiornermi siunnersuisartut ajunngitsorsiaat.

Pissarsiarinerani naatsorsuineri nunani allani aktianut tunngatillugu pisiarinerani akia danskit koruuniinut naatsorsorneqassaaq piffissami pisiffiusumi nunat allat aningaasaasa nalingat naapertorlugu, kiisalu tunniussinermi akia taamatuttaaq danskit koruuninut naatsorsorneqassaaq piffissami tunniussiffiusumik nunat allat aningaasaasa nalingat naapertorlugu. Taamaalilluni iluanaarummik akileraarusiineri nunat allat aningaasaasa nikerartarnerat ilanngunneqassaaq.

Mianerineqassapput ataasiakkaat annertussusiatigut allannguutaajunnartut, aningaasaateqarfiit annertusinerat ilaalu ilanngullugit. Taamatuttaaq mianerineqassapput aktianut immikkoortiterinerit assigiinngitsut, taakku nalingat aalajangersarneqassammat aamma naatsorsorneqassammata immikkoortillugit aktianut immikkoortunut ataasiakkaarlugit.

Assersuut agguaqatigiissitsinermi periaatsimut ataasiakkaat annertussusiat allannngornani

Pisierinerini akiat aktianut tunineqartunut naatsorsorneqassaaq angissusiat allassimasoq tunngavigalugu imaluunniit aktiat amerlassusiat, aktiat tamarmik ataasiakkaarlutik angissuseqarsimappat pisinermi aamma tunisinermi:	Kr.
Pisineq ukioq 2020, aktiat nalingat allassimasoq = 50.000 kr. imaluunniit aktiat 500 à 100 kr. Aktiap ataatsip akia = 300 kr	150.000
Pisineq ukioq 2021, aktiat nalingat allassimasoq = 100.000 kr. imaluunniit aktiat 1000 à 100 kr. Aktiap ataatsip akia = 200 kr.	200.000
Pisineq ukioq 2026, aktiat nalingat allassimasoq = 50.000 kr. imaluunniit aktiat 500 à 100 kr. Aktiap ataatsip akia = 150 kr.	75.000
Katillugit pisinermi akiat	425.000
Agguaqatigiissillugu pisinermi akiat aktia ataaseq, 425.000 kr. / aktiat 2.000	212,50
Tunisinermi akiat aktianut 1.500-nut, 2029-mi	400.000
Pissarsiarinerani akiat aktianut 1.500-nut à 212,50 kr.	318.750
Iluanaarut	81.250
Aktianut sinneruttunut 500-nut pisierinerani akiat, aktiat taakku tunineqalerpata atugassaq 500 à 212,50 kr.	

Assersuut agguaqatigiissitsinermi periaatsimut ataasiakkaat annertussusiat allannngorluni

(Aktianut tunineqartunut pisierinerani akiat naatsorsorneqassaaq angissusiat allassimasoq imaluunniit aktiat amerlassusiat naapertorlugit)	Kr.
Pisineq ukioq 2020, aktiat nalingat allassimasoq = 50.000 kr. imaluunniit aktiat 500 à 100 kr. Aktiap ataatsip akia = 300 kr.	150.000
Pisineq ukioq 2021, aktiat nalingat allassimasoq = 100.000 kr. imaluunniit aktiat 1000 à 100 kr. Aktiap ataatsip akia = 200 kr.	200.000
Katillugit pisineq ataasiakkaarlutik annertussusiisa allannngunnginnerani. Aktiat nalingat allassimasoq = 150.000 kr. imaluunniit 1500 stk. à 100 kr. Aktiap ataatsip akia = 233,33 kr.	350.000
Ataasiakkaarlutik annertussusiisa allannngornerat 100 kr.-imit 10 kr.-imut kinguneraa, pigisat kingorna nalingat allassimasoq 150.000 kr. imaluunniit 15.000 stk. à 10 kr. Aktiap ataatsip akia = 23,33 kr. (350.000/15.000)	350.000
Pisineq ukioq 2026, aktiat nalingat allassimasoq = 50.000 kr. imaluunniit aktiat 5000 à 10 kr. Aktiap ataatsip akia = 15 kr.	75.000
Katillugit pisinermi akiat 350.000 kr. + 75.000 kr.	425.000
Agguaqatigiissillugu pisinermi akiat aktia ataaseq, 425.000 kr. / 20.000 aktiat	21,25
Tunisinermi akiat aktianut 15.000-inut 2019-imi	400.000
Pissarsiarinerani akiat aktianut 15.000 à 21,25 kr.	318.750
Iluanaarut	81.250
Aktianut sinneruttunut 5.000-nut pisierinerani akiat, aktiat taakku tunineqalerpata atugassaq (5.000 à 21,25 kr.)	106.250

Akileraaruteqartartup ingerlatseqatigiiffimmi aktiaatimi ilaat tunniuppagit taava suliffeqarfimmi il.il. tassani pineqartumi aktiaatigisat tamarmik pissariarinerani akiat agguarneqassaaq aktianut tunniunneqartunut aamma aktianut akileraaruteqartartup tigungmiinnagaanut naleqqiussilluni. Tamanna taamatuttaaqaq atuuppoq tunniussineq akileraarusiineramik kinguneqanngippat. Aktiat aalajangersimasumik naleqarpata agguaassineq nali taanna najoqqutaralugu ingerlanneqassaaq.

Obligationit aningaasannortinneqarsinnaasut nalingat aalajangersimasooq naatsorsorneqassaaq aktiap nalinga aalajangersimasooq obligationip aningaasannortiffiata tunngavigalugu. Katillugit pisiarineranit akiata ilaa agguaassinermi aktianut tunniunneqartunut attuumassusigaasooq, taanna tunniussinermi iluanaarummik imaluunniit annaasamik naatsorsuinermi tunngaviussaaq. Katillugit pissarsiarinerisa akiata sinnera aktianut sinneruttunut tigungmiinnarneqartunut pissarsiarinerani nalitut isigineqassaaq, kiisalu kingusinnerusukkat aktiat ilaannit tunniussinerni agguaqatigiissitsilluni periaaseq naapertorlugu agguarneqassapput.

§ 14-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq piginneqataassutinit aamma aningaasaliisarnermi peqatigiiffinni, aningasaliisarnermi ingerlatseqatigiiffinni aningaasaliisimanermut uppersaatit isertitanik nalunaarsuinermi aktiat iliuuseqarfigineqassapput (piviusunngortitsinermi periuseq) ilanngunneqassasut.

Aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffimmi siunertarineqarpoq aningasaliissuteqartut arlallit aningaasaataat pappiaqqanut nalilinnut inissinneqarnissaat, taakkununga ilaallutik aktiat aamma obligationit il.il. tassa aningaasaliissuteqartut iluanaaruteqartinniarlugit. Aningaasaliissuteqartut ataasiakkarlutik aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffimmik piginneqataapput. Aningaasaliissuteqartarnermut ingerlatseqatigiiffiit assinganik siunertaqarpoq kisianni ingerlatseqatigiiffittut aqqiussuussaalluni. Aalajangersagaq aningaasaliinermut peqatigiiffiit aamma ingerlatseqatigiiffiit il.il. pineqartunut ilaatinneqarnissaat pillugu siunertaasumut naapertuuttumik, atituumik oqaasertaligaavoq aammalu assersuutigalugu aningaasaateqarfiit nunanit allaneersut, ETF (Exchange Traded Funds) aamma SIKAV (Nikerartumik aningaasaateqarluni aningaasaliinernut ingerlatseqatigiiffiit) pineqartunut ilaatinnissaat aamma siunertaalluni.

Aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni uppersaatit arlalitsigut niuerfimmi malittarisassiuunneqarsimasumi nalunaarsimasarput, tamatuma kingunerisaanik nioqqutigineqarnerani nalinga (kurs) tungavigalugu nalunaarsuisoqarsinnaalluni.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu inuit aktianit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni tunniussinerminni obligationinit tunniussinerminnit aamma iluanaarutinit kiisalu tunniussinerminni aktianit allanit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni annaasaqarnertik ilanngaatisinnaavaat. Tassa imaappoq iluanaarutini il.il. ataasiakkaani ilanngaateqartoqassanngilaq taamaattorli taakku katiternerisa katinnerannit. Taamaattoq aalajangersakkami kalaallit aktiaataat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorsimangitsut, siunnersuummi § 17-imi sammineqartut, pineqartunut ilaatinneqanngillat.

Imm. 2-mut

Ilanngaasereerluni annaasaqaat ingerlateqqinneqarsinnaavoq ukiunut aningaasarsiorfiusunut tullernut 10-inut imm. 1, normu 1-2-mi iluanaarutinit taaneqartunit. Taamaattorli piffissap taasuma iluani ukiumut aningaasarsiorfiusumut kingusinnerusumut nuunneqarsinnaavoq, imaappat ukiumi siuliani akileraarutigisassatut isertitani matutussuserneqarsinnaasimangikkuni.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap obligationinit annaasaqaatinik ilanngaasinnaaneq killilerpaa. Siunnersuutigineqarpoq annaasaqaatit ilanngaatigineqarsinnaanngitsut, tassa obligationi qanigisamut tunngasuusimappat. Aalajangersakkami aningaasannanniarluni siunertaqarsinnaanermik pinngitsoortitsinissaq, tassa taarsigassarsisoqarluni soorlu assersuutigalugu qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsinermi uppersaatikkut qanigisap illuutaa qularnaveeqqusiullugu, tamatuma kingunerisaanik taarsigassarsiat isumakkeerneqarlutik, tamanna akiligassaqaartumi annaasaqaat ilanngaatigineqarsinnaalissagaluarluni.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami pinngitsoortinneqarpoq obligationitigut annaasaqaatit ilanngaatigineqarsinnaanerat, taakkunani Kalaallit Nunaat erniatigut isertitanut imaluunniit kursinit iluanaarutinit akileraartitsisussaanngippat.

Imm. 5-imut

Aktiat nioqquteqarfinni malittarisassaliunneqarsimasumi nioqqutigineqartussatut ilanngunneqarsimasut nioqquteqarfinnit malittarisassaliunneqarsimasumit nioqqutigineqartussatut atorunnaarsinneqarpata, soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffimmi aningaasaqarnikkut ingerlanerliornermik patsiseqartumik, taava

taakku nuutsinneqassapput aktiatut nioqquteqarfimmi malittarisassaliuunneqarsimasumi nioqqutigisassatut.

Tamatuma nalinginnaasumik kingunerissavaa aktiatigut annaasaqaateqarneq. Annaasaqaat aatsaat ilanngaatigineqarsinnaavoq aktiat tunineqarpata imaluunniit ingerlatseqatigiiffik unippat. Aktiat nioqquteqarfimmi malittarisassaliuunneqarsimasumi nioqqutigineqartussaannngitsut isigineqaraluarpataluunniit, taamaattoq aktiatigut annaasaqaatit taamaallaat ilanngaatigineqarsinnaapput aktianut nioqquteqarfimmi malittarisassaliuunneqarsimasumi nioqqutigineqartussanut maleruaqqusat atuuttut naapertorlugit, tassa aktiat akileraaruteqartartussap piginnittuuffiata nalaani aktiatut nioqquteqarfimmi malittarisassaliuunneqarsimasumi nioqqutigineqartussatut ilanngunneqarsimappata.

§ 16-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu inuit aktianik nalunaarsorneqarsimannngitsunik tunniussinermi annaasaqaatit aktianit nalunaarsorneqarsimannngitsunit allanit iluanaarutinit aamma tunniussinermi akigitinneqartunit ilanngaatigisinnaavaat. Taamaattoq aalajangersakkami kalaallit aktiaataat pineqartunut ilaatinneqanngillat, tassami taakkua siunnersuummi § 17 malillugu pineqartussaammata.

Tamanna tunngavigalugu aktianik nalunaarsorneqarsimannngitsunik tunniussinermi annaasaqaatit isertitanit akileraarutaasussanit allanit ilanngaatigineqarsinnaanngillat, Taamaalillutik annaasaqaatit aktianit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni iluanaarutinit aamma tunniussinermi akigitinneqartunit ilanngaatigineqarsinnaanngillat.

Aktiamik tunniussinermi annaasaqaat ilanngaatigineqarsinnaasoq aktianit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimannngitsunit iluanaarutit aamma tunniussinermi akigitinneqartut katinnerinit matussuserneqarsinnaanngippat, annaasaqaat sinneruttoq akileraaruteqartartup assiganit isertitarisaanit ilanngaatigisassanngorlugit ukiunut isertitaqarfiusunut tulliuuttunut 10-inut nuunneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Annaasaqaat piffissap taasuma iluani iluanaarutini il.il. ilanngaatit taamaallaat ukiumut aningasarsiorfiusumut tulliuuttumut nuunneqarsinnaavoq, imaappat ilanngaaseereerluni akileraaruteqartartup isertitanit matussuseqarsinnaanngippat. Annaasaqaat nuunneqarsimasooq ilanngaaseereerluni iluanaarummi il.il. ilanngaatit atorneqassaaq sapinngisamik ukiumi isertitaqarfiusumi qaninnerpaami.

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq kalaallit aktiaataannit annaasaqaatit aktianit kalaallit aktiaataannit allanit iluanaarutinit taamaallaat ilanngaatigineqarsinnaapput. Aalajangersakkami aktiat il.il. aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfimmi nalunaarsorsimasut aamma nalunaarsorsimannigitsut pineqartunut ilaapput.

Imm. 2-mut

Aktiamit annaasaqaatit aktianit iluanaarutinit ukiuni 10-imi tulliuttuni iluanaarutinit allanit ilanngaatigineqarsinnaapput.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Pappiaqqanik nalilinnik iluanaaruteqarnermut inatsimmi maleruaqqusat tunniussinermi iluanaaruteqarnermut aamma annaasaqarnermut atuutsinneqarput. Tunniussineq imatut paasineqassaaq tunisineq, taarsiineq, atorunnaarsitsineq aamma allatut iliornikkut piginnikkunnaarneq.

Pingaartoq tassaavoq piffissaq tunineqarfiata aalajangersarneqarnera qaqugu tunineqarneranut inaarutaasumik aamma pituttuisumik tunisinermut isumaqatigiissuteqartoqarnersoq.

Tunniussineq tunissutitut pisimappat piffissaq pingaartoq tassaavoq tunissummik tiguisup piffissami qanga tunissut pillugu ilisimatinneqarsimanera.

Unitsitsinermut atatillugu agguaassineq pineqartillugu qaammatsiutit ukiuanni pineqartumi, tassa ingerlatseqatigiiffiup atorunnaarsivinneqarnerani piffissaq agguaassiviorpiartoq apequtaavoq, imaangitsoq unitsitsinissamut aalajangiineq imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup atorunnaarsivinneqarnera piffissamut qanga tunniussinerup aalajangerneqarnissaanut.

Piffissap agguaassiviusoq pillugu maleruaqqusami piffissap tunisiffiusup aalajangerneqarnissaanut pingaaruteqarneranut pissutaavoq, tassani pineqarpat akiliisinnaassuseqarluni atorunnaarsitsineq pineqarpat kiisalu tamatuma kingunerisaanik aktiaatilinnut agguaassisoqarluni. Ingerlatseqatigiiffiup atorunnaarsinneqarna pineqarpat tassani agguaassisoqarnani (akiliisinnaajunnaarneq imaluunniit pinngitsaaliissutaasumik

atorunnaarsitsineq) tassani piffissamut tunniussiviusumut aalajangiinissamut apeqqutaavoq ingerlatseqatigiiffiup atorunnaarsivinneqarnera.

Pissutsit imaappata aktiat piujunnaarsimallutik ingerlatseqatigiiffiup akilisinnaajunnaarneranit imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup pinngitsaaliissummik atorunnaarsinneqarneranit tunngaveqartumik, taava tamanna oqariaatsimut tunniussinermut ilaavoq.

Aktiaatillip ingerlatseqatigiiffimmi aktiat tunniuppagit taanna unittussanngorluni, taava taamatut tunniussineq tunniussinertut allatut pineqartarpoq, tassani ilumut tunniussineq pineqarpat.

Ingerlatseqatigiiffimmi ileqqoreqqusat allanngortinneqarpata taakku kinguneralugu aktiat pisinnaatitaanerannit allanngortitsineq, tamanna pisut ilaanni tunniussinertut isigineqartarpoq. Tamatumani suliamut tunngasut piviusumik nalilersorneqartarput. tassa ileqqoreqqusat allanngortinneqarnerat tunniussinertut isigineqassaneranut apeqqummi.

Naliliinermi tassani ingammik isiginiarneqassapput allanguutit imarisaat tamatumunnga ilanngullugit piginnaasat pineqartut, aktiaatigisamut attuumassuteqartut ileqqoreqqusanik allanngortitsineq aqputigalugu pingaaruteqartumik imaqarnerisut, piviusumik allanngortitsinerup siornatigut aamma kingornatigut aktiat assigiissusiat ilumut atuukkunnaarnerisut. Taamatuttaaq isiginiarneqassapput aktiaateqartut katitigaanerat – ilanngullugu ingerlatseqatigiiffiup aktiaatilinnit amerlanngitsunik pigineqarnera taakku ataatsimoortumik soqutigisaqartuunersut, imaluunniit ingerlatseqatigiiffik aningaasaliissuteqartunik arlalinnit pigineqarnerisut, tamatumunnga sanilliunneqassallutik ileqqoreqqusanik allanngortitsinissamut tunngavissarsiortoqarsimanersut aamma tamatuma saniatigut akileraaruteqarnikkut aningaasaqarnikkullu tamanna aqputigalugu suut anguneqarnerisut.

Ileqqoreqqusani allanngortitsinerit aktiaatillit aningaasarsiornikkut pisinnaatitaaffiinit allanngortitsisut, soorlu assersuutigalugit allanngortitsinikkut agguagarsiaqarnissamik pisinnaatitaaffik, agguagarsianik agguassinermi agguataarineq imaluunniit aktiat ilaasa nalinginik nikisitsisinnaajunnaarneq, tamanna nalinginnaasumik malunnaateqarluartumik imarisaanik allanngortitsinertut isigineqarsinnaavoq, tassa taamatut pisoqartillugu akileraarusiisarnikkut isigalugu tunniussinermut sanilliunneqarsinnaalluni.

Aningaasarsiornikkut pisinnaatitaaffiit aktiaqatigiinnut attuumassuteqartut allanngortinneqarpata soorlu assersuutigalugu siumoortumik agguagarsiaqarsinnaanermut pisinnaatitaaffiup atorunnaarsinneqarneratigut, tamatuma ilutigisaanik aktiaqatigiinni allani piviusumik allanngortitsisoqarnani taava aammattaaq aktiat aktiaqatigiinnut allanut ilaasut tunniunneqartutut isigineqarsinnaapput, tassa allanngortitsinerup kingunerimmagu aningaasarsiornikkut pisinnaatitaaffinnik nikisitsineq tamanna aammattaaq aktianut, naak ileqqoreqqusat allanngortinneqarnerannut attuumassuteqanngikkaluartunik kalluussivoq.

Maleruaqqusanit allanngortitsinerit taamaallaat aktiat taasisinnaassutaanerannut tunngasut, taamaallaat ilaannikkuinnaq kingunerisarpaat akileraarusiisarnermut tunngatillugu tunniunneqartutut isigineqalersinnaanerit. Maleruaqqusanit allannguinerit taamaallaat taasisinnaanermik pisinnaatitaaffeqarnermut tunngasut soorlu assersuutigalugu tassaasinnaapput allannguutit, taakku kingunerisaannik aktiaqatigiinnut taasisinnaanermik pisinnaatitaaffik attuumassuteqartinneqalerluni, allannguutit tassani aktiaqatigiit assigiinngitsumik taasisinnaanermut pisinnaatitaanerit agguarlugu imaluunniit allannguutit, taakku kinguneralugu aktiaqatigiit pioreersut agguarneranni taasisinnaanermut pisinnaatitaanermik nikisitsisut.

Maleruaqqusanik allanngortitsinermut atatillugu tunniussineq piviusunngorsinnaavoq, tassani apeqputaatinnagu aktiat piviusumik taarserneqarnerat imaluunniit naamik.

Aktianik taarsiineq ingerlatseqatigiiffimmi allami aktianik tunniussinermut sanilliunneqartarpoq.

Aktianik ingerlatseqatigiiffimmi tassani taarsiineq, kisianni taakkut assigiinngitsunik pisinnaatitaaffeqarlutik piviusumik tunniussinermut sanilliunneqarpoq, tassani apeqputaangilaq aktiat assigiimmik naleqarnerisut. Aktiamik pisoqaanermik ingerlatseqatigiiffimmi tassani aktianut nutaanerusunut taarsiineq, taamaaliornikkut aktiat pisoqaanerit aamma aktiat nutaat piviusumik assigiillutik, tamanna tunniussinertut isigineqartangilaq. Taamatut pisoqarsinnaavoq soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiup aqqa allanngorpat imaluunniit aktiat ataasiakkaarluni annertunerat allanngortinneqarluni.

Oqariaaseq atorunnaarsitsineq tassunga assersuutigalugu ilaapput imatut pisoqarpat, aktiap piginnaatitaanera imaluunniit atsiornissamut pisinnaatitaaneq piffissamut atorunnaarnissaata tungaanut pigineqarpat, tamatumani pisinnaatitaaneq atorneqarsimanani. Oqariaatsimi allatut iliornikkut piginnikkunnaarneq ilaapput soorlu assersuutigalugu pinngitsaaliilluni pisassarisanik tigusineq aamma ikinnerussuteqarlutik aktiaatillit pisassarisaannik tigusititsineq.

Aktianik tunisineq pineqarpat tamatumalu kingorna piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani aktiat utertillugit pisiarineqarnerat, tunisineq Inatsisartut Inatsisaanni matumani maleruaqqusani ilaasunut tunngatillugu tunniussinertut isigineqarpoq, tassani nalinginut tunngatillugu piviusumik nalorninartoqarsimappat tunisinerup aamma utertillugit pisiarinerisa akornanni. Nalinginnaasumik nalinginut tunngatillugu piviusumik nalorninartoqarsinnaavoq tassa tunisineq nalinginnaasumik aqutissat atorlugit ingerlanneqarpat, tassa imaappoq aningaaserivik imaluunniit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni niuertartoq aqutugalugu. Allannguutaangilaq aktianik tunisineq aamma utertillugit pisiarinninneq illuatungeriit assigiimmik soqutigisaqartut akornanni ingerlanneqarpat, taamaallaat piffissami ingerlasumi tunisinerup aamma utertillugit pisiareqqinnerisa akornanni piviusumik nalingisa allanngorsinnaanerit periarfissaasimappat, tamannalu illuatungeriinnut

sunniuteqanngitsuusutut issimanggippat. Piumasaqaatigineqartoq piviusumik nalinginut tunngatillugu il.il. piviusumik nalorninarartoqarnera eqqortinneqanngippat, Pappiaqqanik nalilinnik iluanaaruteqarnermut inatsimmut naleqqiussilluni tunisineq pisimanggitsutut isigineqassaaq.

Qitornanut, aningaasaateqarfinnut aamma assigisaannut aktianit tunissuteqarnermi imaluunniit tunisinermi tunniussisup piumasaqaatitersimasinnaavaa imatut, aktianik tunniussineq pisimasuunngitsutut isigineqartussanngorlugu. Soorlu assersuutigalugu tunniussisup agguagarsisarnissamut pisinnaatitaaffik pigiinnarniarlugu qulakkeersimappagu, tamatumunnga ilanngullugu siunissami aningaasaateqarfiup aktiaanut pisinnaatitaaffik, taava pappiaqqanik nalilinnik iluanaaruteqarnermut inatsimmut naleqqiussilluni tamanna pisimanggitsutut isigineqassaaq. Piumasaqaatini assersuutitut allatut taaneqarsinnaavoq, tamatuma kingunerisaanik pappiaqqanik nalilinnik iluanaaruteqarnermut inatsimmut naleqqiussilluni tunniussineq pisimanggitsutut isigineqartussaani, taaneqarsinnaasoq tassaavoq tunniussisup taasisinnaanermut pisinnaatitaaffimmik piumasaqarsimanera tamatumunngalu ilutigitillugu tunissummik tiguisumut peqqussutaasimalluni aktianut oqartussaaneermut pisinnaatitaaffik killeqartinneqassasoq.

Obligationinik aningaasanngortinneqarsinnaasunik aktianut allannngortitsineq ingerlatseqatigiiffimmi pineqartumik tunniussinertut/pissarsiarinninnertut isigineqanngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq pissarsineq aamma tunniussineq tunissutigalugit aamma kingornussatut, tamanna pisinertut taamatullu tunnisinertut isigineqassasoq. Tamatumunnga ilutigitillugu siunnersuutigineqarpoq erseqqissaatigineqassasoq aalajangersagaq atuutinngitsoq imatut pisoqarpat, pissarsisoq tunniussisup akileraaruteqartarnermut inissisimaneranik ingerlatsitseqqiinnarluni.

Tunniussineq tunissutitut soorlu assersuutigalugu pisinnaavoq aktiat akeqanngitsumik tunniunneqarlutik imaluunniit aktiaatiliup, ingerlatseqatigiiffimmi aktianut atsiorsinnaanermut pisinnaatitaanermik peqarluni niuerutigineqarnerani nalinga ataallugu, atsiorsinnaatitaanermut pisinnaatitaaffimmik tassannga akeqanngitsumik tunniussisoq.

Aktiat pineqarpata ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsinermut atatillugu atsiorneqartut, taava aktiat pigineqalersutut isigineqassapput ingerlatseqatigiiffiup Erhvervsstyrelsenimut piffissami pilersinneqartutut nalunaarneqarnerani.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq naapertorlugu taarsiinissamut imaluunniit sillimmasiinnermut akigitinneqartut tunniussinermi akinut naligiisinneqassapput. Aktianik pisinissamik isumaqatigiissummik eqqutsitsinnginnermi taartisiassaq tunniussinermi iluanaarummut sanilliunneqassaaq.

Tamatumani assersuutigalugit pineqarsinnaapput taartisiassat ilaat soorlu aningaaserivinnit aamma aningaasatigut sullissivinnit allanit, naammaginangitsumik siunnersuisimasunit, tunniunneqartut.

§ 19-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katissimallugu aapparisaq sivilisunerusumik inuusup ataatsimoorlutik pigisaminnik piginnittuuneq kingornussassaasunik agguaassinertaqanngitsumik nangippagit, taava pineqartoq toqukkut qimaguttup aktianut tunngatillugu akileraartartutut inissisimaffianut inississaaq. Kingornussassaasunit agguaassinertaqanngitsumik ingerlaannarnissamut periarfissat Kalaallit Nunaanni kingornussisussaaneq pillugu inatsimmi malittarisassaliunneqarput. Tassa imaappoq akileraarutitigut aktiat pisiarineranni akiat, piffissaq pissarsiffiusoq aamma aktiat killiffiat tullerriaarnerat allanngortinneqassanngilaq. Kingornussassat kingusinnerusukkut kingornussisussanut agguaanneqarpata, tamatuma kingunerisaanik aktiat tunniunneqarsimasutut isigineqassapput.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap assigaa aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 55, imm. 1.

Aktiat aamma piginneqataassutit, inuup aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu kattunermut imaluunniit aggluinnermut atatillugu pissarsiai, tiguisumut qanoq akileraarutitigut suliarineqassanersut, pillugu maleruagassanik aalajangersagaq imaqarpoq. Tassani pineqarput aktiat, kattunermut atatillugu ingerlatseqatigiiffimmi akiliisumi ingerlatseqatigiiffimmi peqataasut tigusaat, ingerlatseqatigiiffimmi tiguisumi, ingerlatseqatigiiffimmi akiliisumi akianut imaluunniit piginneqataassutinut akiliutitutingerlatseqatigiiffiup.

Aktianik imaluunniit piginneqataassutinik kingusinnerusukkut tunisinnermut atatillugu ingerlatseqatigiiffimmi tiguisumi taakku akileraarutaasussatut isertitanik naatsorsuinnermi imatut isigineqassapput, tassa naatsorsorneqarnerani atorneqassaaq soorlu aktiatut taarsikkatut piffissami tassani aamma pisiarineqarnerani akiatut naleqartillugit, soorlu aktiatut imaluunniit piginneqataassutit taarsikkatut ingerlatseqatigiiffimmi aningaasaliissuteqartumi.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap assigaa aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 53, imm. 1.

Ingerlatseqatigiiffittut ilaasunut maleruaqqusat kapitalimi matumaniittut atorlugit imaappoq aktiat imaluunniit piginneqataassutit ingerlatseqatigiiffimmi aningaasaliissuteqartumiittut ingerlatseqatigiiffimmut tiguisumut aktiatut imaluunniit piginneqataassutit kattunnermi akiliutigineqarpata taava akileraarusiisoqassanngilaq.

Aktiat imaluunniit piginneqataassutit ingerlatseqatigiiffimmi aningasaliisumiittut ingerlatseqatigiiffittut ilaasunut tunineqarsimasutut isigineqassapput imaattoqarpat aktiat imaluunniit piginneqataassutit ingerlatseqatigiiffimmi tiguisumiittut aktiatuunngitsoq imaluunniit piginneqataassutiunngitsoq akiliutigineqarpata, tassa imaappoq aktiat imaluunniit piginneqataassutit aningaasannorlugit naleqqussaattut tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit tunniunneqarpata. Taamatut pisoqarnerani taamaalilluni akileraarusiisarnissaq atuutilertussaavoq, tassami pisoq tunisinermut sanilliuunneqarmat.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inuk Kalaallit Nunaannut pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutini akileraaruteqartartussanngorpat aktiat il.il. qanoq nalilerneqassanersut.

Maleruaqqusat kingunerivaat aktiat il.il. piffissap nunasinerup nalaani niuerutigineqarisa nalingat tunngavigalugu pissarsiarineqartutut isigineqassasut. Aktiat imaluunniit obligationit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut pineqartillugit tamanna pissaaq ullumi pineqartumi tassani nalingat tunngavigalugu.

Aktiat imaluunniit obligationit aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqanngitsut pineqartillugit taamatuttaaq atuuppoq ullumi pineqartumi tassani nalingat tunngavigineqartussaasoq. Qaammatisiutit ulluanni tassani niuerutigineqarneranni nalingat uppersarneqarsinnaanngippat, taava niuerutigineqarneranni nalingat aalajangerneqassaaq § 27-imi maleruaqqusat aalajangersarneqarsimasut tunngavigalugit.

Aktiat aamma pissarsiassarisat nunami allami nuunnermut ataatillugu akileraaruserneqarsimappat, Danmarkki aamma Savalimmiut ilanngullugit, taava nalingat

nuunnermut atatillugu akileraarusiinermut tunngavigineqarsimasoq arlalitsigut Kalaallit Nunaanni pissarsiarineqarnerisa nalingattut tunngavigineqarsinnaavoq. Tamanna tulluartsinnaavoq imatut pisoqartillugu inuk nuunnermut atatillugu nunami aalajangersimasumi akileraaruserneqarsimappat aktiat il.il. nalunaarsorneqarsimangitsut tunngavigalugit inuup Kalaallit Nunaannut nuunneranut atatillugu. Taamaattorli tamanna taamaallaat atuutissaaq imaappat aktia il.il. niuerutiginerani nalinga tunngavigalugu akia aalajangerneqarsimappat, kiisalu nunami nuuffigisami maleruaqqusat malunnaateqarluartumik Kalaallit Nunaanni maleruaqqusanut assinguppata.

§ 22-mut

1-imut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut aamma aningaasaliissuteqartarnermut peqatigiiffinni il.il. uppersaatinut avalannermut atatillugu nuunnermut akileraarusiisoqarnissaa, tassa inuk Kalaallit Nunaannut akileraartussaataajunnaarpat. Taamaattorli avalannermut atatillugu nuunnermut akileraarusiisoqarnissaanut piunasaqaatit imm. 1-imit 3-mut naammassineqarsimassapput. Aalajangersagaq Kalaallit Nunaani, aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni aamma atuuppoq.

2-mut

Siunnersuutigineqarpoq avalannermut atatillugu nuunnermut akileraarusiisoqarnissaa atuutilissanngitsoq inuup aktianit pigisai, piffissami avalannermut atatillugu nuunnermi 50.000 koruuninit ikinneruppata. Aktianut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasuni annertussutsip mikineranut patsisaavoq, nalinginnaasumik ajornannginnerusarmat aktiat il.il. aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasut nalileruminarnerusarmata tamatumalu kingunerisaanik akileraarut naatsorsorlugu.

3-mut

Avalannermut atatillugu nuunnermut akileraarusiisoqarnissap atorineqalernissaanut piunasaqaataavoq inuk Kalaallit Nunaannut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu tamakkiisumik akileraaruteqartartuusimanissaa.

4-mut

Avalannermut atatillugu nuunnermut akileraarusiisoqarnerata kinguneraa aktiat piffissami avalannermut atatillugu nuunnerup nalaani tunniunneqarsimasutut isigineqarnerat. Naatsorsuineq inatsimmi maleruaqqusat nalinginnaasut naapertorlugit ingerlanneqassaaq.

Taamatutaaq atuuppoq annaasaqaateqarnermi sumi pilersitsisoqarsimanernut killiliinermut maleruaqqusat atuutissapput.

5-imut

Siunnersuutigineqarpoq akileraarutit 500 koruuninit ikinnerusut akilersinneqassanngitsut. Aalajangersakkamut tunngavilersuutaavoq inunnit nuussimasunit akileraarutitik akiliisitsiniarnermut aningaasartuutitut attuumassuteqartut.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq aktianik nalunaarsorneqanngitsunik, pisassarisanillu avalannermut atatillugu akileraarusiineq. Aalajangersagaq Kalaallit Nunaani, aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni aamma atuuppoq.

Aalajangersakkami siunertarineqarpoq ilanngaaseereerluni iluanaarutit aamma annaasaqaatit Kalaallit Nunaanni akileraaruserneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, taakku Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartussaanerup nalaani isertinneqarsimappata, kisianni akileraartussaanerup il.il. uninnerani piviusunngortinneqarsimanatik.

Inuk marloriaammik akileraaruteqartussaataaaniisaq pinngitsoorniarlugu aalajangersakkat pissutigalugu Kalaallit Nunaata avataani nunaqavissunngorpat, taava tamanna akileraaruteqartussaanerup uninneranut sanilliunneqassaaq.

Maleruaqqusanut ilaatinneqarput inuit Kalaallit Nunaannut ilivitsumik akileraaruteqartussaasimasut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 1, nr. 1-2, imm. 4, imaluunniit § 2, imm. 1, nr. 10 naapertorlugit, imaappat avalannermut atatillugu akileraaruteqartussaaneq unippat. Taamatutaaq inuk aalajangersakkanut ilanngunneqarsinnaavoq pineqartoq marloriaammik akileraaruteqartussaataaaniisaq pinngitsoorniarlugu isumaqatigiissummi aalajangersakkat naapertorlugit nunami allami, Danmarkimi imaluunniit Savalimmiumi nunaqavissunngoruni, imaluunniit akileraaruteqartussaasutut nunamut allamut nuunneq pippat.

Inuk akileraaruteqartussaasutut angerlarsimaffimminik nuussereerluni suli inuussutissarsiummik ingerlatsiguni aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanni ingerlatsisumik, taava aktiat inuussutissarsiummik ingerlatseqatigiiffimmut tassunga ilaasut piviusunngortinneqarsimasutut isigineqassanngillat. Taamaattoq taamaattoqassappat aktiat

ingerlatsinerup sumiiffiani aalajangersimasumi inuussutissarsiornikkut sulianut tunngassuteqarnissaat aammalu assersuutigalugu ingerlatsinerup sumiiffiani aalajangersimasumi peqataasunut pisisutut, pilersuisutut atasuunissaa, imaluunniit allatut assigisaannik ingerlatsinerup sumiiffiani aalajangersimasumi nunatsinni maani inuussutissarsiornikkut suliffeqarfimmut atasuunissaat pisariaqarpoq.

Avalannermut atatillugu akileraaruteqartitsinermut taamaallaat aktiat aamma obligationit ilaapput, taakkunani iluanaarutit aamma annaasaqaatit piffissami avalannerup nalaani Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartussaannermut ilaatinneqarsimappata.

Inuit Kalaallit Nunaannut akileraartussaataitanera taamaatippat aktiataat aamma pappiaqqat naliliutaat allat Inatsisartut Inatsisaanni matumani ilaatinneqartut, soorlu aktiat aamma pappiaqqat naliliutaat allat piffissami tassani tunineqarsimanerisa assingajaatut akileraaruserneqassapput, tassa akileraaruteqartussaataitaneq unippat.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq piffissami nuulluni avalannermi ikinnerpaamik aktianik aamma obligationinik katillugit niuerutigineqarnerminni 100.000 koruuninik naleqartunik pigisaqarnissaq.

Aalajangersagaq pissuteqarpoq avalalluni nuunnermut akileraarusiisarnerup malunnaateqarluartumik allaffissornikkut suliassartaqarnissaa, taamaattumillu tulluassanngitsoq avalalluni nuunnermut akileraarusiisarnermi pigisat annertunngitsut allaffissornikkut suliakkersuutigissallugit.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq naapertorlugu avalannermut atatillugu maleruaqqusanut ilaatinneqassagaanni piumasagaataavoq, aktiaatillip pineqartup piffissami sivisujaartumi Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarsimanissaa.

Aktiaatillit taamaallaat aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 1, imm. 1, normu 1-2, imm. 4, imaluunniit § 2, imm. 1, nr. 10, naapertorlugit Kalaallit

Nunaannut akileraaruteqartartuusimasut piffissami ataatsimi arlalinniluunniit katillugit ikinnerpaamik ukiuni 7-ini ukiut 10-t kingulliit iluanni avalanneq sioqqullugu il.il. maleruaqqusanut ilaatinneqarput.

Aktiaatilik ukiut kingulliit 10-t iluanni piffissap ilaani ilivitsumik akileraartussaasimappat aamma piffissap ilaani ilaannakortumik akileraartussaasimappat, taava piffissat taakku akileraartussaaffiusimasut katinneqassapput, aktiaatiliup sivikinnerpaamik ukiuni 7-ini Kalaallit Nunaannut akileraartussaasimaneramik naatsorsuinermi.

Inuk katissimallugu aapparisaaminit aktianit imaluunniit obligationinit pissarsisimaguni aamma katissimallugu aapparisaata piffissami sivisujaartumik Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarsimanermik piumasaqaatinik naammassinnissimappat, taava akileraaruteqartitsisoqassaaq tassani inuup nuuttup akileraarnissamut pisussaaffiata qanoq sivisutiginera apeqqutaatinnagu.

Nuunnermi akileraartarnissamut maleruaqqusat taamatuttaaq atuupput akileraaruteqartussanut taakku nuunnermi iluanaarutinut aamma annasaqaatinut piviusunngortinneqarsimanngitsunut akileraaruteqartussaasimagunik, kisianni akileraaruteqartussaaneq taanna unitsinneqarsimappat aktianik piginnittup Kalaallit Nunaannut uterluni nuunnermini akileraaruteqartussanngoqqippat. Inuk pineqartoq nunamut allamut avalaqqippat akileraarusiisoqassaaq imm. 1 naapertorlugu, tassani apeqqutaatinnagu akileraartussaannermut pisussaaffiup sivisussusia nooqqinneq sioqqullugu pisimasoq.

Taamatut pisoqartillugu akileraarusiinermut piffissami nooqqinnerup nalaani aktiat aamma obligationit nalingi tunngavigineqassapput. Akileraarutigineqartussamik aalajangiineq imm. 1 naapertorlugu pissaaq apeqqutaatinnagu inuup nooqqinnermini aktianik aamma obligationinik allanik peqarnersoq, tassa nuunnermut siullermut sanilliussilluni.

Imm. 4-mut

Piffissamit nuunnerup nalaanit aktianut aamma obligationinut akileraarutissaq naatsorsorneqassaaq tassa aktiat il.il. piffissap nuunnerup nalaani tunniunneqarsimasutut isigineqarmata.

Iluanaarutit aalajangersakkamut ilaatinneqartut tamatuma assingani akileraaruserneqassapput, soorlu iluanaarutit akileraaruserneqartussaannerattut taakkua piffissap nuunnerup il.il. nalaani tunniunneqarsimappata, tassa nuunnermi il.il. nalingat tunniunneqarneranni akiannut taarsiullugu atuutilissimmat.

Iluanaarutit aamma annasaqaatit piviusunngortinneqarsimanngitsut naatsorsorneqarnerani taamatuttaaq annasaqaatit ilanngaatigineqarnissaannut il.il. maleruaqqusat nalinginnaasut atuupput. Aalajangersakkat kinguneraa aktiatigut il.il. annasaqaatit nuunnerup kinguneranik

piviusunnngortinneqarsimasutut isigineqartut, taamaallaat ilanngaatigineqarsinnaapput aktianit il.il. iluanaarutinit nuunnerup kinguneranik piviusunnngortinneqartutut isigineqartuniit.

Tamatumani iluanaarutinit nuunnermit pilersinneqarsimasunit ilanngaaseereerluni nalunaarsuineq suliarineqassaaq. Ilangaaseereerluni annaasaqaat nuunnermit pilersinneqartoq akileraarutigisassatut isertitanit allanit ilanngaatigineqarsinnaanngilaq. Taamaattorli annaasaq nuunneqarsinnaavoq ukiuni tamatuma kinguliani atorineqarsinnaasunnngorlugu, tak. annaasat pillugit aalajangersakkat.

Imm. 5-imut

Ilangaaseereerluni iluanaarutit tunngavigalugit akileraarut naatsorsorneqassaaq. Akileraaruseriffik akileraarutip akilerneqarnissaanut kinguartitsigallarsinnaavoq maleruaqqusat § 24-miittut malitsigisaannit.

Aktianut il.il. aamma obligationinut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimannngitsunut aamma pissarsiassarisanut taamaallaat kinguartitsigallartoqarsinnaavoq. Aktianut il.il. aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunut tunngatillugu akileraarut inaarutaavoq taamaattumik akiligassanik kinguartitsigallarsinnaaneq periarfissaanani.

§ 24-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ilaatinneqarput pisut tamarmik inuup avalalluni nuunnerni akileraarusiinnermut tunngassuteqartuni, Taamaattorli akiligassanik kinguartitsigallartoqarsinnaavoq taamaallaat pisassarisanut aamma aktianut nalunaarsorneqarsimannngitsunut tunngatillugu.

Imm. 2-mut

Kinguartitsigallarnissamut piumasaqaataavoq nammineerluni nalunaarusiamik aamma pigisat allattorsimaffiannik tunniussinissaq.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq kinguartitsigallarnermi aningaasat amerlassusiat qaammatit aallartinneri tamaasa 0,3 procentimik ernialersorneqassasut.

Imm. 4-mut

Siunnersuutigineqarpoq kinguartitsigallarnissamut piumasaqaataassasoq qularnaveeqqusiinissaq, tassani inuk nunamut, suliat akileraarutinut tunngasut pillugu ikioqatigiinnissamik isumaqatigiissutip avataanniittumut nuuppat. Aalajangersakkami tunngavigineqarpoq akileraaruseriffimmut periarfissat ajornarnerunerat akileraarutitigut akiitsunik akiliisitsiniarneq, inuk nunanut ikioqatigiinnissamik isumaqatigiissutip avataanniittunut nuuppat.

Ikioqatigiinnissamut isumaqatigiissummi maannakkut peqataapput Danmark, Finland, Savalimmiut, Island, Norge, Sverige aamma Kalaallit Nunaat.

Qularnaveeqqusiineq aningaaserivimmi qularnaveeqqusiinertut, aktiatut aamma obligationitut aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasutut imaluunniit allatut akileraaruseriffiup aalajangersagai naapertorlugit tunniunneqarsinnaavoq.

Inuup siullermik nuulluni avalappat nunamut ikioqatigiinnissamut isumaqatigiissummut ilaasumut, kisianni tamatuma kingornatigut nunamut isumaqatigiissutip avataanniittumut nuulluni, taava akileraaruseriffiup inuk peqqusinnaavaa qularnaveeqquseqqullugu. Akerlianik qularnaveeqqusiineq tunniunneqarsimasoq utertinneqarsinnaavoq inuk nunamit ikioqatigiinnissamut isumaqatigiissummut ilaangitsumiit, nunamut isumaqatigiissummut ilaasumut nuuppat.

Imm. 5-imut

Nuunnermut atatillugu akileraarutissaq naatsorsorneqarsimasoq akilerneqartussanngussaaq, imaappat akileraaruteqartussaataitasup piumasaqaatit eqqortinngippagit, nammineerluni nalunaarusiornissamut tunngatillugu aamma sumi najugaqarneq il.il. ilisimatitsissutigissallugit. Nammineerluni nalunaarsuineramik il.il. tunniussinissap imarisai aamma kingusinnerpaamik piffissarititaasut siunnersuummik § 25, imm. 5-imi aalajangersarneqarput.

Imm. 6-imut

Akileraaruseriffiup nammineerluni nalunaarsuineramik, najukkamik il.il. tunniussinissamut piffissarititaasumik kinguaattoorneq isumakkeersinnaavaa, pissutsit utoqqatsissutigineqarsinnaasut pigineqarpata imaluunniit kingusinnerpaamik piffissarititaasumik qaangiineq pingaaruteqarpallanngippat.

§ 25-mut

Imm. 1-imut

Aktianut inuup allamut nuunnerata nalaani pigisaannut, akileraarutininik akiliutissanik kinguartitsigallarnermi pineqartunut ilaasunut, uninngasuutininut takussutissiamik suliaqartoqassaaq. Kinguartinneqarallarsimasut kontuannik nalunaarsuineq aktiat ataasiakkaarlugit pissaat agguaqatigiissitsineq tunngavigalugu.

Kinguartinneqarallarsimasut kontuat akilerneqartussanngussaaq imm. 2-4-mut maleruaqqusat naapertorlugit.

Imm. 2-mut

Kinguartinneqarallarsimasut kontuat akilerneqartussanngussaaq aktiat il.il. nalunaarsuinermi ilanngunneqarsimasut tunineqarpata.

Aningaasat kinguartinneqarallarsimasut akilerneqartussanngussapput aktiap imaluunniit obligationit annaasaqarluni imaluunniit iluanaaruteqarluni tunineqarnera apeqqutaatinnagu. Taamaalilluni periarfissaqanngilaq nalinik nutaanik nalimmassaanissaq aktiat imaluunniit obligationit piffissami nuunnerup nalaanit aamma piffissami piviusunngortitsinerup nalaanit tunngaveqartumik.

Oqariaaseq ‘tunniussineq’ tassani malinneqarpoq inatsisissatut siunnersuummik nalinginnaasumik isumasiut aamma ilaapput soorlu assersuutigalugit tunisineq, taarsiineq, unitsitsineq, akiliisinnaajunnaarnerq aamma tunniussinermut tunngasut allat, taakku inatsimmi ilaatinneqarsinnaasut inuk Kalalaallit Nunaannut akileraaruteqartussaasimappat.

Assersuut

A-p Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartussaataitanera ukiumi aningaasarsiaqarfiusumi 2020 unippoq. Avalalluni nuunnermi nalaani A pingasunik nalunaarsorneqarsimannngitsunik aktiaateqarpoq:

B A/S pisiaq 2006-imi 150.000 kr.-inut	Avalalluni nuunnermi niuerutiginerani nalinga 350.000 kr.
C ApS pisiaq 2007-imi 100.000 kr.-inut	Avalalluni nuunnermi niuerutiginerani nalinga 250.000 kr.
D A/S pisiaq 2008-mi for 200.000 kr.-inut	Avalalluni nuunnermi niuerutiginerani nalinga 125.000 kr.

A-p avalalluni nuunnerani iluanaarutaa imatut naatsorsorneqassaaq

Iluanaarut B A/S	(350.000 kr. - 150.000 kr.)	200.000 kr.
Iluanaarut C ApS	(250.000 kr. - 100.000 kr.)	150.000 kr.
Annaasaq D A/S	(125.000 kr. - 200.000 kr.)	- 75.000 kr.
Ilangaaseereerluni iluanaarut katillugit		275.000 kr.

Ilangaaseereerluni iluanaarummut akileraarut (42 procent) 115.500 koruunit

Ingerlatseqatigiiffimmi C ApS-imi aktiaatit uninngasuutigineqartut tunniunneqarpata, taava akiligassanik kinguartitsigallarnerup katinnerani akiligassanngussapput uku $(250.000 / (350.000+250.000+125.000))*115.500 = 39.827$ kr.

Assersuummi piumasaqaataavoq annaasaqaatit sumi pilersimanerannit killiliineqanngilaq ukiunit siuliiniit nuussinissamut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkammi erseqqissaatigineqarpoq kinguartinneqarallartut katinnerat akiligassanngortinneqassasoq, imaappat akileraaruteqartussaq piffissap avalannerup kingornatigut ukiut 10-t iluanni Kalaallit Nunaannut akileraaruteqartartussanngorsimangippat.

Imm. 4-mut

Inuk toqkkut qimaguppat kinguartinneqarallarsimasut katinnerisa sinneri akilerneqartussanngussapput.

Imm. 5-imut

Pigisat nalunaarsorneqarnerannik ukiut tamaasa nassiussisarnissaq piumasaqaataavoq. Pigisanik nalunaarsuiffik pisariaqarpoq akileraaruseriffiup kinguartinneqarallarsimasut katiternerannik nakkutiginninnermik suliaqarnissaanut.

Pigisanik nalunaarsuineq aallarnermi iluanaarutit naatsorsorneqarsimasut immikkoortiternissaanut iluaqutaavoq aamma aktiat kinguartitsigallarnerup katinnerani ilaasut suli pigineqarnerannut uppersarnissaanut.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkami ilaapput kinguartinneqarallarsimasut kontuata qaqugu kingusinnerpaamik akilerneqarnissanut piffissarititaasut.

Imm. 7-imut

Akilaraaruseriffiup kinguartinneqarallartussat aningaasartaasa qanoq amerlatiginerannut aalajangiinissanut uppersaasarsuutit pappiaqqat nassiuteqqusinnaavai.

Imm. 8-mut

Akilaraaruteqartartoq akilaraaruseriffimmut akilersuinermit aningaasat kinguartinneqarallarsimasut ikiliartortissinnaavai. Kinguartinneqarallarsimasut aningaasartaasa ikilisinneqarnerani aktiat aamma obligationit tamatumunnga naleqquttut pigisat nalunaarsorneqarsimaffianniit peerneqassapput.

§ 26

Imm. 1-imut

Inuk pappiaqqanik nalilinnik iluanaarutitigut Kalaallit Nunaannut akilaraaruteqaaqqitalertoq nunasisimasutut isigineqalissaaq, tamatumanilu aallaavigineqassaaq tamatumunnga maleruaqqusat naapertorlugit pineqarnissaa.

Inuk suli akiligassanik kinguartitsigallarnermut ilaatinneqarpat, taava taanna, akilaraaruteqartartumik qinnuteqaateqarneq tunngavigalugu, atorunnaassaaq.

Aktiat il.il. pissarsiarineqarneranni aktiat, akiligassanik kinguartitsigallarnermut ilaasut uterluni nuunnerup nalaani, pissarsiarineqarnerminni akertik piginnassavaat, tassa avalalluni nuunnerup nalaani pigisimasartik.

2-mut

Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq tassaavoq illersuutitut ittoq tassani siunertaavoq pisunik pinngitsoortitsiniarneq, tassani inuit Kalaallit Nunaanni pappiaqqanik nalilinnit iluanaarutiminnik akilaraaruteqannginnissartik misilissinnaavaat.

Aktianut tunngatillugu inuup suli pigisaanut aamma akiligassanik kinguartitsigallarnermut ilaasunut, siunnersuutigineqarpoq akilaraaruseriffiup aalajangersinnaagaa akiligassatut kinguartinneqarallartut tamakkerlutik ilaannaaluunniit, taakkua erniaat ilanngullugit ingerlaannaq akiligassanngortinneqarnissaat. Tamatuma saniatigut akilaraaruseriffiup aalajangersinnaavaa aktiat pissarsiarineqarneranni nalingat nutaaq appasinnerusoq, taanna atorneqassaaq kingusinnerusukkut tunniussinermit akilaraarutit naatsorsorneqarneranut.

Pissarsiarinerani nalingat appasinnerusoq soorlu assersuutigalugu imatut aalajangerneqarsinnaavoq, ingerlatseqatigiiffiup nalingata ajorseriaatigisimasaa assigalugu tamanna iliuutsit tunngavigalugit aalajangersakkami ilaatinneqartut pisimammat.

Aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq pisuni ingerlatseqatigiiffiup nalingata appariaateqarsimaneratigut avalalluni nuunnermi akileraarusiinerup kingornatigut, tassunga patsisaatinneqarsinnaalluni akileraaruteqartartoq niuernermit tunngatillugu nalinginnaanngitsunik iliuuseqarsimappat, soorlu assersuutigalugu tassani siunertaralugu Kalaallit Nunaanni iluanaarummik akileraarutini akiliinngitsoornissaq.

Assersuutigalugu niuernermit tunngatillugu nalinginnaanngitsunik iliuuseqarsimanermi, soorlu agguassinernik, agguagarsianik imaluunniit aningaasarsianit tunniussinikkut, taakku ingerlatseqatigiiffiup aningaasaqarneranut imaluunniit ukiumoortumik naatsorsuutigut angusaanut naleqqiussilluni nalinginnaanngitsunik qaffasillutik.

Akileraaruteqartartoq tassaappat aamma tassaasimappat ikinnerussuteqarluni aktiaatilik tamatumalu kingunerisaanik ingerlatseqatigiiffimmi aalajangiisinnaassuseqarluni sunniuteqarsimanani, taava ilimasunnermit tamanna akerliussaaq tassa inuup Kalaallit Nunaannut akileraarnissaminik pinngitsoortitsiniarluni iliuuseqarsimasinnaaneranut tunngatillugu.

Taamaaqataanik maannakkut pisutut, akileraarusiineq nunami allami tassani aalajangiinermi atuutilersoq, inuk Kalaallit Nunaannut akileraartussaataasimappat minnerpaamik qaffaseqatigisimassagaluarneraa, takuneqarsinnaassaaq.

Inuk pineqartoq Kalaallit Nunaannut ilivitsunik akileraaruteqartartussanngoqqikkuni kinguartinneqarallartussat katinnerat aamma erniat atorunnaassapput.

Imm. 3-mut

Inuk Kalaallit Nunaanniit nuussimasoq aktiatigut iluanaarutini naalagaaffimmut allamut akileraaruteqartartuusinnaavoq, inuk taanna naalagaaffimmi allami akileraaruteqartartuugallarami inuup pigisimasaminit. Tamanna assersuutigalugu imatut pisinnaavoq inuk pineqartoq nuunnerminut atatillugu naalagaaffimmi allami aktiaatiminut akileraartussanngortitaasimasoq, inuk taanna Kalaallit Nunaannut uterluni nuukkami. Tassa aktiat pissarsiarineqarnerminni akiat akiligassanik kinguartitsigallarnermut aqqissuussinermut ilaatinneqartut, sulit tassaammat aallaqqaataanit pissarsiarineqarnerminni akiat taava tamatuma kingunerisinnaava, inuup marloriaammik akileraartinneqarnera kursit aqqutigalugit iluanaarutiminik aktiamik Kalaallit Nunaanni kingusinnerusukkat tunniussinermi atatillugu.

Kalaallit Nunaat appartitsissaaq aktianit iluanaarutini akileraarutit nunami allamik akilerneqarsimasut, aktianut avalalluni nuunnermi akileraaruteqarnissamut ilaatinneqartut (kinguartitsigallarnermut aaqqissuussineq). Taamatut pisoqartillugu oqilisaassisoqassaaq kursit tunngavigalugit iluanaarutip assinganit nunami allami akileraarummut tunngatillugu. Akileraartussaataasooq nunani allani akileraarutinit akilerneqartunut uppersaammik akileraartarnermut ingerlatsivimmut saqqummiussinissamik pisussaaffeqarpoq.

Aalajangersagaq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaanni § 69-imi ataatsimut sukangannginnerusumik maleruaqqusamut erseqqissaataavoq.

§ 27-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutip malitsigaa niuerutiginninnermi naligitinneqartoq iluanaarummik imaluunniit annaasaqaataasumik naatsorsuinermit atorineqassasoq. Tamanna aammattaaq atuuppoq illuatungeriit soqutigisaqaqatigiittut akornanni nioqquteqarneq pineqartillugu. Ileqqup tamatuma ilatigut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi periutsit nalinginnaasut malippai, aammattaaq aningasarsianit akileraartarneq pillugu inatsimmi § 36 a.

Naligitinneqartoq illuatungeriinnit isumaqatigiissutigineqarsimasooq tunngaviusinnaanngippat tunngavissamut, soorlu assersuutigalugu illuatungeriit soqutigisaqaqatigiittutut imminnut atasut il.il., taava aktiap imaluunniit obligationip nalinganik missiliukkamik naleqqussaasoqartariaqarpoq.

Niuerutigineqarnerani nalinganik naatsorsuinerit tamarmik missiliunermik ilaqassapput. Naatsorsuusiomermit periutsinik assigiinngitsunik akuerisaasunik peqarpoq, tassa ingerlatseqatigiiffiit allallu niuerutigineqarnerani nalinganik naatsorsuinermit atorineqartartunik, soorlu assersuutigalugit DCF-modellen (Discounted cash flow) aamma EVA-modellen (Economic Value Added).

Eqqarsaatigineqarpoq nalunaarutit atorlugit maleruaqqusanik aalajangersaanissaq tassani aalajangersarneqassapput niuerutiginninnermi naligitinneqartup qanoq naatsorsorneqarnissaanut tungaviusut. Nalunaarummut ilanngunneqarsinnaavoq nalimik aalajangersaanermit ilitersuut.

Akileraaruteqartartussaasooq pineqartoq akileraaruseriffimmit akuerineqarnini naapertorlugu toqqarsinnaavaa ingerlatseqatigiiffiup niuerutigineqarnermini nalingata qanoq naatsorsorneqarnissaa periutsit allat akuerineqartut naapertorlugit nalunaarut aqutugalugu aalajangersarneqartunit allaanerusunit. Periuseq toqqarneqarsimappat taava periuseq taanna

atorneqassaaq kingusinnerusukkut niueruteqarnermi nalinganik aalajangersaanermut, soorlu assersuutigalugu nuunnermi akileraaruteqartussanngornermi imaluunniit illuatungeriit soqutigisaqatigiittutut imminnut atasut akornanni tunisinermi.

Nalinganik aalajangersaanermut naatsorsuinerit uppernarsaatillu akileraartarnermut ingerlatsivimmut nassiunneqasapput.

Allaffissornikkut ajornannginnerusumik ingerlatsisinnaaneq eqqarsaatigalugu nalunaarutitut ilusilerlugu aalajangersarneqassaaq periuseq nammineq nalinganik naatsorsuinermut (iluarsiissutitalerlugu) tunngaviusoq. Nalilerneqarpoq tamanna periuseq ajornannginnerpaajussasoq aammattaaq naammaginarumik eqqortumik takutitsisusooq. Periuseq eqqarsaatigineqartoq matumani naatsumik nassuiaassutigineqarpoq:

Aallaavigineqartoq tassaavoq aktiat nalingat naatsorsorneqassasoq pigisat nalillit ataasiakkaat nalingata katiterneqarnerattut ilangaatigineqarlutik ingerlatseqatigiiffimmi akiitsut nalunaarsorneqartut. Naatsorsuineq suliarineqassaaq ingerlatseqatigiiffiup nammineq nalinga tunngavigalugu, tassa ukiumoortumik naatsorsuutit kingulliit tunngavigalugit, tassa naatsorsuusiormi allatat makku iluarsiiffigineqassammata:

- Illut pigisat. Naatsorsuutini allassimasooq illunut tunngasooq taarserneqassaaq pisiarinerani akianit qaffasinnerpaamik aamma naatsorsuutini nalinganit.
- Ingerlatseqatigiiffiit soqutigisaqarfigisat. Aktiat/ piginneqataassutit ingerlatseqatigiiffinni soqutigisaqarfigisani aamma suliffeqarfinni attuumassuteqarfigisani niuerutigineqarneranni nalingat ilanngunneqassaaq.
- Akileraarutit kinguartitat. Akileraarutit kinguartitat naatsorsorneqarsimasut (ilanngaaseereerluni) ilanngunneqasapput naleqqussarneqarlutillu matuma siuliani iluarsisassanut. Akileraarut kinguartitaq minusiusooq ilanngunneqarsinnaavoq, taamaattorli taamaallaat procentit amerlaqatai nalinga 100 ataallugu.
- Pissutsit allat. Nammineq aktiatit nalingat naatsorsuutininut ilanngunneqarsimappat taakku nammineq nalinganut ilanngunneqassanngillat. Kursiata naatsorsorneqarnera ilanngarneqassaaq aktiatit aningaasartaasa naliviannit, ilaat nammineq aktiaatinut tunngasutut.

Imm. 2-mut

Imaappat naligitinneqartutut, imm. 1 naapertorlugu, naatsorsugaaq tunngavigalugu isumaqartoqarpat aktiat niuerutigineqarnerani nalinganit malunnaateqarluartumik uniuerusooq, taava akileraaruseriffik missingiissaaq. Tassani pineqarpoq illersuutitut maleruaqqusaaq. Ilaatigut aalajangersagaq atorneqartussanngorsinnaavoq avalalluni nuunnermut atatillugu kiisalu soqutigisamikkut imminnut attuumassuteqartut akornanni niueqatigiinnermut atatillugu.

Akileraaruseriffiup akileraartarnermut tunngatillugu eqqartuuisutigit ingerlatsisarnerit nalinginnaasut malillugit tunniussinermi aki isumaqatigiissutigineqarsimasoq ilaginnarsinnaava, illuatungeriit imminnut ataqatigiinngitsut assigiinngitsunik soqutigisallit isumaqatigiissutigisimasaannut naapertuutinnigippat aammattaaq tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 36 a.

Taamatut naliliineq ilaatigut pisinnaavoq, akileraartussaataasup periaaseq atugaa aktiat niuerutigineqarneranni nalingannit annertuumik nikingassuteqartumik naleqarneranik tamanna inerneqartutut isigineqartariaqarpat. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq naliliutit imaluunniit inissitat soorlu assersuutigalugit siunissami isertitaqarsinnaanermut ilimanartunut naatsorsuutigisat, taakkulu nalinik naatsorsuineri periutsumut atorneqartumut naammaginarumik ilanngunneqarsimanngippata, kiisalu pissutsit taakku kingunerippassuk periuusermi atorneqartumi arlaannut attuumassuteqanngitsup pisisup aktiat niuerutigineqarnerminni nalinginit naliliinera ersersinngippagu.

Tamanna soorlu assersuutigalugu imatut pisinnaavoq ingerlatseqatigiiffiup imaluunniit aktiat nalingisa naatsorsorneqarnerani periuseq naatsorsuusiaaseq pitsaasoq tunngavigalugu imaluunniit naatsorsuusiortarnermi nalinginnaasut akuerisaasut tunngavigalugit oqaatigineqarsinnaanngippat, aktiat niuerutigineqarnerminni nalingat eqqortumik takutitsitsinngitsoq tamatumani mianerineqassapput attuumassuteqartut tamarmik isiginiarneqarnissaat.

Nalilersuineri mianerineqassapput ilaatigut imminnut attuumassuteqarnerannik isiginninneq, ingerlatseqatigiiffiup angissusia, aningaasaqarneq aammattaaq nalornissutaasinnaasut niuerutigineqarnerani nalingata naatsorsorneqarneranut attuumassuteqartut niuerfiup pineqartup iluani. Ataatsimut isiginnilluni niuerutigineqarnerani nalinganik naatsorsuineri piumasaqaatit annertusiartussapput ingerlatseqatigiiffik pineqartoq annertusiartortillugu.

§ 28-mut

Aalajangersakkani aalajangersarneqarput akileraarut qanoq naatsorsorneqassasoq aamma akilertinneqassasoq.

Imm. 1-imut

Paasissutissat nammineerluni nalunaarsuinikkut tunniunneqartut tunngavigalugit akileraaruseriffik akileraarutissamik aalajangiissaaq akileraarutissavillu naatsorsorlugu. Akileraarut naatsorsorneqartoq pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutinit akileraarutitut taaneqassaaq.

Imm. 2-mut

Pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutinit akileraarut akilersinneqassaaq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaanni § 24-mi maleruaqqusat naapertorlugit.

§ 29-mut

Akileraaruteqartartup nammineq piumassutsini tunngavigalugu aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 85-imi maleruaqqusat naapertorlugit aningaasaatinit iluanaarutinit akileraarutissaagallartoq akileraaruseriffimmut akilerallarsinnaavaa.

§ 30-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 69 annikillisaanermut tunngasoq tamakkerluni atuuttoq.

§ 31-mut

Imm. 1-imut

Akileraaruteqartartoq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaata kingunerisaanik pisussaaffeqarpoq nammineerluni nalunaarsuissalluni. Nammineerluni nalunaarsuineq tunniunneqassaaq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaanni maleruaqqusat aamma piffissamut killissarititaasutut atuuttut naapertorlugit.

Akileraaruteqartartup ilaatigut nammineerluni nalunaarsuinermini ilanngutissavai aktianik il.il. ukiup ingerlanerani pissarsisimaneq aamma tunniussisimaneq. Tamatuma saniatigut akileraaruteqartartup nammineerluni nalunaarutigissavai obligatininik pissarsineq, tunniussineq aamma utertitsilluni akiliineq.

Imm. 2-mut

Soorlu siuliani nassuiaassutigineqartoq naatsorsuutigineqarpoq akileraaruteqartartup aktianik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunik pigisaqarneranut paasissutissanut tunngasut aningaaserivinni il.il. pissarsiarineqarsinnaasut.

Taamatut pisoqartillugu paasissutissat nammineerluni nalunaarsuiffimmi naqinneqareersimassapput. Akileraaruteqartartoq suli pisussaaffeqarpoq paasissutissat nalunaarsorneqarsimasut eqqortuunersut misissussallugit, aammattaaq aktiat obligationillu ilanngunneqarsimannigitsut nammineerluni nalunaarutigissallugit.

Akileraaruteqartartoq aktiaateqaruni nammineerluni nalunaarsuiffimmi naqinneqareersimasumi allassimanngitsunik, soorlu assersuutigalugu pineqartut tassaammata nunani allani aktiaatit, taava innuttaasup nammineerluni pigisani nalunaarutigissavai.

§ 32-mut

Siunnersuutigineqarpoq akileraaruteqartartup kingusinnerpaamik 1. januar 2020 aktiat aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqanngitsut pigisani tamaasa nammineerluni nalunaarutigissagai. Aktiat 1. januaari 2019 niuerutigineqarneranni nalingat tunngavigalu nalunaarutigineqassapput.

Imaappat niuerutigineqarneranni nalingat pigineqanngippat, taava niuerutigineqarnerani nalingat § 27 naapertorlugu naatsorsorneqassaaq aamma matumani aalajangersakkami maleruaqqusat aalajangerneqartut naapertorlugit. Nammineerluni nalunaarsuineq kukkunerisiuisumik atsiorneqassaaq.

Nammineerluni nalunaarsuineri nalogitinneqartoq tassaassaaq aktiat akileraartarnermut tunngatillugu pisiarinerini nalingat, tamanna iluanaarutini imaluunniit annaasaqaatinik tunniussineri imaluunniit unitsitsineri naatsorsuineri tunngaviussaaq.

Iluanaarut imaluunniit annaasaqaat 1. januaari 2019 sioqqullugu pisimasoq inatsimmi maleruaqqusani ilaatinneqanngilaq.

Assersuutigalugu akileraaruteqartartoq aktianik marlunnik aningaasanik nalilinnik nioqquteqartarfinni nalunaarsorneqarsimasunik 1. maaji 2018 pisisimaguni kurs 200-mut, tassanilu kursimi nalinga (niuerutigineqarnermini nalinga) tassaalluni kurs 300 1. januaari 2019 killiffigalugu, akileraaruteqarnikkut pissarsiarineqarnerani nalinga/pissarsiarineqarnera kia aktiamut ataatsimut kurs 300-lluni.

Aktia 2019-imi kingusinnerusukkut tunineqarpoq inatsisip atuutilereernerat kingornatigut taava iluanaarut aamma annaasaqaat imatut naatsorsorneqassaaq:

Akileraarutitigut pissarsiarinerani nalinga 1. januaari 2019-imi	2019-imi tunineqarnerani akia	Iluanaarut / (-) annaasaq	Aningaasatigut iluanaarutip akileraarutaa 42 %	Annaasaat ingerlateqqitassat
300	400	100		
300	200	-100		
Ilanngaaseereerluni iluanaarut		0	0	0

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq naatsorsuinermi 2018-imi ukiumoortumik naatsorsuutit tunngavigineqassasut. Ingerlatseqatigiiffiup ukiumoortumik naatsorsuusiortarfiata qaammatisiutit malinngippagit naatsorsuutit akuerineqarsimasut kingullerpaat atorineqassapput. Tamannali taamaallaat atuuppoq naatsorsuutit taakku akuersissutigineqarsimappata kingusinnerpaamik 1. januar 2020 qaammammik ataatsimik sioqqullugu.

§ 33-mut

Akileraaruseriffiup Inatsisartut Inatsisaat manna malillugu aalajangiineri akileraarusiinermik aalajangiisartunut maalaarutigineqarsinnaapput akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaat naapertorlugu.

§ 34-mut

Aalajangersakkap Inatsisartut Inatsisaat manna naapertorlugu kinaluunniit akileraanngitsoorniartoq, eqqunngitsunik imaluunniit paasinerlunneqarsinnaasunik paasissutissanik tunniussisoq pinerluttutut iliortunngortippaat.

Piumasaqaataavoq iluuseqarnerup piaarluneerluni imaluunniit mianersuaalliorujussuarluni pisimanissaa. Taamatut iluuseqarnermik nalilersuineri ingammik mianerineqassaaq, paasissutissat oqartussaasunik paatsoortitsiniaanerunersut. Taamaattumik kukkulluni allanerit aamma malitarisassani malinninnginnerit annikitsut akisussaassuseqarnissamik kinguneqassanngillat. Tamatuma assigisaanik atuuppoq akileraarutininik akiliinissamut pisussaasup nammineerluni piffissap naammagineqartup ingerlanerani eqqunngitsunik naqqiippat.

Imm. 2-mut

Qularnaarlugu paasineqarpat inuit nammineerlutik nalunaarsuisimanngitsut, kisiannili tamanna soorlu assersuutigalugu annikitsumik mianersuaalliornermi patsiseqartoq, taava inuk mianersoqqussummik imaluunniit pillaammik akilisinneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Nalunaarut atorlugit maleruaqqusanik aalajangersaasoqarsinnaavoq, inuit aamma suliffeqarfii pillaammik akiliisussanngortinneqarsinnaasut Inatsisartut Inatsisaannik matuminnga aamma nalunaarutininik Inatsisartut Inatsisaata matuma malitsigisaanik saqqummiunneqarsimasunik unioqqutitsigunik.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq periarfissiivoq inunnik inatsisitigut akisussaasusunik pillaammik akiliisitsinissamut.

Imm. 5-imut

Inatsisip matuma malitsigisaanik pillaammik akiligassat akiligassanngortinneqartut Nunatta Karsiata pissavai.

§ 35-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami akileraaruseriffik periarfissinneqarpoq allaffissornikkut pillaammik akiliisitsinissaminut Inatsisartut Inatsisaannik matuminnga uppersaatitalinnik unioqquutitsisoqartillugu. Aalajangersagaq taanna allaffissornikkut pillaammik akilisitsinissaq ilanngunneqarpoq ingammik ileqqulersortarnernut malittarissatigut periarfissiiniarluni kiisalu akileraaruseriffik periarfissinniarlugu Inatsisartut Inatsisaannik malitsitsinissaanut.

Pillaammik akiliisitsinermik saqqummiussineq Inatsisartut Inatsisaannik aamma Inatsisartut Inatsisaata malitsigisaanik aalajangersakkanik erseqqissumik unioqquutitsinernut atorneqassaaq. Pillaammik akileeqqusilluni saqqummiunneqartumik akiliinngitsoorneq kiisalu taamaattoqarneratigut tiguisup pillaammik akileeqqusissut akuerinagu, suliaq politiinut ingerlateqqinneqassaaq.

Imm. 2-mut

Akileraaruseriffiup pillaammik akileeqqusilluni saqqummiussinerani Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsimmi unnerluussutip allagartaata imarisai pillugit aalajangersakkat eqqortinneqassapput.

§ 36-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut Inatsisaat 1. januaari 2019 atuutilissasoq. Taamaalilluni Inatsisartut Inatsisaat ukioq aningaasarsiaqarfiusoq 2019 aallartiffigalugu atuuttunngortinneqassaaq.